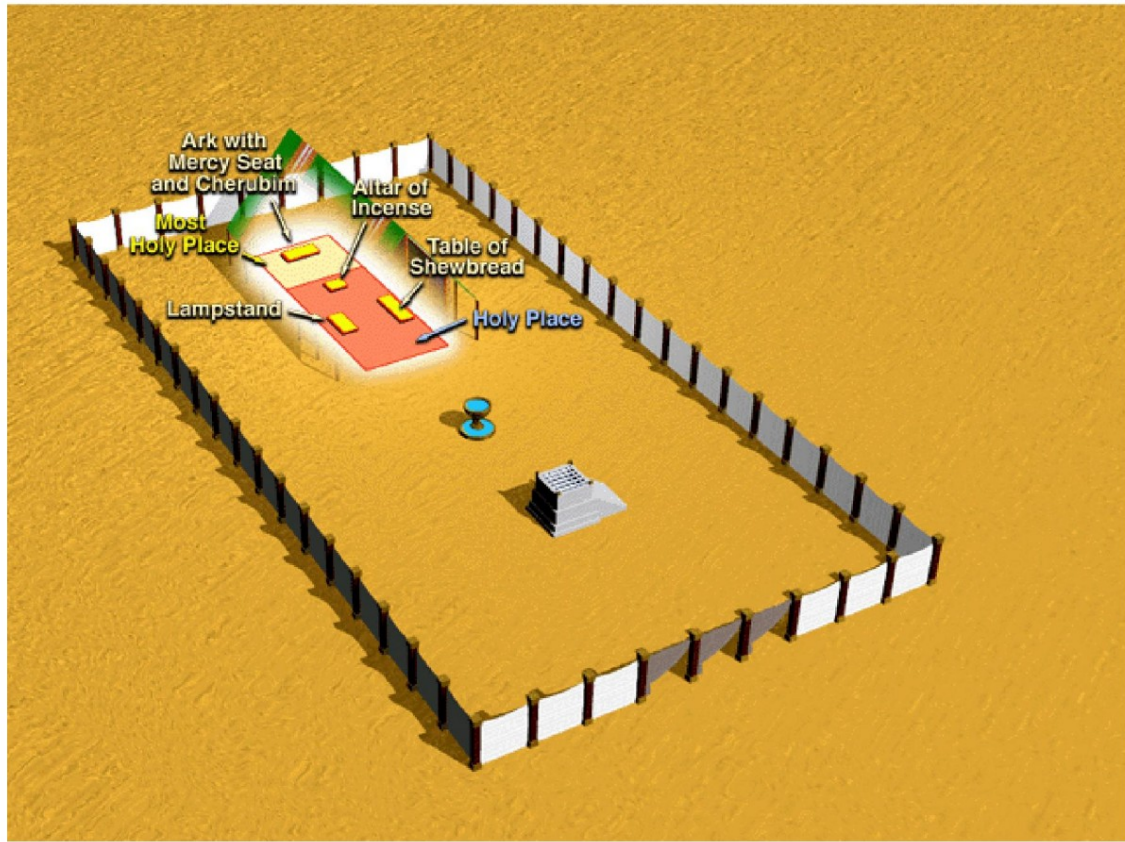
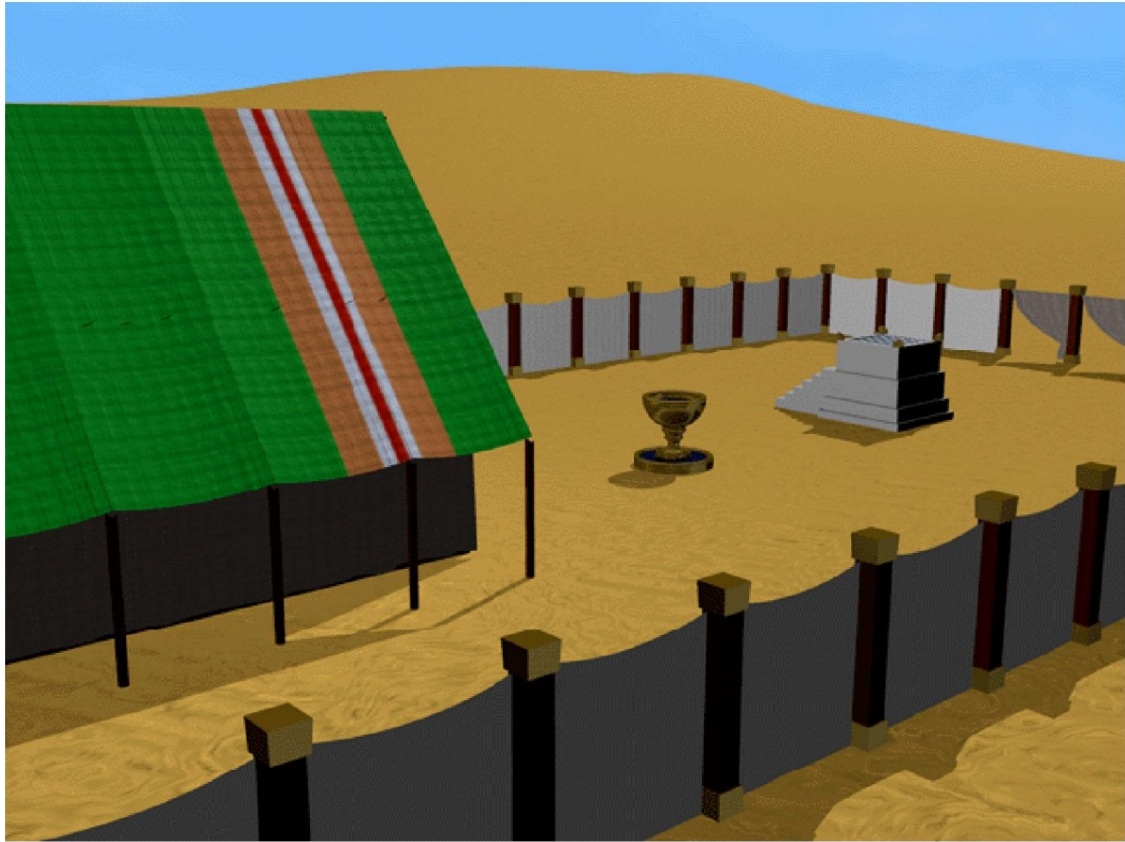

Мозаечната скиния

Храмът на Соломон (модел на Хауланд-Гарбър)

Третата книга на Мойсей, наречена ЛЕВИТ ВЪВЕДЕНИЕ

1. Заглавие. Левит получава името си от факта, че се занимава главно със свещеничеството, което е от племето на Леви. Древните еврейски учени го наричали Уайкра, от първата дума на книгата, а съвременните евреи са запазили името. Талмудът го нарича „Законът на свещениците“ или „Законът за жертвоприношението“. Подзаглавието му „Третата книга на Мойсей“ не е било част от оригиналния еврейски текст, а е добавено векове по-късно.

2. Авторство. Няма съмнение, че Мойсей, авторът на Битие, е и автор на Левит (вижте Въведението към Битие). Теориите, които отричат Мойсей като автор на книгите, носещи неговото име, са твърде противоречиви, за да оправдаят обсъждането им тук. От най-ранни времена както евреите, така и християните са вярвали, че Левит е дело на Мойсей и едва в днешно време се повдига съмнение относно неговото авторство.

Левит е неразделна част от това, което Исус нарича „Моисеевият закон“ (Лука 24:44). В историята за изцелението на прокажения, Той ясно го свързва с великия законодател (виж Матей 8:4; Лука 5:14; Лев. 14:3, 4, 10). Значими са Неговите думи към невярващите юдеи: „Ако бяхте вярвали на Моисей, щяхте да повярвате и на мен; защото той писа за мен. Но ако не вярвате на Неговите писания, как ще повярвате на Моите думи?“ (Йоан 5:46, 47). Тук ни се казва, че Моисей „писа“ и това, което е написал, се нарича „неговите писания“. Множественото число „писания“ предполага, че е написал повече от една книга. Ако тук не се имат предвид книгите, обикновено наричани книги на Моисей, не знаем къде да ги намерим.

3. Историческа обстановка. Левит обхваща период от само 30 дни. Историята за Изход завършва с разказа за издигането на скинията и подготовката за нейното освещаване. Тя е завършена „в първия месец на втората година, на първия ден от месеца“ (Изм. 40:17). Тъй като книгата, която следва Левит, книгата Числа, започва с първия ден на втория месец през втората година (Числа 1:1), междинният период е точно един месец. През този месец наставленията, съдържащи се в Левит, са били съобщени на Моисей и през същия този месец са се случили събитията, записани в книгата.

Построяването на скинията в пустинята е последвало отблизо даването на закона на планината Синай. Там Израел чу гласа на Бога да говори от тъмните облаци, увенчаващи върха на планината, и беше силно уплашен. „Толкова страшна беше гледката, че Моисей каза: Много се страхувам и треперя“ (Евр. 12:21). В Левит Израел трябваше да чуе Бог да говори отново, не от планината, а от светилището, където бяха поставени законът и престолото на милостивилището. Именно от херувимите, мястото на изкуплението, Бог щеше да се разкрие. Светилището представляваше както милостта, така и закона. В пресвятото отделение законът и милостта се срещаша и там изкуплението ставаше възможно. Именно от това място Бог говори в Левит.

4. Тема. Левит разглежда главно свещеничеството и службите в светилището. не съдържа всички наставления, които Бог даде на Израел по тези теми, защото много важни неща са запазени за книгата Числа. Повечето от основните принципи на поклонението обаче са очертани в Левит. Това прави книгата важна и заслужаваща специално изучаване.

Жертвоприношенията са били известни още от времето на грехопадението в Едем; но в левитските обреди е направено по-ясно откровение относно Спасителя, към когото всички жертви са били насочени с надежда. Непрекъснатото и символично използване на кръвта, поставена върху роговете на олтара, или поръсена пред завесата, или служена във второто отделение на светилището преди ковчега, е донесло на хората тясната връзка между греха и жертвата. Принципите на прехвърлянето на греха, на посредничеството, помирението и изкуплението са били ясно предадени чрез ежедневната церемония, в която жертвоприносителят е полагал ръката си върху главата на жертвата, докато е изповядвал греха си; чрез установяването на редовно свещенство, което да служи между Бога и човека; чрез вечерната и сутрешната жертва; чрез индивидуалните всеизгаряния и жертви за грях; и чрез влизането на първосвещеника веднъж годишно в присъствието на Бога в пресвятото място. Във всички тези разпоредби и предписания хората са виждали помирителното дело на Този, Който е поел греховете ни върху Себе Си, Който е умрял за нас и чрез чиито рани сме изцелени. Левит е предевангелие и трябва да заеме голямо място в изучаването на всички, които желаят да следват Агнето докрай.

Службата в светилището е била очевидно символична и следователно временна, защото няма непременно връзка между кръвта на телци и козли и проската на греха.

Жертвоприношенията бяха типични и сами по себе си имаха малко добродетели. Но те предвещаваха добри неща, които предстояха, и по този начин изпълняваха жизненоважна цел. Правилно разбрани, те водеха хората към Бога. Те предаваха уроци за сериозността на греха, за нуждата от изповед, за величието на закона, за святостта на Бога, за Неговата голяма любов към падналия човек и за подготовката, необходима, за да се стои в Неговото присъствие.

Може би най-великият урок от всички беше този за святостта. Това наистина е великата тема с което се занимава всяка глава в книгата. Свещениците трябва да бъдат святи; животът им трябва да бъде безупречен; храната им трябва да бъде чиста; дори дрехите им трябва да бъдат символ на святост. Принасяните жертви трябва да бъдат свършени и без недостатък; самото светилище е свято; приборите са свети; делът от приносите, който се пада на свещениците, е свят; дори земята на светилището е свещена и никакво оскверняване не трябва да се случва с тях. Всичко и всеки в скинията трябваше да бъде безупречно чисто, физически, символ на духовната чистота, която Бог изискваше. Божията повтаряща се заповед беше: „Бъдете свети, защото Аз съм свят“ (гл. 11:44, 45; 19:2; 20:7, 26). Символ на тази святост беше „плочката на светия венец от чисто злато“, която Господ заповяда на Моисей да направи и която беше прикрепена към митрата, която носеше първосвещеникът, и върху която имаше „надпис, подобен на гравюра на печат: Светост Господу“ (Исх. 39:30).

Левит е централна книга в петте книги на Мойсей, като от едната страна е обграден от Битие и Изход, а от другата - от Числа и Второзаконие. Както светилището е било централно в поклонението на Израел, така и Левит съдържа ядрото на наставленията, дадени по отношение на това поклонение. Той е евангелието в зародиш. С него Новият завет може да бъде разбран по-добре; без него някои части от Евангелията и Посланията са обърнати от мрак и тъмнина. Христос като свещеник и първосвещеник; като Божий Агнец; като нашата жертва за грях; като жертвата, заклана, кръвта ѝ поръсена около олтара; като хляб, слязъл от небето; като светлината на света; като благоуханията тамян - тези и много други алюзии биха били само смътно разбрани без светлината, която Левит хвърля върху тях. Павел се е позовавал много на тази книга, когато е писал Евреи и е обсъждал доктрините на християнската вяра. Излишно е да се казва, че Израел днес трудно може да си позволи да пренебрегне тази книга. Ако истинската доктрина за изкуплението, за Деня на изкуплението, за очистването на светилището, за Христос като наш първосвещеник и защитник, служещ в светилището горе, за съда и скорошното завръщане на Христос, за закона и съботата в истинската им обстановка – ако всички тези доктрини са определен принос към религията и живота и послания, които трябва да бъдат дадени на света, тогава на Левит трябва да се даде полагащото му се място в рамката на истините, които трябва да бъдат проповядвани. „Евангелието е дадено като предписание в Левит“ (6Т 392).

Понякога се повдига въпросът защо Бог е установил системата от жертвоприношения и е изисквал проливането на кръв. Бог мрази греха, знаейки неговите последици; и една от главните цели на жертвоприношенията е била да накарат Израел също да го намрази. Той е можел просто да посъветва народа Си да не греши, тъй като грехът е зло и трябва да се избягва. Но не би ли им се направило по-силно и по-трайно впечатление чрез визуална демонстрация на резултата от греха, така че винаги в съзнанието им грехът и смъртта да се появяват като причина и следствие? Това е, което Той направи в Едемската градина, когато вследствие на греха на Адам беше убито агне. И не би ли се засилил този ефект значително, ако грешникът сам изпълни смъртната присъда? Тогава Бог би могъл да попита: Какво повече може да се направи, за да...

Не съм направил нищо, за да науча човека на сериозността на греха? „Какво повече можеше да се направи за лозето Ми, което да не съм направил в него?“ (Исая 5:4).

Но Израел силно изопачи Божия план. Вместо да видят в смъртта на жертвените животни доказателство за изключителната греховност на греха и за необходимостта от избягване на греха, те започнаха да смятат жертвоприношенията за вид плащане за привилегията да грешат. Ето защо Бог изпрати послание чрез пророците Си, че не иска повече от техните жертви: „Наситен съм от всеизгаряния на овни и от тлъстината на угоени животни; и не се наслаждавам на кръв от юнци, агнета или козли“ (Исая 1:11). Чрез Амос Той каза: „Ако Ми принесете всеизгаряния и хлебните си приноси, няма да ги приема, нито ще погледна мирните ви приноси от угоените ви животни“ (Амос 5:22). И Михей пита: „Да дойда ли пред Него с всеизгаряния, с едногодишни телета?

Ще бъде ли доволен Господ от хиляди овни или от десетки хиляди реки от масло?

Да дам ли първородния си син за прегрешението си, плода на утробата си за греха на душата си?“ И след това той отговаря на собствените си въпроси: „Какво изисква от тебе Господ, освен да вършиш правда, да обичаш милост и да ходиш смирено с твоя Бог?“ (Михей 6:6–8).

Това е добро старозаветно учение и добро новозаветно учение.

Въпреки това, много ценни уроци могат да бъдат извлечени от ритуала, такъв какъвто е бил първоначално заповядан. Изучаването на Левит ще се отплати в достатъчна степен за времето, прекарано в него.

5. Очертание.

I. Закони относно жертвоприношенията и публичното богослужение, 1:1 до 10:20.

A. Главните жертви, 1:1 до 7:38.

1. Всеизгаряния, 1:1–17.
2. Приноси от месо, 2:1–16.
3. Мирни приноси, 3:1–17.
4. Приноси за грях, 4:1–35.
5. Приноси за престъпление, 5:1 до 6:7.
6. Закон за всеизгарянията, 6:8–13.
7. Закон за приношенията от месо, 6:14–18.
8. Хлебният принос на първосвещеника, 6:19–23.
9. Закон за приносите за грях, 6:24–30.
10. Закон за жертвите за престъпление, 7:1–7.
11. Дялът на свещеника от всеизгарянията и хлебните приноси, 7:8–10.
12. Закон за мирните приноси, 7:11–21.
13. Забрана за ядене на кръв и мазнини, 7:22–27.
14. Дялът на свещеника от примирителната жертва, 7:28–34.
15. Заключение към този раздел, 7:35–38.

Б. Освещаване на скинията и на Аарон и синовете му, и първите им приноси, 8:1 до 9:24.

1. Освещаването на Аарон и синовете му, 8:1–9.
2. Помазване на скинията, 8:10, 11.
3. Жертва за грях за Аарон и синовете му, 8:12–17.
4. Всеизгаряния за Аарон и синовете му, 8:18–21.
5. Овенът на посвещението, 8:22–30.
6. Аарон и синовете му да останат седем дни в светилището, 8:31–36.
7. Аарон и синовете му принасят първите си приноси за себе си, 9:1–14.
8. Приносът за народа, 9:15–23.

9. Бог одобрява, като изпраща огън, 9:24.

В. Прегрешението на двамата синове на Аарон; напътствия относно яденето и пиенето, 10:1–20.

1. Синовете на Аарон прегрешават и са убити, 10:1–7.

2. Забрана за вино, силни напитки, нечисти неща, 10:8–11.

3. Закон за ядене на свети неща, 10:12–15.

4. Моисей упреква Аарон, че не е ял жертвата за грях, 10:16–20.

II. Законът за святостта, 11:1 до 15:33.

А. Разграничение между чисти и нечисти животни, 11:1–47.

Б. Закон за чистотата на хората, дрехите, домовете, 12:1 до 15:33.

1. Нечистота, причинена от раждане, 12:1–8.

2. Нечистота, причинена от проказа, 13:1 до 14:57. а.

Проказа на хора, 13:1–46. б. Проказа

на дрехи, 13:47–59. в. Пречистване на

прокажен човек, 14:1–32. г. Проказа на къщи, 14:33–

53.

3. Лична нечистота, 15:1–33. а. Нечистота

на мъжете, 15:1–18. б. Нечистота на

жените, 15:18–33.

III. Очистване на светилището и допълнителни закони, 16:1 до 17:16.

А. Ден на изкуплението, 16:1–34.

1. Входът на Аарон в светилището, 16:1–4.

2. Аарон принася жертва за грях и всеизгаряне за народа и хвърля жребий за двата козела, 16:5–10.

3. Принася жертва за грях за себе си и за дома си и внася кръвта и тамяна в най-голямата свято място, 16:11–14.

4. Заколва Господния козел и извършва умилоствение за свято и пресвято място, 16:15–17.

5. Прави умилоствение за олтара за всеизгаряне със смесената кръв на юнеца и коза, 16:18, 19.

6. Полага двете си ръце върху изкупителен козел, прехвърля му всички прегрешения на Израел и го изпраща в пустинята, 16:20–22.

7. Сменя дрехи, пере се и принася жертва за себе си и за народа, и изгаря юнец извън стана, 16:23–28.

8. Спазването на десетия ден от седмия месец е вечен закон, ден за извършване на умилоствение, 16:29–31.

9. Днес е събота от съботите, когато ще се извършва умилоствение за светилището, олтара, свещениците и народа, 16:32–34.

Б. Правила относно мястото за жертвоприношение, 17:1–9.

В. Забранено е яденето на кръв, 17:10–14.

Г. Допълнителни правила относно чистотата, 17:15, 16.

IV. Морални и граждански закони, 18:1 до 20:27.

А. Прегрешения в моралните въпроси, 18:1–30.

1. Израел да не следва ханаанците, а да пази Божиите повеления, 18:1–5.

2. Незаконни бракове, 18:6–18.

3. Незаконни похоти, 18:19–30.

Б. Различни морални предписания, преплетени с церемониални и жертвени обреди, 19:1 до 20:27.

V. Допълнителни предписания относно свещениците, техните квалификации, права и задължения 21:1 до 22:33.

VI. Съботи и празници: Пасха, Петдесетница, Ден на умиловението, Празник на шатрите, 23:1–44.

VII. Допълнителни закони за службата в светилището, 24:1–9.

VIII. Грехът на богохулството, 24:10–16, 23.

IX. Закони относно насилието срещу хора и собственост, 24:17–22.

X. Юбилейната година, 25:1–55.

XI. Благословия за спазване на съботата и другите Божии заповеди, Проклятие за непокорните, 26:1–46.

XII. Допълнителни закони, 27:1–34.

A. Даването на обети, 27:1–25.

1. За лицата, осветени чрез обет, 27:1–8.

2. Дарът не трябва да се променя, като се добави една пета, 27:9–13.

3. Освещаване на къща или нива, 27:14–25.

Б. Посветени неща, 27:26–34.

1. Първородните на животните и посветените неща, 27:26–29.

2. Десятъкът, свят на Господа, 27:30–34.

ОПИС НА СЛУЖБАТА В СВЕТИЛИЩЕТО

Следното обобщение на левитските жертвоприношения и церемонии, макар и да не е част от Очертанията на книгата Левит са дадени тук, за да помогнат при изучаването ѝ.

ИЗГРЕВЯНИЯ

ХАРАКТЕР: Доброволен, доколкото е засегнат индивидът, но е специфичен за определени поводи за цялото събрание, а в някои случаи и за отделни хора. Лев. 1:3.

ЦЕЛ: Да извърши изкупление – то беше „прието за него“. Лев. 1:4.

Кога се принася в

Предписани животни

жертва 1. По желание – обикновено (Левит 1:3) 1. Всяко чисто мъжко животно, обикновено използвано за жертвоприношение (Левит 1).

2. Ежедневно (Изра. 29:38–42; Чис. 2. 2 мъжки едногодишни агнета. 28:3–8).

3. При освещавания (Изра. 29:15–18 (Лев. 8:18–21; Числа 7, 8). 3. Телета, овни, агнета.

4. В специални дни и празници. 4. В специални дни и празници.

а. Събота (Числа 28:9, 10). а. 2 допълнителни агнета.

б. Новолуния (Числа 28:11–14). б. 12 юнеца, 1 овен, 7 агнета.

в. Празник на безквасните хлябове в. Всеки ден — 2 вола, 1 овен, 7 агнета. (Числа 28:17–25). г.

Ден на движещия се сноп (Левит 23:10–14). г. 1 мъжко едногодишно агне. 23:10–14). д.

Денят на Петдесетница (Левит 23:17). д. За деня—2 юнета, 1 овен, 7 агнета. За хляба—1 юне, 2 овена, 7 агнета. 21; Числа 28:26–31). е. 1-

ви ден от 7-ия месец (Числа е. 1 юнец, 1 овен, 7 агнета, освен месечния принос. 29:1–6).

ж. Ден на умилоствението (Лев. 16:3). За свещеника — 1 овен (Лев. 16:3).
Числа 29:7-11).

За народа – 1 овен (Левит 16:5).

За деня—1 юнец, 1 овен, 7 агнета Числа 29:7-11 ч. Празник на шатрите (Числа ч. 13 юнца, 2 овена, 14 агнета на 1-вия ден, намаляващ брой юнци 29:12-34). ежедневно от 1 до 7 юнца, 2 овена, 14 агнета на 7-мия ден. i. Октава на Празника на шатрите i. 1 юнец, 1 овен, 7 агнета.

(Числа 29:35-38).

5. За пречистване.

5. За пречистване.

а. Раждане (Лев. 12). а. Агне, гълъб или гургулица.

б. Проказа (Лев. 14). б. Агне, гълъб или гургулица.

в. Кърваво течение (Лев. 15:13-15, гълъб или гургулица).
25-30),

6. Назарейски обет (Числа 6).

6. Назарейски обет.

а. Случайно нарушение – гълъб или гургулица. б.
Изпълнение – агне.

7. С жертва за грях на бедните
(Левит 5:7-10).

7. Гълъб или гургулица.

8. С жертва за грях, когато
грехове на събранието поради
невежество (Числа 15:22-
26).

8. Бълок.

Акcesoари

Общи

Сол (Лев. 2:13).

Приноси за храна (Числа 15:2–12): За
агне или яре: 1/10 от ефата брашно, 1/4 ин масло, 1/4 ин вино.

За един овен: 2/10 от ефа брашно, 1/3 ин зехтин, 1/3 ин вино.

За един юнец: 3/10 от ефа брашно, 1/2 хин зехтин, 1/2 хин вино.

Тамян (Лев. 2:1, 2).

Съботи

За всяко агне: 2/10 от ефа брашно, с подходящо масло и възлияние (двойно количество за всяко агне).

Ден на вълнообразния сноп

За агнето: 2/10 от ефа брашно (двойно), зехтин (вероятно пропорционално), 1/4 ин вино (обикновено)
(Левит 23:13).

Пречистване за раждане

Не е посочено.

Пречистване на очистен прокажен

3/10 от шепата брашно с олио или 1/10 от шепата брашно с олио.

Пречистване на кървавото течение

Няма.

Процедура

Телец, овца или коза (Левит 1:3–13).

1. Принасящият жертвата поставя ръка върху главата на жертвата и я убива.

- 2. Свещеникът поръсва олтара с кръв.
- 3. Предлагащият одира и разрязва животното, измивайки краката и вътрешностите с вода.
- 4. Свещеникът пали огън, подрежда дърва и подрежда парчета от животни в огъня.
- 5. Жертвата се консумира напълно на олтара.

Гълъб или Гълъб (Лев. 1:14–17).

- 1. Свещеникът извива глава и я изгаря на олтара.
- 2. Изтиска кръв от страни на олтара.
- 3. Изрязва реколтата и премахва перата.
- 4. Разрязва птицата, но не я разделя.
- 5. Приносът се консумира изцяло на олтара.

Разположение

Кръв

Поръсен върху олтара от всички страни (Левит 1:5, 11, 15).

Мазнини и др.

Не са разделени (Левит 1:8, 12).

Вълново предложение

Няма.

Цял труп

Изгорен на олтара (Левит 1:9, 13, 17).

Кожа

Дава се на свещеника (Лев. 7:8).

Реколта и пера

Хвърлен на пепелта (Левит 1:16).

МИРНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

ХАРАКТЕР: Обикновено доброволен. Включва обети, благодарствени приноси и доброволни приноси (Лев. 19:5; 7:15, 16). Общ празник, в който Господ, свещеникът и народът участват (Лев. 3:11; 7:14, 31–33; 7:15–18; 19:5–8; Втор. 27:7; 12:17, 18).

Когато се принася

Предписани животни

в жертва 1. По желание или в изпълнение на 1. Всяко чисто животно, обикновено използвано за жертвоприношение, мъжко или женско (Левит 3).

2. При освещавания (Изх. 29:1–37; 13:9–10; 28:37; 29:38–42; 30:9–15; 35:22–29). 2. Овен (Лев. 8:22), теле и овен (Лев. 9:4), волове, овни, 29:19-28; Лев. 8:22; Числа козли, агнета (Чис. 7:7).

3. На Петдесетница, с хляба 3. 2 агнета (Левит 23:20). (Лев. 23:17-20).

4. При изпълнение на 4. Овен (Числа 6:14). назорейския обет (Числа 6:14, 17, 18).

Правило: Обикновено жертвата трябва да бъде съвършена, за да бъде приета, но доброволната жертва може да има излишни части или да липсват части (Левит 22:21-24).

Аксесоари

Благодарствен принос (Левит 7:12–14)

Безквасни питки, смесени с олио.

Безквасни корички, намазани с масло.

Пържени кексчета.

Квасен хляб, част от който се размахва и се дава на свещеника, извършващ церемонията.

Обет и доброволен принос (Числа 15:3–12)

За едно агне: 1/10 от елата брашно, 1/4 хин зехтин, 1/4 хин вино.

За един овен: 2/10 от ефа брашно, 1/3 ин зехтин, 1/3 ин вино.

За един юнец: 3/10 от ефа брашно, 1/2 хин зехтин, 1/2 хин вино.

За всички предложения

Сол (Лев. 2:13).

Процедура

(Вижте [Лев. 3](#))

1. Предлагащият полага ръка върху главата на жертвата.

Предлагащият убива животно.

3. Свещеникът поръсва олтара от всички страни с кръв.

4. Принасящият жертва помахва пред Господа гърди, дясно плешка, тлъстина и т.н. (Левит 7:29–32).

5. Свещеникът изгаря мазнини и т.н. върху олтара.

6. Остатъкът се изяжда (вижте Разпореждане).

Разположение

Кръв

Поръсен върху олтара от всички страни (Левит 3:2; и др.).

Мазнини и др.

Изгорен на олтара (Левит 3:3–5; 7:31).

Вълново предложение

Гърдите и дясното рамо отиват при свещеника (Левит 7:29–36).

Останалата част от трупа

Изяден от приносителя (Второзаконие 27:7; 12:17, 18).

ПРАВИЛО: Благодарственият принос трябва да се консумира в същия ден. Доброволните и обетни приноси могат да се яде и на втория ден, но не по-късно (Левит 7:16–18).

Жертви за грях

ПРИРОДА: Изисква се, когато някой съгреши поради невежество, и в специални случаи, за да се покрият такива грехове за цялото събрание (Левит 4:2; Числа 15:22–29).

ЦЕЛ: Да се извърши умиловитие за грях (Левит 4:35; Числа 15:24).

Когато се предлагат предписани животни

1. Общо – Ако човек „греша“

поради невежество“ (Лев.

4:2; Числа 15:27, 28). а.

Свещеник (Лев. 4:3-12). а. Телец (Лев. 4:3-12). б. Събрание (Лев. 4:13-21). б.

Телец (Лев. 4:13-21).

Яре (Числа 15:24). в.

Владетел (Левит 4:22-26). в. Яре от мъжкия пол (Левит 4:22-26). г. Обикновени хора (Левит 4:27-

г. Яре или агне, женско (Левит 4:27-35); или ако е твърде бедно, 2:35).

гургулицы или гълъби (Левит 5:7), 1 за жертва за грях, 1 за всеизгаряне. Ако е още

по-беден, 1/10 ефа чисто брашно, като жертва за грях, а не като хлебна

жертва (Левит 5:11, 12).

Специфични гранични случаи, в

които е използвана жертва

за грях.

4. Останалата кръв, излята в подножието на олтара за всеизгаряне.

5. Мазнини, бъбреци и др., изгорени на олтара.
6. Цяло животно — с кожа, вътрешности, тор и др. — изгаряно извън лагера.

Владетел и обикновени хора (Левит 4)

1. Ръка върху главата на жертвата.
2. Убито животно.
3. Кръв, поставена върху роговете на олтара за всеизгаряне.
4. Останалата кръв, излята в подножието на олтара.
5. Мазнини и др., изгорени на олтара.
6. Свещеникът яде животинско месо (Левит 6:25–29; 10:16–20).

Случайните предложения очевидно следват общо правило.

(За жертвите за грях в Деня на изкуплението вижте под „Специални церемонии“.)

Разположение

Кръв

1. Свещеник и събранието – поръсени пред завесата и поставени на роговете на златния олтар. Остатъкът е излят (Левит 4:6, 7, 16–18).
2. Владетел и народ – поставени върху роговете на олтара за всеизгаряне. Остатъкът е излят (Левит 4:25, 30, 34).

Мазнини и др.

Изгорен на олтара (Левит 4:8-10, 19, 26, 35).

Вълново предлагане

Няма.

Плът

1. За свещеника и събранието – изгорени извън стана (Левит 4:12, 21).
2. За владетеля и народа – изяден от свещеника (Левит 6:25–29).

Кожа

1. За свещеника и събранието – изгаряни с цяло животно (Левит 4:12, 21).
2. За владетел и народ — не е уточнено, но може да се предположи, че е отишло при жреца.

ПРАВИЛО: „Никаква жертва за грях, от която кръвта се внася в скинията на

събранието, за да се помири с него в святото място, ще се яде; ще се изгаря в огън“ (Левит 6:30).

Приноси за прегрешение

ПРИРОДА: Предписва се в случаи на известен грях.

ЦЕЛ: Да се извърши умилоствение (Левит 5:16; 6:7).

Когато се предлага

Предписани животни

1. В случай на известен грях (Левит 6:2, 3).	1. Овен (Левит 6:6).
2. Невежо светотатство (Левит 5:15).	2. Овен (Левит 5:15).
(Граничен случай, в който се използва жертва за престъпление	3. Овен (Левит 19:20-22).
3. Нарушение на годеника (Левит 19:20-22).	
4. Пречистване от проказа (Лев. 14:12-18).	4. Агнето (Лев. 14:10, 13; и др.).
5. Случайно нарушение на Назарейски обет (Числа 6:12)	5. Агнето (Числа 6:12).

Предлагане на аксесоари

Сол (Лев. 2:13).

Процедура

Същото като жертвата за грях, с изключение на кръвта (Левит 7:1–7).

Разположение

Същото като жертвата за грях (Левит 7:1–7), с изключение на кръвта. Тя се поръсваше върху олтара от всички страни, вместо да се слага върху роговете на олтара (Левит 7:2).

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ХРАНА

ПРИРОДА: Некръвен. Съучастник в кървави жертвоприношения (Числа 15:3, 4).

Когато се предлага

1. С всички всеизгаряния, редовни, специални и лични (Числа 15:2-12, 28, 29).
2. С всички примирителни приноси (Числа 15:3; Лев. 7:11–14).
3. Специални случаи а.

Хлебен принос на първосвещеника (Лев. 6:20–23). б.

Присъдените хлябове (Лев. 24:5–9). в. Снопът

за движимо ношение (Лев. 23:10–14). г. Хлябове

от първите плодове (Лев. 23:16, 17). д. Изпитание

на ревността (Чис. 5:15). е. Назорей (Чис.

6:15).

Предписан материал

Фино брашно (Лев. 2:1, 2).

Безквасен хляб или питки (Левит 2:4).

Безквасни корички (Левит 2:4).

Пържени питки (Левит 2:7).

Счукано зърно (Левит 2:14–16).

Ечемичено брашно (Числа 5:15).

ПРАВИЛО: Не бива да се прави хлебен принос с квас, защото квасът и медът никога не се стигат до олтар (Левит 2:11).

ИЗКЛЮЧЕНИЕ: Хлябът с първите плодове на Петдесетница и хлябът с благодарствената жертва трябва да се правят с квас, но не трябва да се изгарят на олтара (Левит 2:12; 7:12, 13; 23:17–20).

Аксесоари

Сол (Лев. 2:13).

Масло (Лев. 2:2–7; Числа 15:4–11)

Вино (Числа 15:4–11).

Тамян (Левит 2:2; 24:7).

Процедура

Общи (Лев. 2)

1. Донесете дар на свещеника.
2. Свещеникът изгаря шепа брашно с олио и всичкия тамян; или порция приготвен хляб с масло.
3. Остатъкът отива при свещеника.

Приносът на храната на първосвещеника

Всички изгорени (Левит 6:23).

Хляб на предложението

Поставен на масата на свято място за една седмица, с тамян до него (Левит 24:5-8).

Хлябове с вълнообразен сноп и първи плодове

Помахани пред Господа (Левит 23:11).

Разположение

Брашно

Шепа върху олтара (Левит 2:2). Остатък за свещенството като цяло (Левит 7:10).

Приготвен хляб

Част върху олтара (Левит 2:9). Остатък за свещеника, извършващ службата (Левит 7:9).

Хляб на предложението

Към свещенство (Левит 24:5-9).

Размахвана част от квасения хляб

В благодарствен принос към свещеника, който извършва служението; останалата част от принасящия (Лев. 7:13, 14; Втор. 27:7).

Хлябове с първи плодове

Към свещеник (Лев. 23:20).

ПАСХА

ПРИРОДА: Предписано. Знак и паметник (Изм. 13:9, 10).

ЦЕЛ: Да се отбележи избавлението от Египет (Изм. 12:12, 13).

Когато се предлага

14-ти ден от месец Авив, 1-ви месец (Изм. 12:2, 6).

Предписано от животни

Агне или яре (Изм. 12:5).

Акcesoари

Горчиви билки (Изм. 12:8).

Безквасен хляб (Изм. 12:8).

Вино (еврейска традиция) (ДА 653).

Процедура

1. Изберете животно на 10-ти Авив.
2. Убий на 14-ти точно в час.
3. Поръсете с кръв стълбовете на вратите и прага на вратата.
4. Печено животно цяло.
5. Яжте с горчиви билки.
6. Изгорете каквото остане.

Разположение

Кръв

Поръсено по стълба на вратата и трегера.

Плът

Изядено от предлагащия и приятели.

Остатък

Изгорял.

ТАМЯН

ПРИРОДА: Предписана.

ЦЕЛ: Да съпътства молитвите пред Бога (Пс. 141:2; Откр. 8:3).

Когато се предлага

1. Сутрин и вечер (Изм. 30:7, 8).
2. Ден на изкуплението (Левит 16:12, 13).

3. Специални поводи (Числа 16:46, 47).

Предписан материал

Комбинация от сладки подправки (Изм. 30:34–38).

Акcesoари

Няма.

Процедура

Изгорени пред Господа.

СПЕЦИАЛНИ ЦЕРЕМОНИИ

Ден на изкуплението

ТЕКСТОВЕ: Лев. 16; 23:27–32; Числа 29:7–11; Изм. 30:10.

ПРИНОС: Ежедневно всеизгаряне; юнец за жертва за грях и овен за всеизгаряне за свещеника; 2 козела за жертва за грях и овен за всеизгаряне за народа; и за всеки ден, 1 юнец, 1 овен, 7 агнета за всеизгаряне и 1 яре за жертва за грях.

Процедура

1. Върховният жрец се къпе и преоблича в бели дрехи, след като е отслужил редовната сутрешна служба в своите понтификални одежди.
2. Представя юнец пред Господа; полага ръце на главата му.
3. Принася кози; хвърля жребий, за да определи кои ще бъдат за Йехова и кои за Азazel.
4. Убива вол и запазва кръвта му.
5. Внася кадилница и тамян в пресвятото място и нарежда тамян върху въглени.
6. Връща се в двора за кръв от тел, която занася в пресвятото място и поръсва го върху престола на милостивата и пред престола на милостивата 7 пъти.
7. Връща се в двора, заклава Господния козел и влиза в пресвятото място с кръвта, поръсвайки го, както правеше с кръвта на вол.
8. Връща се на свято място и извършва умилоствение за светите неща.
9. Връща се в двора и извършва умилоствение за олтара, като го поръсва с кръвта на двамата юнец и козел 7 пъти, като постави кръвта върху роговете на олтара.
10. Изповядва греховете на Израел над главата на жив козел и го изпраща в пустинята в пристъп на гняв. човек.
11. Възстановява архиерейските одежди и принася тлъстина от жертви за грях, всеизгарянията за себе си и народа, всеизгарянията за деня и яreto от жертвата за грях за деня.

Назарейският обет

ТЕКСТ: Числа 6:1–21.

Случайно нарушение

ПРИНОС: 2 гълъба — 1 за всеизгаряне и 1 за жертва за грях — и агне за жертва за вина.

ПРОЦЕДУРА

1. Обръснете главата си на 1-вия и 7-мия ден от почистването.
2. На осмия ден донесете 2 гълъба на свещеника, 1 за жертва за грях и 1 за всеизгаряне.
3. Принесете агне за жертва за вина.
4. Загубете дните преди оскверняването.

Изпълнение

ПРИНОС: Мъжко агне за всеизгаряне, женско агне за жертва за грях, 1 овен за примирителна жертва
принос, кошница с безквасен хляб, питки от фино брашно и хлебни приноси и приноси за пиене от съответните
животни.

ПРОЦЕДУРА

1. Принесете жертва за грях.
2. Принесете всеизгаряне.
3. Предложете мирно приношение с аксесоари.
4. Бръсне главата си и изгаря косата.
5. Принос за издигане на вълна.

Очистването на прокажения

ТЕКСТ: Лев. 14:1-32.

Предварителна церемония

ПРИНОС: 2 врабчета, кедрово дърво, алено прерия, исоп и течаща вода.

ПРОЦЕДУРА

1. Убийте 1 птица над земен съд, пълен с течаща вода.
2. Потопете жива птица, кедрово дърво, алено червено и исоп във вода и кръв и поръсете прокажения
7 пъти.
3. Пуснете живата птица на свобода.
4. Прокаженият се бръсне и къпе на 7-ия ден.
5. Прокаженият се завръща на 8-ия ден за заключителни церемонии и приношения.

(Същата церемония се използва за очистване на къща, заразена с чума. Лев. 14:48-53.)

Главна церемония

ПРИНОС: 1 мъжко агне за жертва за вина; 1 мъжко агне за всеизгаряне; 1 женско агне за жертва за грях; 3/10 от ефа
брашно, смесено с масло, за хлебен принос; и 1 лог масло.

ПРОЦЕДУРА

1. Заколете жертва за престъпление; подвижете я и лога с масло пред Господа.
2. Сложете малко от кръвта върху дясното ухо, десния палец и десния голям пръст на крака на жертвоприносителя.
3. Поръсете с олио 7 пъти пред Господа.
4. Сложете олио върху ухото, палеца и пръста на крака, където е била поставена кръв.
5. Изсипете олио върху главата на принасящия.
6. Принесете жертва за грях.
7. Принесете всеизгаряне и хлебен принос.

(В случай на бедност би било достатъчно да имате 1 агне за жертва за вина и 2 гълъба - 1
за жертва за грях и 1 за всеизгаряне).

Вода за разделяне

(Церемония на Червената юница)

ТЕКСТ: Числа 19.

ЦЕЛ: Да се пречисти от замърсявания, получени от мъртво тяло, кост, гроб и др.

ПОДГОТОВКА

(Всеки чист човек може да извърши, но свещеникът ще го наглежда.)

1. Вземете червената юница без лагера.
2. Убий животното.
3. Свещеникът поръсва с кръв светилището 7 пъти.
4. Цялото животно се изгаря.
5. Свещеникът хвърля кедрово дърво, алено прежда и исоп в огъня.
6. Чистият човек събира пепел и я складира на чисто място извън стана.

ПРОЦЕДУРА

(Всеки чист човек може да служи.)

1. Смесете пепелта и течащата вода.
2. Първо поръсете мястото на смъртта, ако е замесена къща или палатка.
3. Поръсете нечист човек.
4. Поръсете нечист човек на 3-тия и 7-мия ден.
5. Нечистият човек трябва да се изкъпе на седмия ден и ще бъде чист вечерта.

Пречистване за раждане

ТЕКСТ: Лев. 12.

РАЗДЕЛКА: За син, 7 дни плюс 33 дни. За дъщеря, 14 дни плюс 66 дни.

ПРИНОС: Агне за всеизгаряне и гълъб за жертва за грях. В случай на бедност, 2 млади гълъба ще са достатъчни - 1 за всеизгаряне и 1 за жертва за грях.

Пречистване от нечистота на потомството

ТЕКСТ: Лев. 15.

ПРИНОС: 2 гълъба, 1 за всеизгаряне и 1 за жертва за грях.

ПРОЦЕДУРА

1. Номер 7 дни от момента на спиране на проблема.
2. Къпете се на 7-ия ден.
3. Донесете 2 гълъба на свещеника на осмия ден.
4. Принесете 1 жертва за грях и 1 за всеизгаряне.

Изпитание на ревността

ТЕКСТ: Числа 5:11-31.

ПРИНОС: 1/10 от ефа ечемичено брашно.

ПОВОД: Когато мъж се съмнява в лоялността на жена си.

ПРОЦЕДУРА

1. Елате пред свещеника с принос.
2. Свещеникът ще приготви горчива вода, като смеси прах от пода на светилището със светена вода в глинен съд.
3. Свещеникът произнася проклетия за изневяра, записва ги в книга и ги заличава с горчива вода.
4. Свещеникът размахва хлебен принос пред Господа и изгаря шепа на олтара.
5. Жената пие водата.
6. Ако е невинна, нищо не се случва; ако е виновна, проклетията влизат в сила.

Изкупление за несигурно убийство

ТЕКСТ: Втор. 21:1-9.

ПРИНОС: Юница, която не е била обработена с тел, нито е била впрегната.

ПРОЦЕДУРА

1. Измерете разстоянието от мъртвеца до най-близкия град.
2. Старейшините на този град довеждат юница в суровата долина, незасята.
3. Отсечете врата на юницата.
4. Свещениците се приближават.
5. Старейшините мият ръцете си над юницата.
6. Старейшините заявяват своята невинност.

Празници и свети събрания Събота

ТЕКСТОВЕ: Изх. 20:8–11; Числа 28:9, 10.

ВРЕМЕ: Всеки 7-ми ден е свят.

ПРИНОС: 2 агнета за всеизгаряне, освен постоянното всеизгаряне.

Новолуния

ТЕКСТ: Числа 28:11–15.

ВРЕМЕ: 1-ви ден от всеки месец.

ПРИНОС: 2 юнеца, 1 овен, 7 агнета за всеизгаряне, с подходящи хлебни приноси и приноси за пиене; и 1 яре за жертва за грях.

Пасха

ТЕКСТ: Изх. 12; Лев. 23:5; Числа 9:1–14; 28:16; Втор. 16:1–7.

ВРЕМЕ: 14-ти Авив, първият месец.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ: Пасхално агне.

Празник на безквасните хлябове

ТЕКСТОВЕ: Изх. 12:15–20; 13:5–9; Лев. 23:6–8; Числа 28:17–25; Втор. 16:8.

ВРЕМЕ: 15-ти до 21-ви Авив.

ПРИНОС: За всеизгаряне, всеки ден, 2 юнеца, 1 овен, 7 агнета, с подходящи хлебни приноси; и 1 яре в жертва за грях.

ЦЕРЕМОНИАЛНА СЪБОТА: На първия и на седмия ден ще има свети събрания.

Не може да се извършва принудителна работа.

Церемония на вълнообразния сноп

ТЕКСТ: Лев. 23:10–14.

ВРЕМЕ: 16-ти Авив, вторият ден от Празника на безквасните хлябове.

ПРИНОС: Сноп или омер от ечемик, подвижен пред Господа; едногодишно агне и съответния му хлебен принос.

„Не яжте нито хляб, нито пържено жито, нито пресни класове до същия ден, когато принесете жертва на вашия Бог“ (Левит 23:14).

Петдесетница

ТЕКСТОВЕ: Лев. 23:15–21; Числа 28:26–31; Втор. 16:9–11.

ВРЕМЕ: 50 дни от вълновия сноп.

ПРИНОС: 2 хляба за подвижен принос; и— 1. За

деня, 2 вола, 1 овен, 7 агнета за всеизгаряне, с подходящо брашно принос; 1 яре за жертва за грях (Числа 28:26–30).

2. За хляба, 1 юнец, 2 овена, 7 агнета за всеизгаряне, с подходящ хлебен принос; 1 яре за жертва за грях; 2 агнета за примирителна жертва (Левит 23:15).

ЦЕРЕМОНИАЛНА СЪБОТА: Свято събрание. Не може да се върши никаква робска работа.

Тръбене на тръби

ТЕКСТ: Лев. 23:24, 25; бр. 29:1–6.

ВРЕМЕ: 1-ви ден от 7-ия месец.

ПРИНОС: 1 юнец, 1 овен, 7 агнета за всеизгаряне с подходящ хлебен принос; 1 яре за жертва за грях, освен постоянното всеизгаряне и жертвата за новолуние.

ЦЪРДЕМЕНА СЪБОТА: На този ден ще има свято събрание. Никаква робска работа не може да се върши готово.

Ден на изкуплението

ТЕКСТОВЕ: Лев. 16; Лев. 23:27–32; Числа 29:7–11.

ВРЕМЕ: 10-ти ден от 7-ми месец.

ПРИНОС: (Вижте под Специални церемонии, Ден на изкуплението.)

ЦЪРДЕМЕНА СЪБОТА: На този ден ще има свято събрание. „Смирявайте душите си.“ Никаква работа не бива да се върши.

Празник на шатрите

ТЕКСТОВЕ: Лев. 23:34–43; Числа 29:12–34; Втор. 16:13–15.

ВРЕМЕ: 15-ти до 21-ви на 7-ми месец.

ПРИНОС: 1-ви ден, 13 юнеца, 2 овена, 14 агнета за всеизгаряне и 1 яре за грях жертва. Всеки ден след това броят на воловете се намалява с 1, докато в последния ден жертвата е 7 волове, 2 овена, 14 агнета за всеизгаряне и 1 яре за жертва за грях.

ЦЪРДЕМЕНА СЪБОТА: На този ден ще има свято събрание. Никаква робска работа не може да се върши готово.

Октава на Празника на шатрите

ТЕКСТОВЕ: Лев. 23:36, 39; Числа 29:35–38.

ВРЕМЕ: 22-ри ден от 7-ия месец.

ПРИНОС: 1 юнец, 1 овен, 7 агнета за всеизгаряне; 1 яре за жертва за грях.

ЦЪРДЕМЕНА СЪБОТА: На този ден ще има тържествено събрание. Никаква робска работа не може да се върши готово.

ГЛАВА 1

1 Всеизгарянията. 3 От говедата, 10 от овците, 14 от птиците.

1. Господ повика Моисей. Бог беше обещал, че когато скинията бъде издигната, Той ще общува с Моисей от светилището. Преди това му беше говорил от планината, но сега щеше да говори от престола на милостивата (Исх. 25:22). Сега Той изпълнява това обещание и призовава Моисей да се приближи, за да може чрез него да научи хората как да се обръщат към Бога и светилището.

Това наставление беше спешно необходимо. Израел имаше само смътна представа за святостта на Бога и греховността на греха. Хората трябваше да бъдат научени на първите принципи на благоговението и поклонението. Те трябваше да научат, че не само Бог е свят, но и Неговият дом и дори околностите му са свещени. Те трябваше да научат, че само този, който е свят, може да се приближи до Бога и да влезе в Неговото присъствие. Следователно те не можеха да се осмелят да влязат в Божието жилище, а можеха да се приближат само до вратата на двора и със смирение и разкаяние да принесат жертва. Свещениците щяха да приемат това от тях от Божие име и да служат с кръвта и да горят тамян в първото отделение. Дори свещениците не можеха да влизат в най-съкровено светилище, за да служат. Това беше запазено само за първосвещеника, който след дълбоко сърдечно изследване имаше достъп до най-святото място само за няколко минути един ден в годината, великия Ден на изкуплението. След това най-святото място оставаше затворено за още една година. Бог наистина е най-свят.

Чрез закланото агне; чрез юнеца, овена, козела, гургулиците, гълъби; чрез поръсване с кръвта върху олтара за всеизгаряне, върху олтара за тамян, към завесата или върху ковчега; чрез учението и посредничеството на свещеничеството, Израел трябваше да се научи как да се обръща към Бога. Те не трябваше да бъдат оставени в безнадеждност, когато се изправят пред осъждането на святия Божий закон. Имаше начин за спасение. Божият Агнец щеше да умре за тях. Чрез вяра в Неговата кръв те можеха да влязат в общение с Бога. Чрез посредничеството на свещеника те можеха косвено да влязат в светилището и можеха, в лицето на първосвещеника, дори да се явят в самата зала за аудиенции на Всевишния. За верните в Израел това предзнаменова

време, когато Божият народ с дръзновение ще „влезе в светилището чрез кръвта на Исус“ (Евр. 10:19).

Всичко това Бог желаше да научи Израел чрез жертвоприношението. За тях това беше път на спасение. Това им даде надежда и смелост. Въпреки че Божият закон, Десетте заповеди, ги осъди заради греховете им, фактът, че Божият Агнец трябваше да умре за тях, им даде надежда. Жертвената система представляваше евангелието за Израел. Тя посочи пътя към общение и причастие с Бога.

Има хора, които се изповядват като християни, но не виждат голяма важност или ценност в тях. в божествено назначените служби в Храма; но евангелският план за спасение, както е разкрит по-пълно в Новия завет, става по-ясен чрез разбиране на Стария завет. Всъщност, този, който разбира левитската система, както е представена в Стария завет, може много по-добре да разбере и оцени евангелието, както е изложено в Новия завет. Едното предвещава другото и е негов прототип.

Извън скинията. В резултат на греха човекът беше изгонен от своя райски дом, където се радваше на открито общение със своя Създател. Тъй като човекът вече не беше годен да живее с Бога, Бог сега благоволи да слезе и да живее с човека.

Съответно, Той беше заповядал на Моисей: „Нека Ми направят светилище, за да живея между тях“ (Исх. 25:8). Моисей беше направил това и „славата Господня изпълни скинията“ (Исх. 40:34). Чудесна любов! Бог не можеше да понесе да бъде отделен от Своите и Неговата любов измисли план, чрез който Той все пак би могъл да живее сред тях! Той щеше да ги спътува в пътуванията им напред-назад в пустинята и накрая да ги отведе в Обетованата земя.

2. Принос. Евр. qorban, от глагола qarab, „приближавам се“, „приближавам се“.

Всеизгарянията били два вида – задължителни и доброволни. Някои от задължителните всеизгаряния идвали в определени часове и били принасяни от свещениците от името на целия народ. Те включвали ежедневното всеизгаряне (Исх. 29:38–42; Числа 28:3–8), всеизгарянето в събота (Числа 28:9, 10) и празничните всеизгаряния на новолуние, Пасха, Петдесетница, Празника на тръбите, Деня на изкуплението и Празника на шатрите (Числа 28:11 до 29:39). Други задължителни всеизгаряния били от случаен характер и се принасяли от отделни лица. Такива били приносите при посвещаването на свещеник (Исх. 29:15–18; Лев. 8:18–21; 9:12–14), при раждане (Лев. 12:6–14).

8), при очистването на прокажен (гл. 14:19, 20), при пречистването от церемониално оскверняване (гл. 15:14, 15, 30) и при полагането на назорейски обет (Числа 6:13–16). Доброволни всеизгаряния могат да бъдат принесени от човек по всяко време, но трябва да отговарят във всяко отношение на същите правила, които уреждат задължителните всеизгаряния (виж Числа 7; 1 Царе 8:64). Правилата на Левит 1 се отнасят конкретно до доброволните всеизгаряния, въпреки че ритуалът е бил подобен и за останалите.

3. Ако приносът му е всеизгаряне. „Ако неговият корбан [виж стих 2] е 'ола'. 'Ола, обичайната еврейска дума за „всеизгаряне“ или „всеизгаряне“, означава „това, което се издига“ или „това, което се издига“. Друг термин, използван само два пъти, е калил, което означава „цял“.

Тези думи произлизат от факта, че всеизгарянията са били изцяло изгаряни на олтара и че с издигането на дима, така и жертвата се е възнасяла, образно казано, към Бога. В превода Дуге се използва думата „холокост“, което означава „това, което е изцяло изгорено“. Тези имена подходящо описват всеизгарянето. Никаква част от него не е била изядена, както е било при някои от другите жертви; всичко е било изгорено и е възнасяно към Бога в пламъците като „сладка жертва“.

„ухание“ (ст. 9). Нищо не беше скрито. Всичко беше дадено на Бога. Това означаваше пълно посвещение.

Всеизгарянията се споменават за първи път след Потоп, когато Ной „принесе всеизгаряния на олтара“ (Битие 8:20). След това се споменават в Божията заповед към Авраам да принесе сина си „за всеизгаряне на една от планините, за която ще ти кажа“ (Битие 22:2). Книгата Йов, може би най-старата в Библията, записва как Йов „стана рано сутринта и принесе всеизгаряния... защото Йов каза: Може би синовете ми са съгрешили и са проклели Бога в сърцата си“ (Йов 1:5). Йов очевидно вярвал, че всеизгарянията му са успели да отклонят Божия гняв, въпреки че синовете му не са принесли жертва за себе си и може би не са осъзнавали, че са съгрешили.

Равините имали поговорка: „Възгорянията изкупват прегрешенията на Израел.“

Всеизгарянията са били най-ранните от всички приноси и най-характерните и всеобхватни, съчетавайки в себе си основните елементи на всички приноси. Тяхното значение се вижда от факта, че в продължение на векове те са били единствените съществуващи приноси. По-късно, когато са били заповядани други приноси, е било изрично предвидено, че те не трябва да заместат, а да бъдат в допълнение към постоянното всеизгаряне“ (виж Числа 28:10; 29:16; и др.).

Въпреки че ежедневните сутрешни и вечерни жертвоприношения, задължителни дори във великия Ден на изкуплението, бяха за народа, те служеха и на определена цел за отделния израилтянин. Когато службата в светилището най-накрая беше установена в Йерусалим, Бог заповяда отсега нататък всички жертви да се принасят там и само свещениците да служат на олтара. Въпреки че това централизира богослужението и води до еднообразие и по този начин е полезно, то създава трудности за онези, които живеят на известно разстояние от светилището. Пътуването от Галилея до Йерусалим отнемаше няколко дни, особено ако се донесе жертвено животно. По пътя към дома човекът можеше да съгреши отново и щеше да се наложи да се върне. Това, разбира се, представляваше невъзможна ситуация. За него ежедневната вечерна и сутрешна жертва предлагаше щастливо решение.

Предписаните животни, използвани в ежедневните служби, са били набавяни с пари, дарени от целия народ. Всяка сутрин агне се принасяло на олтара за всеизгаряне за целия народ, а вечер службата се повтаряла. Това всеизгаряне осигурявало временно и предварително изкупление за народа, докато отделният грешник можел сам да се появи и да принесе своята жертва. Тези национални приноси правили за народа това, което Йов имал предвид, когато казал: „Може би синовете ми са съгрешили и са проклели Бога в сърцата си“ (Йов 1:5). Йов не знаел дали синовете му са съгрешили. Но е възможно да са. И така, за да ги „покрие“, докато те самите не принесат своите приноси, Йов действал вместо тях. По подобен начин ежедневното всеизгаряне за народа покривало Израел, докато всеки можел да принесе своята лична жертва. Талмудът учи, че сутрешната жертва изкупвала греховете, извършени през нощта, а вечерната жертва – греховете, извършени през деня.

Ежедневните всеизгаряния се изгаряли на олтара, но на бавен огън, така че една жертва да трае, докато се принесе следващата (Левит 6:9). Вечерната жертва продължавала до сутринта, а сутрешната жертва до вечерта. Така винаги е имало жертва на олтара, за да осигури временно и временно изкупление за Израел. Когато човек съгрешавал, макар че не е могъл да се яви в светилището веднага или дори седмици и месеци наред, той знаел, че на олтара има жертва за него и че е „покрит“, докато не може да принесе собствената си жертва и да потвърди покаянието си.

Тази милостива грижа за грешниците от древността представлява силна надежда за грешника днес. Има моменти, когато грешим, но не го осъзнаваме до по-късно и затова не се изповядваме веднага. Каква утеха е да знаем, че Христос е винаги готов да ни „покрие“ с дрехата Си на праведност, докато не осъзнаем състоянието си, че Той никога не ни изоставя и не ни изоставя и че дори преди да дойдем при Него, Той е направил необходимата грижа за нашето спасение. Слава Богу за тази прекрасна грижа! Но нека никога не се възползва прекомерно от това и не отлага изповедта.

Въпреки че индивидуалните всеизгаряния, обсъждани в Лев. 1, са доброволни, все пак Като вече беше отбелязано, когато се предлагаше ритуалът, който трябваше да се следваше, беше прецизен и стриктен. По този начин израилтяните бяха учени на непрекословно послушание. Бог можеше да прости, Бог ще прости, но трябва да има абсолютно придържане към божествените инструкции. Този, който иска да се приближи до Бога, трябва да го прави по начина, по който Бог е определил. Само това поклонение е приемливо за Него, което е в съответствие с Неговата воля – не това, което ни се струва най-доброто и най-ефективно, не това, което може да смятаме за най-подходящо за случая, не това, което изглежда носи най-бърза възвръщаемост или най-много пари, а само това, което Бог одобрява и върху което Той може да даде Своята благословия.

Четири вида животни са били използвани като жертвоприношения: волове, овце, кози и птици. Приносителят можеше да избере кой пожелае. Богатият, който можеше да си позволи вол, естествено щяха да донесат такъв. Бедните, които можеха да си позволят само гургулица или гълъб, щяха да донесат един от тях. Важно е да се отбележи, че Мария, майката на Исус, донесе две гургулици в Храма като свой дар след раждането (виж Лев. 12:8; Лука 2:22–24). Йосиф и Мария бяха бедни хора. Лъвът и орелът, царе сред зверовете и птиците, бидейки нечисти, не бяха използвани в жертва, а по-скоро агнето и гълъбът. Бог не гледа на високите и възвишен дух, а на кроткия и смирения. Той ще приеме.

Доброволната жертва всеизгаряне беше дар на любов, на посвещение, на освещаване. Тя беше принесена в дух на радостна жертва на Бога. Тя беше повече от дар; тя беше отдаването на себе си, жива жертва. Днес не принасяме жертви всеизгаряния, но би било добре да приложим духа, който е подтиквал жертвите всеизгаряния, към ежедневието християнски живот. Бог все още обича радостната, доброволна служба (2 Кор. 9:7).

Мъж без недостатък. „То ще бъде съвършено, за да бъде прието; не бива да има недостатък в него“ (Левит 22:21). Това подчертава факта, че Бог изисква най-доброто от нас. Може да не сме богати или да не можем да принесем големи дарове на Бога, но това, което даваме, трябва да бъде съвършено. Не трябва да принасяме нищо по-малко от най-доброто, което имаме. Не трябва да даваме на Бога това, което е с по-ниска стойност – дефектна монета, непродаваема собственост, остатъци от незаето време. На Бога трябва да се служи с най-доброто, което можем да притежаваме.

По собствена доброволна воля. По-скоро „за да бъде приет от Господа“ (RSV). Той трябваше да го ... на вратата на скинията, но правейки това, той би бил „принесе „прието пред Господа“. Същата еврейска дума, преведена тук като „доброволен“, е предадена като „приет“ в стих 4.

4. Прието за него. Животното, принесено като жертва, се е смятало за заместител на грешника. Трябваше да бъде прието „за“ него, тоест вместо него. Доколкото заместителят беше символ на Христос, той също трябваше да бъде съвършен (гл. 22:25).

Тържествена и съществена част от ритуала е било поставянето на ръката на приносителя върху главата на жертвата. Думата „самак“, „постави“, означава „да се облегне“ с тежестта си, действие, чрез което разкайващият се грешник е представял пълната си зависимост от заместника. Що се отнася до значението на това, коментаторите, древни и съвременни, разбират, че то означава

символично прехвърляне на греховете му от приносителя на жертвата или заместването на жертвата, за да умре на мястото на грешника. „Полагането на ръце върху главата на жертвата е обикновен обред, чрез който се извършва заместването и прехвърлянето на греховете.“ „Във всяка жертва има идеята за заместване; жертвата заема мястото на човешкия грешник“ (Еврейска енциклопедия, том 2, стр. 286, чл. „Изкупление, Ден на“).

Доколкото християните сега чрез вяра полагат греховете си върху Исус, Божия Агнец, изглежда уместно да открием в жертвоприношението церемония, която да е символ на това. В ритуала на всеизгарянето откриваме това отражение; всъщност, полагането на ръка се е изисквало във всички случаи, когато е имало грях. Християнинът вижда в церемонията по полагане на ръка и облягане върху жертвата образ на собствената си зависимост от Христос за спасение. Като се облягаме по този начин, ние полагаме греховете си върху Него и Той заема нашето място на олтара, жертва „свята, угодна на Бога“ (Римляни 12:1).

Следвайки указанията, дадени от Бога, разкажият се грешник може да бъде сигурен, че жертвата е приета вместо него. Въпреки това, ние също можем да бъдем уверени, че докато следваме Божиите указания, можем да бъдем приети в Христос, нашият Заместник, знаейки, че Той заема нашето място на олтара – че Той наистина вече го е направил на кръста. Той умря за нас, вместо нас, и понеже Той умря, ние ще живеем.

5. Заколете бика. Не можем да повярваме, че нормален човек би се насладил да забие нож в невинна жертва, дори тази жертва да е само животно. И все пак Бог изискваше това действие от жертвоприносителя. В по-късни времена свещениците извършвали клането, мислейки, че първоначалното Божие намерение е било самият грешник да го направи. Това сигурно е било болезнено и мъчително преживяване за грешника, защото е знаел, че именно неговият грях е направил смъртта необходима. Това сигурно го е вдъхновило с решимостта да „върви и не греши повече“. Той е виждал живо пред себе си резултата от греха. Това е означавало не само смърт, но и смъртта на невинен. Какъв друг резултат би могла да има тази церемония, освен да създаде у престъпника омраза към греха и тържествена решимост да няма повече общо с него?

Първият урок, който Бог искаше да преподаде на Израел чрез жертвоприношението, беше, че грехът означава смърт. Отново и отново този урок се отпечатваше в сърцата им. Всяка сутрин и вечер през годината се принасяше агне за народа. Ден след ден хората принасяха своите жертви за грях и всеизгарянния в светилището. Във всеки случай животно се заклаваше и кръвта се принасяше на определеното място. На всяка церемония и на всяка служба се отпечатваше урокът: Грехът означава смърт.

Този урок е необходим в наше време, както е бил и в древността. Някои християни гледат на греха твърде лекомислено. Те го смятат за преходен аспект от живота, който човечеството ще преодолее. Други смятат греха за съжаляващ, но неизбежен. Всички трябва да са си запечатали трайно в ума урока, че грехът означава смърт. Новият завет изрично заявява, че „заплатата на греха е смърт“ (Римляни 6:23), но мнозина не успяват да схванат важността на това твърдение. По-реалистичното схващане за греха и смъртта като неразривно свързани би помогнало много за оценяването и разбирането на евангелието. За християнина това съдържа важен урок. Ние бяхме виновни, не Той. Размишлението върху кръста трябва да ни донесе първо чувство за вина, след това на отвращение от греха и накрая дълбока благодарност към Бога, че чрез смъртта идва спасението. Христос умря за мен. Аз трябваше да умра, защото съгреших, и „заплатата на греха е смърт“. Но Христос умря за мен; Той отиде на Голгота вместо мен! Колко адекватна е била тази провизия! Колко прекрасна е любовта!

Поръсете с кръв. Приносителят беше завършил работата си. Той беше принесъл жертвата си, изповядал греха си и заклал жертвата. Сега започна служението с кръвта. Свещеник

беше стоял настрана, докато кръвта бликаше, и я беше събрал в съд. Сега той служеше с кръвта, като я поръсваше около олтара за всеизгаряне. Думата, преведена тук като „поръсвам“, буквално означава „разпръсквам“. Използва се за разпръскване на прах (Йов 2:12), живи въглени (Езекиил 10:2), вода (Числа 19:13) и др. Според Талмуда, свещеникът, извършващ службата, разпръсквал кръвта върху олтара на две места, североизточния и югозападния ъгъл, по такъв начин, че тя да докосва и четирите страни на олтара. По санитарни причини това вероятно се е правело от вътрешната страна на олтара. Неизползваната част от кръвта се е изливала в подножието на олтара. По-късно, в Йерусалимския храм, излишната кръв се е изхвърляла чрез канал от керемиди, който я е отвеждал до потока Кедрон.

Бог се стремеше да внуши на Израел, че прошка на греховете може да се получи само чрез изповед и служение с кръв. Те трябваше да осъзнаят безкрайната цена на прошката. Тя е повече от просто пренебрегване на грешките. На Бог му струваше нещо, за да може да прости; струваше живот, дори живота на Неговия собствен Син.

За някои смъртта на Христос изглежда ненужна. Бог би могъл, или би трябвало, според тях, да прости без Голгота. Кръстът не им се струва неразделна и жизненоважна част от изкуплението. Би било добре, ако християните днес размишляват повече, отколкото размишляват върху цената на своето спасение. Прощката не е просто нещо. Чрез церемониалната система Бог е учил Израел, че прошка може да се получи само чрез проливане на кръв. Нуждаем се от този урок сега. В жертвената система на Израел се намират основните принципи на святия живот. Старият завет е фундаментален. Този, който е здраво вкоренен в него, ще може да издигне надстройка, която няма да се срути, когато вали дъжд и духат ветровете. Той ще бъде „съграден върху основата на апостолите и пророците, като крайъгълен камък е самия Иисус Христос“ (Еф. 2:20).

6. Одерете кожата на жертвата за всеизгаряне. Първоначално това правел самият приносител, въпреки че тази част от По-късно ритуалът е поет от левитите. В пустинята е имало малко хора, които са участвали в службите, в сравнение с по-късни времена в Обетованата земя, когато стотици и дори хиляди жертвоприносители са пристигали в един ден. Левитите и свещениците, които са били свикнали с ритуала, са могли да извършат одирането по-бързо от хората.

7. Сложете огън на олтара. На определено място върху олтара за всеизгаряне запалете огън винаги гореше. Задължение на свещениците беше да се уверят, че този огън никога не угасва. Тъй като самият Бог го беше запалил, той се смяташе за свещен огън. Този огън не трябваше да се използва за обща употреба, нито пък обикновен огън трябваше да се използва в каквато и да е служба в светилището. От този централен огън на олтара свещениците палеха други огънове, за да поберат жертвите, които можеха да бъдат донесени. Така няколко огъня горяха едновременно на олтара, всички запалени от един централен огън. Именно от този олтар свещениците вземаха въглени за кадилниците си, когато влизаха да принасят тамян в светилището. Огънят на олтара за тамян идваше от олтара за всеизгаряне. Интересно е да се отбележи, че на небето има ангел, който отговаря за огъня (Откр. 14:18).

Подредете дървата по ред. Дървата, използвани в службата в светилището, бяха внимателно проверявани, преди да им бъде позволено да дойдат на олтара. Дърва, нападната от насекоми или изядена от червеи, бяха отхвърлени. Задача на някои от свещениците беше да осигуряват и да се грижат за дървата, а веднъж годишно хората бяха помолени да помогнат за събирането на гориво за светилището. Само по себе си това трябва да е било образователно за тях; защото докато събираха дървата и ги проверяваха, за да видят дали ще преминат проверката на свещениците, те трябваше

са били впечатлени от Божията святост и Неговото изискване за съвършенство дори в малките въпроси.

Дървата не бяха хвърлени в огъня, нито пък бяха небрежно сложени. Те бяха внимателно подредени „в ред“. Поуката е очевидна. Нищо, което е свързано с Божията служба, не може да се прави по небрежен начин. Всичко трябва да се прави с грижа и благоговение.

8. Подредете частите. Урокът за подредеността е същият като в стих 7. Всички части на жертвата трябваше да бъдат поставени на място върху олтара, както при живото животно, върху дървото, което също беше „подредено“. Апостолът казва: „Всичко да става благоприлично и редно“ (1 Кор. 14:40). Това е доброто новозаветно християнство.

9. Измийте се с вода. В хармония с правилото, че нищо нечисто не трябва да идва върху олтар или да се използва в служба на Бога, вътрешностите и краката са били измивани с вода, преди жертвата да бъде поставена на олтара. Лесно може да се твърди, че това е било ненужно, тъй като огънят скоро щеше да погълне жертвата и всичко нечисто щеше да бъде унищожено. Защо тогава да се отделя време за измиване на части от животното?

Това отново сигурно е направило дълбоко впечатление на всички със светостта на Бог и Неговата омраза към безредието и всичко, което осквернява. Всъщност всяко действие, всяка церемония, е донасяла урока за святостта на Божието дело, светостта на Неговия характер.

Свещеникът ще изгори всичко. Имаше едно изключение: кожата не се изгаряше, но дадено на свещеника (гл. 7:8). Не ни се казва защо е направено това изключение.

Сладък аромат. Тоест, угоден на Него. Всеизгарянията от гл. 1 не бяха задължителни, а доброволни, нещо, което принасящият принасяше, защото чувстваше нуждата си от Бога и искаше да покаже своята признателност за добротата на Господа. Принасяйки приноса, той изразяваше любовта си към Бога и се посвещаваше на Неговата служба.

Всеизгарянията са били принасяни в много случаи и са представлявали освещаване и благодарност към Бога. Те не са призовавали за някаква конкретна благосклонност, а са изразявали благодарност за минали милости. Те са били принасяни при очистването на прокажен (гл. 14:19, 20), очистването на жени след раждане (гл. 12:6–8), а също и за общо оскверняване (гл. 15:15, 30). В много случаи всеизгарянето е било принасяно с жертва за грях, но не винаги. Когато жертвата за грях и всеизгарянето са били принасяни от един и същ човек, жертвата за грях е била първа и е била за конкретен грях или грехове; всеизгарянето е било за обща греховност, без да се позовава на конкретен грях.

Всеизгарянията заемали видно място при освещаването на Аарон и синовете му (Изм. 29:15–25; Лев. 8:18), както и тяхното въвеждане в свещеничество (Лев. 9:12–14). Те са били използвани и в назорейски обети (Чис. 6:13–16). В тези случаи те са представлявали пълно посвещение на индивида на Бога. В тях принасящият жертва се е поставял символично на олтара, животът му е бил изцяло посветен на службата на Бога.

Жертвоприношенията са били въплътени молитви. Разглеждани в тази светлина, те придобиват по-дълбок смисъл. Ако християнинът падне в изкушение и извърши грях, той смирено изповядва греха си и моли за прошка. Истинският израилтянин е правил същото, но освен това е принасял жертва за грях за конкретния грях. Ако е принасял и всеизгаряне, с това действие е казвал: „Господи, може би съм направил и други неща, които не са Ти угодни. Не съзнавам, че съм направил това, но по милост прости в каквото може би съм отстъпил.“ Когато се молим с тази молитва днес, ние правим това, което е направил израилтянинът, когато е принесъл всеизгарянето си.

Изразът на Павел в Рим. 12:1 „представете телата си като жива жертва“ е препратка към древните всеизгаряния. Трябва да бъдем изцяло посветени на Бога. Трябва да бъдем

напълно очистени. Едва когато цялата мръсотия беше премахната от всеизгарянето, му беше позволено да дойде на олтара, „жертва чрез огън, благоуханна на Господа“. Така е и с нас. Всеки грях, всяка нечистота на плътта и духа, трябва да бъде премахната, преди да станем годни за олтара (2 Кор. 7:1).

Всеизгарянето е прототип на Христос, който се е отдал изцяло на Бога, оставяйки ни пример за подражание. То учи на пълно осветление, пълно посвещение.

С право е поставена на първо място в списъка с приноси в Левит. Там недвусмислено ни се казва, че за да бъде жертва сладка за Бога, тя трябва да бъде жертва на пълно отдаване. Всичко трябва да бъде поставено на олтара, всичко трябва да бъде посветено на Бога.

Както жертвата трябваше да бъде свършена, така и Христос е „агнецът без недостатък и без петно“, Единственият, който е изцяло прекрасен, Светият, Който „ни възлюби и предаде Себе Си за нас принос и жертва на Бога за благоуханна миризма“ (1 Петрово 1:19; Ефесяни 5:2).

Всеизгарянето беше угодно на Бога, защото разкриваше желание в сърцето на принасящият да се посвети на Бога. Принасяйки жертвата си, принасящият всъщност казва: „Господи, желая да Ти служа. Поставям себе си на олтара, без да запазвам нищо за себе си. Приеми ме като Заместник и заради Него.“ Такова отношение е угодно на Бога.

Всеизгарянията от гл. 1 са били „сладък аромат“ за Бога, защото са били изцяло доброволни. Християните са в опасност да правят това, което само по себе си е добро и правилно, не поради вътрешен подтик или подтикваща любов, а защото това е обичай или защото се очаква. Дългът е велика дума и трябва да се подчертае; но не бива да забравяме, че любовта е още по-велика и че правилно приложена, тя изпълнява дълга, защото включва дълга.

Любовта е доброволна, спонтанна, свободна; дългът е взискателен, задължителен. И двете са необходими в християнския живот и едното не бива да се набляга на другото. Дългът изпълнява закона и стига докрай. Любовта също изпълнява закона и стига докрай; но след това отива още по-далеч. Тя отива и втората миля. Тя дава и наметалото.

„Бог обича онзи, който дава с радост“ (2 Кор. 9:7). Някои биха заменили „щедър“ с „радостен“, което вероятно също би било вярно. Но текстът гласи „радостен“. Това означава някой, който дава доброволно, който не се нуждае от подтиквање, но с радост върши своята част.

Това е угодно на Бога. Този дух е олицетворен във всеизгарянето. Би било угодно на Бога, ако духът на щастливо, жизнерадостно служение беше по-често срещан, отколкото е. Често ние вършим смирено, може би дори с мрънкане, това, което би трябвало да вършим с нетърпение и радостен дух. Бог обича онзи, който дава с радост, не само пари, но и служба. Има задачи, които трябва да се изпълнят, но не са приятни или приятни. Бог оценява, че ги вършим като въпрос на дълг, но би бил още по-доволен, ако ги вършим доброволно, без ропот или оплакване. Има хора, които трябва да бъдат насърчавани, увещавани, подканвани, почти подкупвани, за да правят това, което трябва да правят с радост и по собствена свободна воля (виж Исаия.

64:7; Малахия 1:10). Безразличното отношение и желанието за награда изтощават както хората, така и Бога. Обезсърчително е за водачите да увещават искрено и многократно и да получават само слаб отклик.

10. От стадата. Ако някой, който е дарил, не е можел да си позволи или не е бил склонен да принесе вол, Той можеше да избере овца или коза от стадото. Това беше приемливо за Бога; но каквото и да избереше, то трябваше да е мъжко и да е без недостатък.

11. Поръсете с кръвта му. Ритуалът е бил същият като за вол. В този случай не се казва нищо за поставяне на ръката върху главата на животното, но несъмнено това е било направено. Както в

В случая с юнец, свещеникът стоеше готов да приеме кръвта и да я поръси върху олтара от всички страни (вижте на стих 5).

13. Той ще измие вътрешностите. Същият ритуал беше следван както с бика.

Животното било одрано, нарязано на парчета, краката и вътрешностите измити, след което парчетата били занесени до олтара и там подредени по ред.

14. От птици. Гургулиците и гълъбите бяха евтини и дори бедните можеха да си позволят да си донесат един. Трябва да се помни, че даренията от гл. 1 бяха доброволни.

Но сърце, преливащо от любов, би намерило начин да принесе дар на Бога, колкото и малък да е той. Такива дарове бяха също толкова ценни в очите на Бога, колкото и по-претенциозните.

Исус ясно поучи това, когато каза за вдовицата, която пушна двете лепти, че тя „пусна повече от всички“ (Лука 21:3, 4). Тъй като една лепта струваше само частичка от стотинка, дарът ѝ наистина беше малък. Но тя даваше всичко, което имаше. Сумата, която даваше, не беше истинската мярка за нейния дар. Не беше важно какво даваше, а какво ѝ беше останало.

15. Свещениците ще го донесат. Обикновено жертвопринасящият извършваше клането. Но в случай на птица количеството кръв беше толкова малко, че беше необходимо самият свещеник да убие птицата, за да може бързо да докосне олтара с кръвта на жертвата.

16. Жътвата му заедно с перата му. Те били хвърляни на пепелта, тъй като изгарянето им щяло да произведе неприятна миризма.

17. Сладък аромат. Птиците бяха твърде малки, за да се разделят, твърде малки, за да поръсят кръвта по същия начин, както при другите приношения, твърде малки, за да се постави ръката върху тях (вижте на стих 4); но въпреки това бяха сладък аромат за Бога. Приносителят на приноса имаше малка роля в ритуала, освен да осигури птицата. Свещеникът правеше останалото. Въпреки това, приносителят беше направил каквото можеше, и това беше угодно и приемливо за Бога.

ГЛАВА 2

1 Хлебният принос от брашно с масло и тамян, 4 или изпечен във фурна, 5 или на чиния, 7 или в тиган, 12 или от първите плодове в класовете. 13 Солта на хлебния принос.

1. Принесете месен принос. По-точно, донесете „хлебен принос [minchah] като принос [qorban вижте на гл. 1:2]“, RSV. Думата mincha, първоначално без специфично религиозно значение, е обозначавала дар, поднесен на по-висшестоящ. „Подаръкът“, който Яков е дал на Исав, е mincha (Бит. 32:13). Такъв е бил и „подаръкът“, който братята на Йосиф са му дали при пристигането си в Египет (Бит. 43:11). Тя е означавала и данъка, плащан от завладените народи (2 Царе 8:2, 6). Тези дарове са изразявали подчинение и зависимост. По времето на Синай mincha става официалното обозначение за дар към Бога, дар на почит, признание за превъзходството на Този, на когото е даден дарът. Той означава зависимостта на човека от Бога за всички блага в живота, в знак на признание за Него като собственик и доставчик. Представяйки такъв принос, човек се е признавал само за управител на поверените му неща.

Когато е бил направен преводът на KJV, думата „месо“ е означавала храна от всякакъв вид.

Изразът „хлебен принос“ от minchah обаче сега предава идеята за месо, което не е било използвано в „месните“ приноси от Лев. 2. По-скоро това е било принос от храна или зърнена храна, състоящ се от брашно или зърно, приготвено по различни начини, но никога от месо.

месо. Въпреки това, минхата на Авел е била агне (Битие 4:4). Повечето по-нови преводи

предават минха като „брашно“ или „зърнена“ жертва.

Както е имало както частни, така и публични всеизгаряния, така е имало и частни и публични приноси на месо. Частните приноси на месо са били доброволни и са могли да бъдат предлагани по желание и по всяко време. Публичните приноси на месо са били предписани и задължителни.

Главен сред публичните приноси на месо бил хлябът на предложението, или „хлябът на предложението“, поставян всяка събота на масата в първото отделение на светилището. Първоначално той бил представян на Господа, оставян на масата за една седмица и след това изяждан от свещениците. Наричал се е „хлябът на предложението“, буквално „хлябът на Лицето“, тъй като е бил постоянно на масата в присъствието или пред лицето на Бога. Трапезата с хлябовете на предложението била наричана още „чиста трапеза“ (Левит 24:6).

Приносът на хлябовете на предложението се състоеше от 12 хляба, всеки направен от около 5 1/3 фунта (2,4 кг) брашно и следователно със значителен размер. Хлябовете бяха поставени на две купчини по шест на масата. Свещениците, които бяха служили през тази седмица, принасяха жертви в събота сутрин и оставаха, докато свещениците, които бяха дошли в петък, за да служат през следващата седмица, не принесоха жертви в събота вечер. Напускащите свещеници премахваха стария хляб, докато входящите свещеници поставяха новия на масата. Те внимаваха да не премахват стария, докато новият не беше готов да бъде сложен; защото винаги трябваше да има хляб на масата, както винаги трябваше да има жертва на всеизгаряне на олтара. Следователно жертвата на всеизгаряне се наричаше „непрестанна жертва на всеизгаряне“, а хлябът – „непрестанен хляб на предложението“ (Исх. 1:1). 29:42; 2 Лет. 2:4). Хлябът на предложението бил принесен на Бога под „вечен завет“ (Левит 24:8). Това беше постоянно свидетелство за зависимостта на Израел от Бога за препитание и живот; от Божия страна това представляваше непрекъснато обещание, че Той ще издържа Своя народ. Нуждата на Израел винаги беше пред Бога и Божието обещание винаги беше пред народа.

Сутрешната и вечерната жертва се придружаваше от възлияние (Исх. 29:40; Числа. 15:5). Поради тази причина трапезата с хлябовете на предложението съдържала чинии, лъжици, капаци и купи или, както други преводи го предават, чинии, лъжици и „чаши, с които наливат“ (Исх. 25:29, превод на Йънг). Това възлияние се изливаше в святото място „на Господа“.

Не е дълга крачка от трапезата с присъствените хлябове, спомената в Стария завет, до трапезата на Господа в Новия завет (виж Лука 22:30; 1 Коринтяни 10:21). Хлябът е тялото Христово, разчупено за нас. Чашата е новият завет в Неговата кръв (1 Коринтяни 11:24, 25). „Хлябът на присъствието“ е символ на Този, Който „винаги е жив, за да ходатайства“ за нас, на „живия хляб, слязъл от небето“ (Евр. 7:25; Йоан 6:51).

Неговият принос ще бъде. Този принос можеше да бъде принесен от всеки, който желаше да представи дар на Бога. Той се състоеше от фино брашно, масло и ливан. Понякога се принасяше като отделен принос, но обикновено се комбинираше с всеизгаряне.

Финото брашно е продукт на сътрудничеството между Бог и човека. Бог влага жизнения принцип в семето, дава слънце и дъжд и кара то да расте. Човекът сее семето, грижи се за него, жъне го, смита го на фино брашно и след това го представя на Бог или в материалното му състояние като брашно, или като питки, изпечени във фурна. Това е първоначалният Божи дар плюс човешкия труд. То е връщане на Бог на Неговото с лихва. То е символ на житейското дело на човека, на усъвършенстваните таланти.

Бог дава на всеки човек таланти според способността му да ги използва. Някои имат повече от един талант, никой няма по-малко. Бог не е доволен, когато хората Му дават обратно.

само това, което Той им е дал, да Му върнат само количеството семе, което им е поверено. Бог би искал човекът да засади семето, да го обработи и да пожъне, да отстрани всички чужди и груби частици, да го смели между горния и долния воденичен камък, като смачка целия живот от него, и след това да Му го представи като „фино брашно“. Той очаква всеки талант да бъде подобрен, пречистен, облагороден.

2. Занесете го на синовете на Аарон. Не са дадени указания за количеството, което трябва да се донесе. Това беше по избор на отделния човек. От всяко приношение свещеникът вземаше шепа брашно, малко от олиото и целия ливан и ги изгаряше на олтара. Това се наричаше „възпоменателна“ част и беше „сладък аромат на Господа“. Към това, както и към всички други приношения, трябваше да се добави сол (ст. 13; DA 439).

3. Остатъкът. Зърненият принос всъщност е бил дар за свещениците, защото те са получавали всичко освен „възпоменателната“ част от него. Те е трябвало да разделят собствения си дял помежду си и всеки е трябвало да получи равен дял (гл. 7:10).

4. Печено във фурна. Приносът от месо, който свещениците получавали, се състоял от брашно и олио. Те могли да вземат това и да изпекат каквото си поискат. Но било позволено и на приносителя сам да го изпече и да донесе изпечения принос на свещениците. Ако го направил, трябвало да направи безквасни питки от фино брашно и олио, да раздели питките на парчета и да ги полее с олио. Могели да се пекат във фурна или в тиган.

7. Изпечени в тиган. Съставките били същите - фино брашно и олио. Питките били донесени „на Господа“ и представени на свещеника, който трябвало да вземе „възпоменателната“ част (ст. 9) и да я изгори на олтара. Останалата част принадлежала на Аарон и синовете му и била „нещо пресвето“ (вижте ст. 10).

Фино брашно. Финото брашно, използвано в месни приноси, не се различаваше от другите фино брашно. брашно и не е имало никаква специална сила. И все пак, след като е било дадено на свещеника, то е станало „пресвято“. Същият принцип е важен и в случая с Анания и Сапфира (вижте Деяния 5). То трябва да накара всички, които служат в свети неща и получават посветени приноси, да бъдат внимателни при използването и боравенето с тези „пресвяти“ неща.

Както бе отбелязано по-горе, финото брашно представлява делото на живота на човека, неговите таланти, осветени и усъвършенствани.

Брашното е просто смачкано зърно. Преди да бъде смачкано, то е било способно да се увековечи, да предава живот. Сега, смачкано, то е очевидно безполезно. Никога не може да бъде засадено отново. Животът е смачкан от него. Но безполезно ли е? Не. То е дало живота си, умряло е, за да може да се поддържа друг живот. Смачкването на собствения му живот се превръща в средство, чрез което се увековечава един по-висш живот. Това е бил животът на семето; сега то помага за поддържането на живота на живо същество, създадено по Божия образ. Смъртта го е обогатила, прославила го е, направила го е полезно за човека.

Малко животи имат истинска и трайна стойност, докато не бъдат наранени и смазани. Именно в дълбоките и мрачни житейски преживявания хората намират себе си и Бога. Именно когато водата облее душата, се изгражда характерът. Скръбта, разочарованието и страданието са способните Божии служители. Тъмните дни носят дъжд от благословия, позволявайки на семето да покълне, да изпълни мисията си и да даде плод.

Проблемът със страданието може да е непонятен в по-дълбоките си аспекти. Но някои неща са ясни. Страданието служи на определена цел в Божия план като средство за подготовка на душата за небето. То смекчава духа. То подготвя душата за по-дълбоко разбиране на истинския смисъл на живота. То вдъхва съчувствие към другите. То води човек да ходи кротко пред Бога и хората. То смирява.

В този живот само този, който е страдал, е живял истински. Само този, който е обичал, е живял. Двете са неразделни. Любовта включва жертва, а жертвата често включва страдание. Това обаче не е задължително да бъде болезнено страдание; защото най-висшият вид страдание е свято, възвишено, радостно. Майката може да се жертва за детето си; тя може да страда физически; но го прави с радост, с желание. Любовта счита жертвата за привилегия.

Пълният урок за страданието не е научен, докато не можем да му се радваме. И можем да се радваме и ще се радваме, когато преживеем това, което Павел е направил, когато е казал, че „както страданията Христови изобилстват в нас, така и утехата ни изобилства чрез Христос“ (2 Кор. 1:5). Това важи и за заместническото страдание. Христос „заради радостта, която Му предстоеше, изтърпя кръста, като презря срама“ (Евр. 12:2).

Брашното в хлебния принос не трябваше да се предлага самостоятелно; то трябваше да се смеси с масло. Маслото е символ на Божия Дух. Само когато един живот е осветен от Духа, смесен с него, помазан с него, той може да бъде угоден на Бога. Страданието само по себе си може да не се окаже благословия. При някои то води само до ожесточение на сърцето и огорчение на духа. Но когато Светият Дух завладее душата, когато сладкият дух на Учителя проникне в живота, ароматът на един посветен живот става явен.

9. Възпоменание. Както Бог е запазил „възпоменателна“ част от всяка хлебна жертва за Себе Си, така Той запазва и възпоменателна част от нашите доходи и нашето време. Една десета от нашия печалба принадлежи на Бога. „Целият десетък... е Господен“ (гл. 27:30). По подобен начин Той е запазил седмия ден като принадлежащ на Него (Изх. 20:10).

В тези отношения християнската църква е плачевно недостатъчна. Малцина осъзнават Божиите претенции към тях. Те действат така, сякаш това, което имат, им принадлежи, когато в действителност са просто настойници. Смятат се за щедри, когато дават за Божието дело, когато може би размерът на тяхната щедрост не е равен на частта, която по право принадлежи на Бога и не е тяхна поначало. По подобен начин мнозина не спазват съботния ден. Съботните часове са свято време, в което трябва да вършим Божието дело, а не...

нашите собствени.

Би било добре да помним, че паметната част от всичко, което притежаваме, принадлежи на Бога.

11. Без квас, нито мед. Квасът беше забранен във всяка жертва, принесена на Бога за изгаряне на олтара. Същата забрана се отнасяше и за меда. Ферментацията е символ на поквара. Христос каза: „Пазете се от кваса на фарисеите, който е лицемерие“ (Лука 12:1). Павел говори за „кваса на злобата и нечестията“ (1 Кор.

5:8). Медът, както и квасът, са били използвани за предизвикване на ферментация, особено при производството на оцет. Тълкувателите обикновено свързват меда с плътските страсти, които наистина може да са приятни, но съдържат елементи на поквара и са разрушителни за духовния живот. Въпреки че квасът и медът не можеха да бъдат изгаряни на олтара, определено е било заповядано квасът да се принася като първи плодове (Левит 23:17), а медът е бил сред първите плодове, принесени от Езекия (2 Лет. 31:5).

13. Солта на завета. Заветът на солта е вечен завет (Числа 18:19; 2 Лет. 13:5). В способността си да съхранява, солта е противоположност на кваса и меда. Символичното ѝ значение е ясно: пречистващите и съхраняващи принципи на святост и истина никога не бива да липсват в нашите заветни отношения с Бога.

„Всеки ще бъде осолен с огън и всяка жертва ще бъде осолена със сол“ (Марк 9:49). Огънят пречиства, солта запазва. Да бъдеш осолен с огън означава не само пречистване, но и запазване. Бог желае чист народ, безупречен народ, свят народ,

хора, чиито грехове са простени. Пазителната сила на Бог е тяхна, ако я поискат. Те не само трябва да станат чисти и святи, но и трябва да бъдат пазени такива. Огънят, с който трябва да бъдат „осолени“, не унищожава, а пречиства. Първо трябва да бъдем очистени, след това трябва да бъдем пазени. „Осолени с огън!“ „Осолени със сол!“ Пречистени и пазени чисти! Чудесно осигуряване!

14. Зелени класове царевица. „Ново зърно от пресни класове“ (RSV). Под „царевица“ се разбира всяко зърно, като пшеница, ечемик, ръж или овес. Стъблата пшеница, заедно с класовете, събрани преди да узреят напълно и изпечени, все още са любимата храна на Изток. Такива са могли да се използват и за месен принос. Върху класовете царевица се е изливало олио с тамян; „възпоменателната“ част се е изгаряла на олтара, а останалата част се е давала на свещеника. Може би смакването зърно тук символизира Този, Който беше смазан за нас и чрез Чиито рани ние сме изцелени (Исая 53:5).

Различните приноси от месо представят Христос като животодател и пазител, Този, чрез и в Когото „живеем, движим се и съществуваме“ (Деяния 17:28). Както всеизгарянията представляваха освещаване на живота, така и приносите от месо призоваваха за освещаване на средствата. Освещаването на средствата трябва да бъде предшествано от освещаване на живота. Освещаване на живота без освещаване на средствата не е предвидено в евангелието; нито пък освещаване на средства без освещаване на живота. Двете трябва да вървят ръка за ръка. Заедно те представляват пълна жертва, угодна на Бога, „благодарение Господу“ (Левит 1:9).

Идеята за настойничество трябва да се подчертае. Някои носят името на Христос и силно изповядват святост и преданост към Бога, но делата им не съответстват на изповедта им. Кесията им е здраво държана, призивите остават нечути и Божието дело изчезва. Такива хора трябва да разберат, че цялостното посвещение на живота включва и посвещение на средствата.

Би било неправилно обаче да се заключи, че освещаването на средствата е всичко, че Бог изисква и че щедрото даване ще изгладни пътя към небето. Трябва да се посветим на Него. Ние сме отговорни пред Бога за всеки талант, който ни е поверил, независимо дали става въпрос за средства, време или природни дарби. Ние сме стопани на всичко това и Бог е законният Господар. Таланти като песен, музика, реч и лидерство, всички принадлежат на Бога. Те трябва да бъдат посветени на Него; те трябва да бъдат поставени на олтара.

„Месните“ приноси са пълни с духовни уроци за благочестивата душа. Всичко, което сме трябва да бъде посветено на Бога; всичко, което имаме, трябва да бъде на олтара. „И така, очистете стария квас, за да бъдете ново тесто, както сте безквасни“ (1 Кор. 5:7). „Нека словото ви бъде винаги с благодат, подправено със сол, за да знаете как трябва да отговаряте на всеки човек“ (Кол. 4:6). „Имайте сол в себе си и имайте мир помежду си“ (Марк 9:50). И накрая, в служба на Бога не можем да заместваме Божиите планове със собствените си изобретения и методи, дори те да са сладки като мед за нашия вкус.

ГЛАВА 3

1 Примирителната жертва от говедото, 6 от овцете, 7 или агне, 12 или коза.

1. Мирна жертва. Евр. шелем, от коренна дума, означаваща „да сключвам мир“ (Исус Навин 10:4) или „да бъда в мир“ (Йов 22:21), „да възстановя“ (Исх. 22:5), „да извърша [плащам]“ (Пс. 50:14). Отличителната черта на мирната жертва е общата трапеза, провеждана в пределите на светилището, в която преобладават радост и щастие и в която хората и свещениците разговарят. Това не е повод, при който е мирът

не е било постигнато, а празник на радостта, че мирът съществува. Обикновено е бил предшестван от жертва за грях и всеизгаряне. Кръвта е била поръсена, изкуплението е било извършено, прошката е била дадена и оправданието е било осигурено. В чест на това преживяване, приносителят канел близките си роднини, слугите и левитите да ядат с него. Цялото семейство се събирало в двора на събранието, за да отпразнува факта, че е бил постигнат мир между Бог и човек и между човек и човек.

Няма по-висша радост, която да може да се мисли, от тази да бъдеш в мир с Бога (виж Рим. 5:1). Това е наследството, което Христос е оставил, когато е казал: „Мир ви оставям, Моя мир ви давам“ (Йоан 14:27). Христовият мир е онази тиха увереност, която идва от доверието в Бога.

Христос изрече тези думи на мир в самата сянка на Гетсиманската градина и Голгота. Той знаеше какво Го очаква, но не се отдръпна от това. Сърцето Му беше изпълнено с мир и любов. Той знаеше на кого се доверява и почиваше в увереността, че Отец Го обича. Може би не можеше да вижда през портите на гробницата. Надеждата можеше да не Му представи излизането Му от гроба като победител, нито да Му каже за приемането на жертвата от Отец. Но чрез вяра Той беше победител. Той знаеше на кого вярва и беше уверен, че всичко ще се оправи. Именно този мир Той ни завещава. Той означава единство с Отца; означава тишина, покой, радост и удовлетворение; означава любов, вяра, приятелство, общение; означава свобода от тревога, страх и безпокойство. Християнинът, който се радва на този мир, има източник на сила, който не зависи от обстоятелствата. Той е в хармония с Бога.

Както бе отбелязано по-рано, различните жертвоприношения в Стария завет са били възпътени молитви. Те са съчетавали вяра и дела. Те са изразявали нуждата на човека от Бога и връзката му с него. Хората може да не са принасяли тамян с молитвите си, но те са могли да осигурят тамяна. Те можеха да не служат с кръвта, но можеха да принесат жертвата. Можеха да не влизат в светилището, но можеха да принесат даровете и приносите, които правят службата възможна. Можеха да не ядат хлябовете на предложението, но можеха да принесат „храната на жертвата, принесена чрез огън Господу“ (ст. 11).

„Оправдани чрез вяра, имаме мир с Бога чрез нашия Господ Исус Христос“ (Рим. 5:1), „защото Той е нашият мир“ (Еф. 2:14). Израил от древността е бил поканен да празнува факта, че е в мир с Бога и хората, че греховете им са простени, че са възстановени в благоволенieto на Небето. Това са били моменти на радост и благодарност, когато недоразуменията са били изяснени и са царували мир и добро общуване. Синове и дъщери, слуги и слугини, както и поканени левити, е трябвало да участват. Всички са седнали на Господната трапеза и са се радвали заедно „с надеждата за Божията слава“.

(Рим. 5:2). Може би е добре Божият народ днес да празнува празници на радостта от факта, че е в мир с Бога (вижте Допълнителна бележка в края на главата).

2. Положи ръката си. Животното беше заклано на входа на скинията на събранието, където бяха заклани повечето жертвени животни, а кръвта му беше поръсена върху олтара за всеизгаряния (вижте на гл. 1:4, 5).

3. Всички мазнини. Не мазнини, разпръснати по тялото, а мазнини, покриващи определени органи. Това, заедно с бъбреците, беше изядено на олтара.

Думата, преведена като „дебел“, е хелев, от неизползван корен, означаващ „да бъдеш дебел“.

Думата за „мляко“ е chalab и се различава от „мазнината“ само по посоката на гласните.

5. Сладък аромат. Доколкото мазнината е била изгаряна на олтара, „сладък аромат Господу“, изглежда непоследователно да се твърди, както правят някои, че тя е била символ на грях. Грехът е

мерзост за Бога и нищо, което да го символизира, не беше позволено да дойде на олтара. Поради тази причина квасът, като символ на грех, беше изключен (гл. 2:11, 12). Псалм 37:20 понякога се цитира като доказателство, че „мазнина“ означава грех. Но думата, преведена като „мазнина“, е уацаг и означава „красота“, „величие“ или „скъпоценност“, а не „мазнина“. Това е същата дума, която Бог използва, за да нарече народа Си „скъпоценни“ (Исая 43:4). Мазнината винаги се е изгаряла на олтара; Бог я е обявил за Своя (Левит 3:16); тя е била „сладък аромат“ за Господа; тя е била скъпоценна; тя е била „храната на приноса“, представен на Господа (ст. 16). Да „ядеш тлъстината на земята“ (Битие 45:18) означаваше да се наслаждаваш на най-доброто, което тя можеше да предложи.

6. От стадото. Правилата, прилагани за животните, взети от стадото, важат и за тези от стадото. Обърнете внимание, че при това приношение може да се използва мъжко или женско, но то трябва да е без недостатък. Приносителят полагал ръката си върху главата на жертвата и я заклал, след което свещеникът отслужвал кръвта.

9. Цялата крупа. По-точно „опашката“, тоест на широкоопашатата овца (*Ovis laticaudata*). Опашката на тази овца обикновено тежи от 10 до 15 фунта, а може да тежи до 50 фунта или повече. Поради теглото си опашката се влочи по земята и резултатът са болезнени рани, които намаляват стойността на овцата. В миналото, както и днес, овчарите са връзвали леки дъски за опашките или са правили малки колички, на които опашката е могла да се вози.

Самата опашка се е състояла от смес от мазнини и костен мозък, която, смесена с други неща, е била използвана като заместител на маслото от онези, които не са били възпрепятствани от Божията заповед да не ядат мазнини. В някои източни страни опашката все още се използва по този начин.

12. Коза. Процедурата в този случай беше същата като при другите жертвоприношения. Полагането на ръка, клането, поръсването с кръвта – всичко следваше обичайния модел. Мазнината беше внимателно отстранена и заедно с бъбреците изгорена на олтара.

17. Вечен закон. Бог заповяда на Израел да „не яде нито мазнина, нито кръв“. „Цялата мазнина е Господня“ (ст. 16) и „цялата десетина... е Господня“ (гл. 27:30) са паралелни твърдения. Причината да не се яде мазнина е, че тя принадлежи на Бога (вижте гл. 7:23).

ДОПЪЛНИТЕЛНА БЕЛЕЖКА ПО ГЛАВА 3

Буквални мирни приношения на радост и благодарност вече не се предлагат, но духът им трябва да остане. Малцина, дори сред уж „добрите“ християни, се радват на мира и любовта на Бог, както би трябвало и както е тяхна привилегия. Въпреки че причината в някои случаи може да е липса на признателност за това, което Бог е направил за тях, това не винаги е така. Има много християни, които не разбират, че е тяхна привилегия да бъдат щастливи в своята религия. Те живеят в сянката на кръста, а не в неговата слънчева светлина. Те чувстват, че има нещо нередно в това да бъдат щастливи, че дори усмивката може да е неуместна и че смехът, невинен или не, е светотатство. Те посочват факта, че няма запис, че Христос някога се е смял или дори се е усмихвал. Вярно е, но няма и запис, че някога е сресвал косата си или се е къпал. Такива хора се стремят да носят бремето на света на плещите си и смятат, че прекарването на каквото и да е време в отидох е не само загуба на време, но и определено нерелигиозно. Те са „добри“ християни, но не и щастливи. Ако бяха живели по времето на Христос и ако бяха сред Неговите последователи, щяха да се съмняват в целесъобразността на Неговото присъствие на сватбата в Галилея и щяха да Го последват неохотно, ако изобщо го последват. Щяха да Го чакат с най-голямо нетърпение. Нима Той нямаше голяма работа за вършене? Как тогава можеше да губи време за социално събитие? Ако знаеха, че Му остават само три години за работа, щяха да бъдат още по-озадачени.

Този вид „добри“ християни биха почувствали, че има нещо нередно в социалните дейности на Христос. Как би могъл Той да прекарва време в ядене и пиене с грешници?

Дори фарисеите били озадачени от това, като посочвали поста и молитвите на учениците на Йоан, внушавайки укор към Христос, който се угощавал (вижте Лука 5:29–35).

Това е написано с пълно разбиране за деня, в който живеем, на самия праг на вечността. Ако някога е имало време, когато сериозността и трезвостта трябва да характеризират живота на Христовите последователи, това е точно такова време. С оглед на приближаващата криза, „какви хора“ трябва да бъдем „в свят и благочестив живот“ (2 Петрово 3:11).

Всяка лекомислие и лекомислие трябва да бъдат оставени настрана и тържествеността трябва да обхване всеки вярващ. Велики и важни събития приближават с бързи темпове. Сега не е време за дреболии и глупости. Царят е на вратата.

Тези факти обаче не бива да ни карат да забравяме, че сме деца на Царя, че греховете ни са простени и че имаме право да бъдем щастливи и да се радваме. Делото трябва да бъде завършено и ние трябва да участваме в него; но някои говорят така, сякаш всичко зависи от тях. В молитвите си те напомнят на Бог какво трябва да се направи, сякаш се страхуват, че Той може да забрави някои важни неща, скъпи на сърцата им. Те са „добри“ души, винаги стремящи се да вършат правилното, но никога не са се научили да възлагат бремето си на Господа. Те правят всичко възможно да носят товара и макар да стенат под него, са решени никога да не се отказват. Те продължават да се борят и вършат много добро. Те са ценни работници и Господ ги обича много.

Но с целия им труд и усилия, едно нещо им липсва - вяра в Бог. Липсва им вяра, че Този, който е започнал делото, ще го завърши и завърши, че е толкова заинтересован от него, колкото и те, дори повече, и че прави всичко, което може да се направи в момента. Те намират малко радост в своята религия, но много тревоги. Те са като Марта, която се е трудила и тревожила, но е пропуснала единственото необходимо нещо. Те гледат с неодобрение Мариите, оплакват се на Господа за тях и изпитват трудност да разберат как Христос е могъл да вземе участието на Мария. Дали храната щеше да е готова, ако имаше две Марии, а не Марта?, питат те. Такива християни работят и са верни в работата си, но вътрешно чувстват, че другите не вършат техния дял и че твърде голяма част от товара е върху тях.

Същият урок е подчертан и в историята за блудния син. По-големият син твърдял че никога не е правил нещо лошо. Винаги е работил усилено и не е губил времето си в пиршества и веселби. Сега, когато по-малкият син се прибрал у дома, след като е прекарал разгулен живот, той се разгневил и не искал да влезе на празненството в чест на завърналия се брат. Напразно бащата излязъл и го умолявал. Вместо това, той смъмрил бащата, казвайки, че веднага щом блудният син, който бил пропилял прехраната си с блудници, се прибрал у дома, бащата му направил пиршество и заклал угоеното теле, но никога не направил нищо за послушния си син (Лука 15:30).

Християните трябва да бъдат щастливи хора, макар и наред най-тържествените събития. Христос беше весел и сияен, дори когато беше изправен пред кръста. Защо да не бъдем щастливи? Бог е поставил нова песен в сърцата на онези, които са изкупени. Те са деца на Всевишния. Те ходят с Бога. Те са щастливи в Неговата любов.

Не всички християни имат Божия мир в сърцата си, както би трябвало да имат и както имат право. Те са забравили Христовото обещание: „Мир ви оставям.“
... Да се не смуцава сърцето ви, нито да се страхува“ (Йоан 14:27).

Сърцата на мнозина са обезпокоени. Те се страхуват. Те се тревожат. Някой скъп човек е извън стадото и те се опитват да го „призоват“. Ден и нощ те се трудят и се молят. Те не оставят камък необърнат в усилията си да обхванат неговото спасение. Ако някой може да бъде спасен чрез делата на някой друг, те са решени това да стане. И не изключват Бог от равностетката. Молят Му се. Умоляват Го. Молят се, сякаш Бог се нуждае от подтик. И най-накрая скъпият човек се обръща към Бог. Колко щастливи са те! Сега могат да си починат. Работата им е свършена, задачата им е изпълнена.

Хрумва ли им някога на такива, че Бог е толкова заинтересован от обръщането на душата, колкото са те? Хрумва ли им някога, че много преди да започнат да се молят и работят, Бог е задействал сили, които, ако е възможно, биха постигнали желаната цел? Бог не може да спаси човек против волята му, но има много неща, които Бог може да направи, и Той ги прави всичките. Той би могъл да направи още повече, ако Му сътрудничим и тихо попитахме дали има нещо, което можем да направим, за да помогнем, вместо да се опитваме да Го насочваме. Склонни сме да поемем Божията работа и да поискаме Неговата помощ, когато би било по-добре, ако разпознаем Божията работа и Му сътрудничим. В момента, в който такова осъзнаване дойде до душата, с нея идва и мир. Тя няма да работи или да се моли по-малко, но ще измести акцента. Тя ще започне да се моли с вяра. Ако наистина вярваме, че Бог действа, ако вярваме, че Той е заинтересован от спасението на хората, ще се молим повече от всякога; но ще оставим отговорността на Бога. С радост и веселие нека представим сърцата и живота си на Бога, „за сладък аромат“.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

17 2Т 61

ГЛАВА 4

1 Приносът за грях от незнание, 3 за свещеника, 13 за събранието, 22 за управителя, 27 за всеки от хората.

2. Грях. Жертвите за грях се споменават за първи път във връзка с освещаването на Аарон и синовете му (Исх. 29:14), но по това време те не са били заповядани за хората като цяло. Думите „грях“ и „принос за грях“ са преведени от една и съща еврейска дума, *חַטָּאת*, факт, който предполага тясна връзка между двете. „Грях“ предполага необходимостта от принос за грях. Принасянето на принос за грях предполага, че е извършен грях. С принасянето на „принос за грях“ в светилището, човек буквално принася греха, представен от него, и за който е трябвало да се извърши изкупление. Приносите за грях се споменават за първи път във връзка с издигането на светилището и учредяването на свещеничеството. Преди това са се използвали само всеизгаряния. Различните думи, използвани в Библията за дефиниране и описание на греха, водят до следните концепции:

1. Грехът е отклонение от определен стандарт, нарушение на Божия закон (1 Йоан 3:4). Ако си представим закона като права линия, която трябва да се следва, всяко отклонение от този път би било грях. Такова отклонение може да е случайно или умишлено, но и в двата случая е грях.

2. Грехът е неуспех, провал в постигането на целта на съвършенството. Грехът е като стрела, която не уцелва целта. Стрелецът може да е направил всичко възможно, но му липсва сила да опъне лъка достатъчно, за да даде на стрелата сила да достигне целта. Той не уцелва целта. „Всички съгрешиха и не уцелиха целта“ (Римляни 3:23).

3. Грехът е непослушание. Непослушанието е възможно само там, където има знание за закона и неговото престъпване. Има различни степени на вина при непослушание и Бог се грижи за това. Но всяко престъпление е сериозно. Упорито неразказяните се в крайна сметка ще извършат греха, който е непростим.

4. Грехът е престъпление срещу Бога. Човек може да съгреша срещу човека, но първото и най-голямо негово Прегрешението е срещу Бога. Следователно, изповедта винаги трябва първо да се направи пред Бога. Блудният син е съгрешил тежко срещу баща си, но когато се е върнал, първите му думи са били: „Съгреших против небето и пред Тебе“ (Лука 15:18). Той е заявил нещата правилно. Колкото и големи да са били прегрешенията му срещу хората, първото му прегрешение е било срещу Бога. Това е така при всеки грях.

Чрез невежество. Тоест, „неволно“ (RSV), неволно, неволно, безразсъдно или небрежно.

Против която и да е от заповедите. Това се отнася по-специално за Десетте Заповеди, но включва и други Божии заповеди.

Цялото светилище, включително оборудването му, свещенството и ритуалите му, беше свързано с греха. Службите се въртяха около непослушанието на човека и нуждата от спасение.

Ако не беше грехът, нямаше да има нужда от олтар, на който да се поставят жертвите; нямаше да има клане на животни, проливане на кръв, нито служение за изкупление. Несъмнено щеше да има място, където човекът може да се срещне с Бога, но службата щеше да бъде от съвсем различен характер.

Злото на греха не е непременно или само в извършеното нещо. Нито пък един и същ грях, извършен от различни хора, е еднакво грешен. Светлината винаги носи отговорност и един и същ грях, извършен от невеж дивак и от високо цивилизован човек, трябва да се разглежда и преценява във всеки случай от различна гледна точка. Бог взема всичко това предвид и в главата пред нас е предвидил това. Съответно, има известна градация в наказанията, налагани за грехове, извършени от лица, заемащи различни позиции. Този, който има светлина, е държан по-отговорен от този, който е в невежество. В тази глава се разглеждат четири различни класа нарушители и всеки от тях се третира според неговото положение. Грехът на виден човек засяга повече хора, отколкото този на по-малко виден; следователно, с него трябва да се действа по-строго.

3. Свещеникът, който е помазан. Всички свещеници са били помазвани, но само първосвещеникът е бил помазан на главата; следователно, поради превъзходство, той тук е наречен „свещеникът, който е помазан“ (виж Изх. 29:7-9; Лев. 8:12, 13). Той е обозначен като „първосвещеник между братята си, върху чиято глава е излято помазващото масло“ (Лев. 21:10). Обикновено той е наричан просто „свещеник“. Само четири пъти в книгите на Мойсей той е наречен „първосвещеник“ и във всеки случай буквалният превод би бил „велик свещеник“ или „първосвещеник“ (виж Лев. 21:10; Числа 35:25, 28).

Според греха на народа. По-скоро „като по този начин се налага вина на народа“ (RSV). Първосвещеникът е представлявал народа и е представлявал народа (виж Лев. 16:15, 16; Зах. 1:14). 3:1-4). В хармония с този принцип пророците винаги са се отъждествявали с греховете на народа. Въпреки че като Божии пратеници те са укорявали народа за прегрешенията му, когато са се молели на Бога, те са се обръщали към Него, сякаш са били едно цяло с народа в греховете, които са били укорявани. Така че ги виждаме многократно да казват: „Съгрешихме“, не просто „те съгрешиха“, „съгрешихме против Господа“, „съгрешихме против Него“, „съгрешихме, постъпихме нечестиво“ (Неемия 1:6; Исаия 64:5, 7; Йеремия 3:25; 8:14; 14:7; Дан. 9:5, 8, 11, 15).

Трябва да се подчертае представителният характер на първосвещеника. Той беше представителният човек, този, който действаше от името на народа във всичко, отнасящо се до светилището. И във първосвещеника се обобщаваше цялото свещенство.

Когато Адам съгреша, „смъртта премина върху всички човеци“ (Рим. 5:12), защото „чрез непослушанието на един човек станаха мнозина грешни“ (Рим. 5:19). Адам беше представителният човек. Христос също беше представителният човек. Адам, „първият човек“, беше главата на човечеството; Христос, „вторият човек“, „последният Адам“, „Господ от небето“, е главата на новото човечество (1 Кор. 15:45–47). „Както чрез прегрешението на един дойде осъждането на всички човеци, така и чрез правдата на единия дойде безплатният дар на всички човеци за оправдание, което донася живот“ и „чрез послушанието на единия ще станат праведни мнозина“ (Рим. 5:18, 19). „Защото, както в Адам всички умират, така и в Христос всички ще оживеят“ (1 Кор. 15:22).

Първосвещеникът, бидейки в особен смисъл образ на Христос, беше представителният човек. Той представляваше целия Израел. Носеше техните бремена и грехове. Той понесе беззаконието на светите неща. Той понесе осъждането на Израел. Когато съгреша, Израел съгреша. Когато влезе в светилището, той влезе от името на народа. И когато се яви пред Бога, те се явиха. Той представляваше народа; той беше народът. Когато съгреша, народът съгреша и от него се изискваше да принесе същата жертва за своя грях, както когато целият народ съгреша.

Млад юнец без недостатък. Както мъжки, така и женски животни могат да бъдат използвани в грях. приноси; но те трябва да бъдат „без недостатък“. Това беше млад юнец, който първосвещеникът принасяше в жертва за своя грях, както и за греха на целия народ (Левит 4:14).

4. Полагане на ръката му. Това беше същата церемония, както при всички животински жертвоприношения, с изключение на случаите, когато се използваша птици. Полагането на ръката означаваше не просто посвещаването на животното на Бога; но тъй като приносителят се облягаше тежко на главата на жертвата, той се отъждествяваше с нея и тя ставаше негов заместник (вижте гл. 1:4).

Полагането на ръка беше съпроводено с изповед на греха, който е причинил принасянето на жертвата (гл. 5:5). Този принцип се отнасяше за всички жертви за грях. Следователно актът на полагане на ръка беше значим, защото грешникът, изповядвайки греха си и облягайки се на жертвата, заявяваше вярата си в Бог, който осигури заместник, който да понесе наказанието за греха му. Принасянето на жертвата не беше наказанието. Наказанието беше смърт и животното плати.

6. Поръсване с кръвта. Тъй като нямаше никой по-висок по ранг от първосвещеника, който можеше да служи вместо него, той самият служеше с кръвта. В жертвоприношенията, разгледани по-рано, кръвта се поръсваше върху олтара за всеизгаряне в двора или се поставяше върху роговете му. Но когато помазаният свещеник съгрешаваше, кръвта се внасяше в самото светилище. Това несъмнено се дължеше на факта, че неговият грях се смяташе за по-сериозен от този на всеки друг и за по-голяма грижа за Бога. Свещеникът потапяше пръста си в малко от кръвта и я поръсваше седем пъти пред завесата, „пред Господа“. Също така, той слагаше малко от кръвта върху роговете на олтара за тамян, за който също се казва, че е „пред Господа“ (ст. 7).

Трябва да се отбележи, че свещеникът не е поръсвал кръвта върху завесата, а преди нея. Интересно е също, че е използвал само един пръст за поръсване. Освен това, това поръсване се е извършвало само когато помазаният свещеник или цялото събрание са съгрешавали. Нямаме данни колко често първосвещеникът е съгрешавал и е принасял юнец като жертва, но вероятно не е било често. Отново, не знаем колко често целият народ е съгрешавал и е трябвало да принесе юнец, но предполагаме, че това не е било често. Очевидно е, че хората често са съгрешавали поотделно, но имаме малко данни за национални грехове, каквито са разгледани тук. Единственият сигурен запис, който имаме, е когато са съгрешавали и са танцували наоколо.

златният телец. Вярно е, че е имало и други национални отстъпничества, но тъй като жертвата е трябвало да бъде принесена само когато се покаят за греховете си, не е могло да има много такива случаи.

Поръсването се е случило във връзка със закона, който е бил непосредствено зад завесата. Кръвта обаче не е достигнала до закона; завесата се е намесила. В ежедневната служба не е дошло времето грешникът да се изправи пред закона. Това е било запазено за Деня на изкуплението, който по символ е бил денят на съда за Израел (вижте на Евр. 10:19, 20).

7. Върху роговете на олтара. Освен че поръси кръвта пред завесата, свещеникът също така сложил малко от кръвта върху роговете на олтара за тамян. Правейки това, той докоснал всеки рог поред, оставяйки следа от кръв с пръста си, като по този начин регистрирал факта, че е извършен грях и че е принесена жертва. Кръвта, която поставил върху роговете, била от животно, което е носило грях, и следователно била кръв, изпълнена с грях. Това налагало да се извършва „умилостивение върху роговете му веднъж годишно“ (Исх. 30:10). Неизползваната част от кръвта се изливала в подножието на олтара за всеизгаряне.

8. Тлъстината на юнеца. Вижте гл. 3:3, 5. Тук не се споменава, че е „една „сладък аромат на Господа.“ Фактът обаче, че е било позволено на олтара, показва, че е било угодно на Бога.

12. Извън стана. Целият вол беше изнесен извън стана и изгорен на чисто място, не само за да се изхвърли, нито защото се смяташе за нечист, защото е наречен ясно „пресвето“ (гл. 6:25). Книгата Евреи придава символично значение на изгарянето на жертвата извън стана. Павел казва: „И Исус... пострада въвн от портата. Нека, прочее, излезем при Него въвн от стана, носейки Неговия укор“ (Евр. 13:12, 13). Изгарянето на тялото извън стана тогава е било символ на Христос, разпнат извън град Йерусалим, „за да освети народа със собствената Си кръв“ (Евр. 13:12). Някои виждат в това допълнителната мисъл, че Той умря не само за евреите, но и за света. Тялото не е било използвано за жертва, въпреки че е било смятано за пресвето. Тъй като не е било изгаряно на олтара, в него не е имало изкупителна стойност. Следователно не тялото е било това, което е било от значение за изкуплението, защото „кръвта е , която извършва умилостивение за душата“ (Левит 17:11).

Обаче не кръвта като такава е изкупила, а пролятата и приложената кръв. Не Изкуплението е можело да се извърши по време на жертвоприношението чрез заклане на животно и изливане на кръвта на земята. Тя е трябвало да бъде събрана в съд, след което свещеникът я е отслужвал чрез поръсване или по друг начин. Именно поръсената кръв е извършвала изкупление, а не неизползваната част от кръвта, излята по-късно на земята (виж гл.

4:7). Изкуплението се извършвало чрез кръвта, която се слагала върху роговете на олтара, а не чрез тази, която се изливала на земята (Исх. 29:12; Исх. 30:10; Лев. 4:7, 18, 25, 30, 34).

Жалко е, че християните наблягат на „пролятата кръв“, израз, който не се среща в Библията, и забравят „поръсената“ кръв, която единствена е извършвала изкупление. Пролятата кръв е била неизползваната кръв, тази, която е била излята в подножието на олтара след завършване на изкуплението. Павел говори за „кръвта на поръсването“ (Евр. 12:24), тоест кръвта, която е била отслужена. При установяването на Пасхата на Израел е било заповядано да заколи агне и да удари с кръвта горната част на олтара и двата странични стълба (Исх. 12:7, 22, 23). Бог не е обещал да спаси първородните чрез заковането на агнето. Едва когато кръвта е била приложена, Той е „преминавал“.

Същият принцип важи за всички приношения. Не е достатъчно да се донесе жертва и заколете го; кръвта трябва да бъде приложена. След възнесението Си Христос „чрез собствената Си кръв ...

„влезе веднъж в светилището, като придоби за нас вечно изкупление“ (Евр. 9:12) и там като „първосвещеник, ... служител на светилището и на истинската скиния“ (Евр. 8:1–3), Той служи от наше име. Тази фаза от служението на Христос е толкова необходима за нашето спасение, колкото е било служението на кръвта на агнето по време на първата Пасха и както при всички жертви, при които е била пролята кръв.

Служението на кръвта във великия Ден на изкуплението беше връхната точка на годишната служба. Убиването на жертвата със сигурност беше важно – без него нямаше да има кръв за служение – но кулминацията се достигаше, когато първосвещеникът влизаше в пресвятото място с кръвта на Господния козел (вижте Евр. 9:25). По подобен начин Христос „със собствената Си кръв... влезе веднъж в светилището“ (Евр. 9:12). Неговата смърт на Голгота беше от съществено значение – без нея Той нямаше да има какво „да принесе“ (Евр. 8:3) – но без продължаващото служение на кръвта в светилището горе, жертвата на Голгота би била безполезна.

Повечето християни нито разбират, нито оценяват служението на Христос като наш велик Върховен съд. Свещеник. Разбира се, те вярват в пролятата кръв; но не успяват да разберат, че трябва да има служение или приложение на кръвта, за да бъде тя ефективна. Време е вниманието на света, и по-специално на изповядващите християни, да бъде насочено към делото, в което Христос сега е зает. Мнозина питат защо Христос се бави толкова дълго. Те знаят, че Той си отиде, но не знаят нищо за Неговото посредническо дело. Не са последвали Агнето и не знаят къде е Той сега и какво дело върши. Наш дълг и привилегия, нашата определена задача като народ е да възстановим старите пътища (виж Исая 58:12) и да представим Христос на света в Неговото посредническо качество като наш велик Първосвещеник. Неговото дело е почти завършено и когато бъде завършено, Той ще дойде със сила и слава.

13. Цялото събрание. Отделните хора можеха да грешат често и да принасят необходимите дарове. Но рядко се случваше народът като цяло да греши „поради невежество“ (вижте стихове 2, 6).

Неща, които не бива да се правят. Това включва всички грехове, големи и малки, но се отнася главно до така наречените малки грехове. Тук не се говори за грубо нарушение, а за относително незначително „донякъде против някоя от заповедите“, „което не бива да се прави“. Извършването на което и да е от тези неща е причина за вина и на вратата на светилището трябва да се донесе жертва за грях.

14. Когато грехът. Това предполага невежество, че стореното е грях (вж. (в стих 2). При такива обстоятелства „цялото събрание“ е трябвало да принесе същата жертва, каквато се е изисквала от първосвещеника, когато е съгрешил. Телецът е бил осигурен от събранието, тъй като всички са били сметени за виновни. Старейшините, избрани измежду различните племена, са довеждали телето до мястото за жертвоприношение, полагали са ръце върху него и са го заклали. Тук не се казва нищо за изповед, но това се подразбира от полагането на ръце. Без изповед, принасянето на жертва би било безполезна, защото грехът не би се прехвърлил от грешника върху жертвата. Освен това, не формата на изповедта, а самият факт е приемлив за Бога.

17. Кръвта. Служението с кръвта е било същото, както в случая със свещеник, който е съгрешил (виж стих 7). Тъй като свещеникът е използвал само един пръст при извършване на служението с кръвта, е била използвана само малка част от кръвта на юнеца.

19. Тлъстината му. След като ритуалът с кръвта приключил, свещеникът отстранил цялата мазнина от юнеца, следвайки същата процедура, както в случая, когато първосвещеникът съгрешил (виж стихове 6–8).

20. Свещеникът ще извърши умилоствение. В случая с помазания (върховен) свещеник не се казва нищо за умилоствение или прошка. Без съмнение той е получил прошка, както и други, когато е изповядал греховете си. Но тъй като първосвещеникът е отслужил собствената си жертва, изглежда, че човек може да направи собствено умилоствение и затова твърдението е пропуснато. Но тук, що се отнася до хората, свещеникът трябва да извърши „умилоствение за тях и ще им се прости“. Ритуалът по изнасянето на юнеца извън лагера и изгарянето му на чисто място е същият, както когато помазаният свещеник е съгрешил.

22. Когато един владетел е съгрешил. Под „владетел“ се има предвид главата на племе или главата на подразделение на племе. Включени са както граждански, така и религиозни водачи – князе (Бит. 17:20), военачалници (Чис. 2:3), вождове (Чис. 3:24, 32), управители (2 Лет. 1:2). Владетелят вероятно не е бил наясно с прегрешението си. Владетелят не би се нареждал до помазания (върховен) свещеник по познаване на закона; следователно приносът, изискван от него, е бил с по-малка стойност, отколкото в случая с първосвещеника.

24. Ще положи ръката си. Това следва същия модел като другите приношения и има същото значение. Полагайки ръце върху жертвата, грешникът се отъждествява с нея, прехвърля греховете си върху нея чрез изповед и я представя като свой заместник.

25. Кръвта. Служението с кръвта на козела е различно от това на юнеца. В този случай свещеникът не внася кръвта в светилището, а я събира в съд и отива с нея към олтара за всеизгаряне. Там той поставя кръвта върху роговете на олтара с пръста си.

26. Изгори всичките му мазнини. Във всички случаи, независимо дали става въпрос за изгаряне (гл. 1:8), мир (гл. 3:3) или грях. приноси (гл. 4:8), отделяемата мазнина се изгаряла на олтара. С това свещеникът завършвал работата си от името на владетеля, който бил съгрешил, и той си отивал простен. Тук няма инструкции какво да се прави с тялото на жертвата. Според гл. 6:26 месото се давало на свещеника, който трябвало да го яде на свято място в двора на скинията на събранието.

27. Един от обикновените хора. Процедурата беше същата като в случая с владетел, с изключение на това, че обикновеният човек е трябвало да доведе жена, а не мъж. Жената е била малко по-ниско ценена от мъжа и следователно по-лесно придобиваема. Ритуалът с кръвта и изхвърлянето на мазнината са били същите като за владетелите, които са съгрешили (ст. 23–26).

31. За сладък аромат. Тъй като мазнината винаги се е изгаряла на олтара, тя трябва са били приемливи за Бога, защото нищо нечисто никога не е било позволено на олтара.

32. Агне за жертва за грях. Агнето е било дори по-евтино от коза и поради тази причина се е очаквало беден човек да донесе агне. Следователно агнето се е смятало за жертва на бедния човек. Важно е, че за Христос многократно се говори като за Божия Агнец. Той е жертвата на бедния човек. Ритуалът е бил във всички отношения същият като този за коза.

Предвиждането на градуирана скала по отношение на стойността на предписаните приноси отразява както справедливостта, така и милостта на Бог. На първо място, стойността на жертвата, която трябваше да се принесе, се определяше от степента на отговорност на грешника, а на второ място - от способността му да осигури принос.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

ГЛАВА 5

1 Който съгрешава, като скрие знанието си, 2 като се докосне до нечисто нещо, 4 или като се закълне. 6 Приносът му за престъпление от овцете, 7 от птиците, 11 или от брашното. 14 Приносът за престъпление е светотатство, 17 и в грехове от невежество.

1. Ако една душа съгреша. „Ако някой съгреша“ (RSV). В еврейската Библия стихове 1–13 са свързани с гл. 4, очевидно поради причината, че разглеждат същата тема като гл. 4, а именно приносите за грях. Те обаче са от малко по-различен характер, бидейки гранични случаи между приносите за грях и приносите за престъпление, притежаващи природата и на двете и наричани от двете имена.

Глас на клетва. По-скоро „публична клетва“ (RSV). Действието е съдебна сцена, където свидетели са призовани да дадат показания. Един отказва да свидетелства и е обявен за виновен. Има моменти, когато трябва да се изпълнят неприятни задължения, такива, които бихме предпочели да избегнем.

Когато казваме истината, трябва да внимаваме, за да не приписваме мотиви и по този начин да съдим собствените си... брат. Трябва да се внимава твърдените факти да са всъщност факти, а не предположения. Косвените доказателства могат да сочат пътя към истината, но могат да бъдат и напълно подвеждащи. Нека всички внимават да не правят неоснователни заключения.

Показан пример е този на дякон, който бил видян от няколко членове на църквата на В съботния ден мъкнеше малък товар дърва покрай сградата за събрания, облечен в ежедневните си дрехи. По-късно той присъства на службата, сякаш нищо не се е случило. Той веднага беше разпитан, тъй като прегрешението беше явно, но не даде никакви признаци на съжаление. Нямаше съмнение относно фактите по делото и той не отрече какво е направил. Свидетелите и обвиняемият се съгласиха за случилото се. Действието му беше явно нарушение на съботата. След това той обясни.

По-рано същата сутрин той се почувствал подтикнат да посети една вдовица и двете ѝ малки деца, които възнамерявал да заведе на съботно училище. При пристигането си в дома заварил майката болна, а къщата без гориво. Прибрал се, преоблекъл се и занесъл малък товар дърва на нуждаещото се семейство. Свидетелите били видели това, но без да познават обстоятелствата, стигнали до заключението, че той прави нещо в събота, което не бива да се прави.

Свидетелят е длъжен да казва истината, цялата истина и нищо друго освен истината. Той не може той може да не добавя, може да не омаловажава, може да не съди мотивите, подтикнали деянието. Много несправедливост и скръб биха били избегнати, ако този принцип се спазваше по-внимателно.

2. Всяко нечисто нещо. Хората в древността не са имали медицински познания вече достъпни. Те нямаха как да знаят, че чрез контакт с определени болести могат да станат носители на болести. Следователно единственият безопасен принцип беше да се избягва всичко, което изглежда подозрително. Нарушаването му можеше да доведе до епидемии. Като здравна мярка този принцип все още е валиден.

Левитските закони, разбира се, се отнасяха предимно до моралната и церемониалната „нечистота“. В същото време много от тези разпоредби имаха значение за мъжете

¹ Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Левит 1:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

телата, както и душите им. Доколкото хората не са били подготвени нито да разберат, нито да оценят физическия аспект, поне напълно, тази ценност, макар и подразбираща се, често дори не се споменава. Думата „опитомен“, преведена като „нечист“, никога не се използва в Стария завет, освен в контекста на левитската „нечистота“. Тук, в стихове 1 и 4, е очевидно, че моралната отговорност е обект на загриженост. Доколкото „нечистотата“ от стихове 2 и 3 е класифицирана с тази от стихове 1 и 4, като грях от същия вид, тя също трябва да е по същество въпрос на морална отговорност. В левитския кодекс „нечистотата“ е по същество морална или церемониална вина и може или не може да означава действителна физическа „нечистота“.

3. Когато знае за това. Човек може да е невеж и следователно деянието му да се счита за извинително. Но макар и невеж, той все пак може да се превърне в заплаха за другите като носител на инфекция. Следователно, в определени случаи той може да не е напълно невинен и трябва да му бъде преподаден урок, предназначен да впечатли него и другите. Въпреки това, пълната вина не се отнася към този, който е невеж, освен ако не го прави доброволно и не е имал възможност да знае по-добре.

Някои умишлено затварят очите си за светлината, уверявайки се, че като не я виждат, по този начин се освобождават от отговорност за нея. Но в съда всички ние ще трябва да дадем отчет не само за това, което знаем, но и за това, което бихме могли да знаем, ако бяхме положили усилия да научим.

4. Ако една душа се закълне. Това не се отнася до разговор, а до тържествено потвърждение на обещание да се извършат или да се въздържат от извършване на определени неща. Когато мъжете сключваха договор или завет, имаше взаимно съгласие и това споразумение те често потвърждаваха с клетва. Ако една от договарящите се страни забрави обещанието си, което е потвърдила с клетва, или умишлено го наруши, „когато узнае за това, тогава ще бъде виновен“.

Неспазването на думата е крещящ грях на нашето време и изглежда, че се увеличава. Християните трябва да внимават за това. Лесно е да се потопим в светските обичаи и да се откажем от стандартите, които Бог е поставил.

5. Той ще си признае. Виновен е и го знае. Общото признание няма да е достатъчно. Трябва да е признание за „онова нещо“. Нищо по-малко няма да свърши работа.

6. Неговата жертва за престъпление. Тя се състоеше от агне или яре, женско. Те се принасяха по обичайния начин и свещеникът извършваше умилоствение за принасящия го за греха му.

7. Гургулици. Бог е състрадателен към онези, които са твърде бедни, за да принесат обичайната жертва. Престъпникът донесъл две птици на свещеника, който първо принесъл едната като жертва за грях, а след това другата като всеизгаряне.

11. Фино брашно. Виновният човек може да е твърде беден, за да донесе гургулици или гълъби. Но дори и най-бедният можел да донесе поне малка порция брашно. Той не трябвало да слага масло или ливан върху него, защото тогава то щело да се превърне в хлебна жертва. Без тях то си оставало жертва за грях.

Свещеникът взел шепа от брашното и го изгорил на олтара, по същия начин като „жертви, принесени чрез огън Господу“. За да не се помисли за хлебна жертва, Бог повтаря, че е „за жертва за грях“.

Тук се сблъскваме с необичайна ситуация – жертва за грях без кръв. Но има и още едно забележително нещо в нея: жертвите за грях, иначе, никога не би се принасяли на олтара. Като акцент, Бог повтаря: „Това е жертва за грях.“ Как да обясним ритуалната разлика, която Бог допуска тук?

Според Евр. 9:22 „без проливане на кръв няма прощение“ на греха. Това е правилото. Левит 5:11–13 представя изключение от общото правило. Не всички неща, но „почти всички неща се очистват чрез закона с кръв“ (Евр. 9:22). Фактът, че в този случай безкръвна жертва за грях е извършила изкупление, вероятно обяснява „почти“.

Разбира се, никога не може да има истинско опрощение на греховете без кръвта на Христос. Ако е така, Христовата смърт би била напразна. Но в прототип е имало случаи, в които опрощението и очистването са били извършени без незабавно проливане на кръв.

15. Ако някоя душа извърши прегрешение. „Светите неща на Господа“ са първите плодове, десетъци, дарове и всичко друго, което принадлежи на службата на Бога. „Прегрешението“, което се разглежда тук, включва или задържане, или намаляване, тоест плащане на по-малко от дължимото. Жертвата, изисквана за това прегрешение, била „овен без недостатък“. Но това не било достатъчно; този, който е извършил прегрешението, също трябвало да възстанови и „да добави петата част към него“. Тази разпоредба била възпиращ фактор за умишлено, макар и временно, задържане. Когато имало съмнение относно размера на сумата, свещеникът трябвало да направи оценка. След като възстановяването било извършено, свещеникът извършвал „умилостивение за него с овена на жертвата за престъпление“ (ст. 16).

17. Неща, които са забранени. Втората ситуация е много подобна на първата (ст. 14–16), но се отнася до „всяко от тези неща, които са забранени да се правят“. Това са неща, които, макар и да не са конкретно споменати, попадат под Божието неодобрение.

Бог борави с принципи, а не с детайли. Десетте заповеди се занимават с фундаментални принципи. Заповедта „Не кради“ не уточнява какво не може да се вземе. Тя е всеобхватна. Не казва „Не кради големи неща“; не казва „Не кради малки неща“. Тя просто казва „Не кради“. По подобен начин, в случая пред нас, Бог би могъл да навлезе в подробности. Ако беше направил това, някои биха могли да се изкушат да смятат споменатите неща за по-сериозни от някои, които са пропуснати. Така че Бог включва всяко прегрешение в твърдението „всяко от тези неща, които са забранени“. Никой не би могъл да се позове на невежество. Това може да е изглеждало като „трудно изказване“, но беше справедливо.

18. Неговото невежество. Невежеството е нещо, за което трябва да се покаем. Невежеството обикновено не се смята за прегрешение. Бог има състрадание към невежите, и ние трябва да имаме, към тях. Но ние трябва да направим всичко по силите си, за да поправим недостатъците си.

ГЛАВА 6

1 Жертвата за престъпление за грехове, извършени съзнателно. 8 Законът за всеизгарянето, 14 и за хлебния принос. 19 Приносът при освещаването на свещеник. 24 Законът за жертвата за грях.

2. Извърша прегрешение. От *ma'al*, „да действам коварно“, „да бъда неверен“.

Да лъже ближния си. Лъжата тук се счита първо за прегрешение срещу Бога, а след това за грях срещу ближния. Немислимо е човек да лъже ближния си за това, „което му е било поверено да пази“, и да го прави от невежество. Със сигурност би изглеждало, че той е знаел, че не казва истината, когато е твърдял, че никога не е получил това, което му е било поверено. За него да лъже и освен това да пази това, което принадлежи на ближния, би било двойно прегрешение; това би било едновременно лъжа и кражба. Човекът би бил виновен за умишлен грях.

В общение. Тоест, в партньорство или в договор. В партньорство християнинът трябва да упражняват постоянна грижа всеки партньор да получи своя дял; и в договора трябва да има добросъвестно изпълнение от двете страни по споразумението. Не трябва да има

прекаляване, без да се възползваме от вратичките, а с ревнива грижа за интересите на другия партньор. Ако това не се направи, виновен е мъжът, който прегреша.

Нещо, отнето чрез насилие. Би било преувеличение да се твърди, че това може да е станало поради невежество. Някои се опитват да оправдаят този въпрос, като твърдят, че мъжът е смятал, че нещото, което е взел, е негово и че има право да си го върне чрез насилие. Мъжът е виновен и трябва да принесе своята „жертва за престъпление“.

Измамил е ближния си. Да мамиш показва умишлено планиране. Отново, човекът е виновен.

3. Това, което е било изгубено. Това е малко по-сериозно от предходните случаи, тъй като човекът не само лъже, но и потвърждава лъжата си с клетва. Това може да е била правна клетва, макар че вероятно не е. Във всеки случай той е виновен, че се е закле в лъжа.

4. Той ще възстанови. Доколкото всички тези случаи изискват възстановяване, Бог предписва за всеки справедливо наказание. Първо идва изповедта, след това възстановяването. Това трябва да се направи „в деня на жертвата Му за престъпление“ (ст. 5); с други думи, възстановяването трябва да съпътства изповедта. То не може да се отлага.

Възстановяването е жизненоважна част от програмата, която Бог поставя пред човека, който иска да бъде свободен от вината на греха. Осъждането на греха не е достатъчно; скръбта за греха не е достатъчна; изповедта не е достатъчна. Всичко това са желателни стъпки към царството, но не са достатъчни. Те трябва да бъдат придружени от толкова дълбоко и задълбочено покаяние, че душата да не се успокои, докато не бъдат положени всички усилия за поправяне на грешките, които може да са били допуснати. Това в много случаи ще включва възстановяване, връщане с лихва на откраднатото и полагане на всички усилия за поправяне на грешките. Плодовете, достойни за покаяние, към които Йоан Кръстител призоваваше слушателите си, включваха реституция (Матей 3:8).

„Прегрешенията“ включват съмнителни бизнес сделки, измамно представяне на ценности, погрешни впечатления без действително фалшифициране, умишлена корумпираност и всяко облагодетелстване на бедни или нещастни. „Прегрешенията“ включват прекомерни такси от всякакъв вид, прекомерни лихви по заеми, нечестен труд за получени заплати. Поведението на много хора, които се хвалят с бизнес нюхът си и получават одобрението и похвалите на другите за уменията си да преговарят, не е одобрено на небето (вижте Авак. 2:6).

За тези и много други неща, където е възможно, трябва да се извърши възстановяване. Където това не може да се направи, може би е добре да се следва старото напътствие и „нека прегрешението се въздаде на Господа, на свещеника“ (Числа 5:8). Съвременното приложение на това напътствие би изисквало съответните пари да бъдат дадени и използвани за Господното дело.

Има случаи, когато производството по несъстоятелност може да е препоръчително. По този начин длъжникът се освобождава законно от задълженията си и му се дава възможност да започне наново. Но християнинът е задължен от Небето да обмисли внимателно отговорността си към всеки, който може да е бил лишен от това, което му се е полагало. Той трябва да има нежна съвест и да действа честно пред Бога, както и пред хората. Светските хора са възстановявали в такива случаи и са били почитани с това. Винаги, когато е възможно, християните трябва да правят същото.

Лъжата е един от популярните грехове днес и постепенно започва да се счита за... уважавана. В различните си форми, вариращи от дръзката, безсрамна лъжа до гладката дипломатическа лъжа или социалната „бяла лъжа“, тя е широко разпространена и повсеместно практикувана. В по-леките си форми се счита за необходимо средство за изглаждане на неприятна ситуация и се толерира като приета форма на реч. Да лъжеш грациозно и

убедително е високо социално и политическо постижение и се счита за необходимо постижение за заемане на определени длъжности.

Лъжата е неистина, изречена или извършена с намерението да се заблуди. Тя е отричане на истината. Бащата на лъжата е нейният създател, проклетите репутации и съсипаните характери са нейните деца. То прави бялото да изглежда черно, а черното – бяло (Исая 5:20); то разделя съпрузи и съпруги, любовници и приятели; то поражда война и убива милиони; то изгаря съвестта, разрушава увереността и вярата, то е другар на крадци, комарджии и проститутки, и близък приятел на рома. То замърсява всичко, до което се докосва, и е враг на всичко благородно, истинско и чисто. Този, който „обича и лъже“, най-накрая се намира извън града с „кучета, магьосници, блудници, убийци и идолопоклонници“ (Откр. 22:15).

Библията е ясна по въпроса за истината; тя няма да толерира нищо друго. Бог е „Богът“ на истината“ (Ис. 65:16; Пс. 31:5; Втор. 32:4). Синът е истина (Йоан 14:6). Духът е истина (1 Йоан 5:6). Словото е истина (Йоан 17:17). Законът е истина (Пс. 119:142). Всички Божии дела са истина (Дан. 4:37). Неговите съвети са истина (Ис. 25:1). Съдът е истина (Рим. 2:2). Йерусалим е градът на истината (Зах. 8:3). Църквата е стълб и основа на истината (1 Тим. 3:15). Християните трябва да дойдат до познание на истината (1 Тим. 2:4). Тези, които не вярват в истината, ще бъдат осъдени (2 Сол. 2:12). Бог не само желае външно съответствие с истината; Той желае истина във „вътрешните части“, в сърцето (Пс. 51:6; 15:2).

Страстта към истината трябва да активира християнина. Той е представител на Бога на истината и не трябва да лъжесвидетелства по никакъв начин. Преди всичко той трябва да обича истината, защото тя го освобождава (Йоан 8:32). След като е постигнал познание за истината (1 Тим. 2:4), чрез послушание на истината (1 Петр. 1:22), той трябва да бъде осветен чрез истината (Йоан 17:19). Духът ще го води към всяка истина (Йоан 16:13) и както Христос е правил, така ще свидетелства за истината (Йоан 18:37). Неговото свидетелство за истината ще бъде с любов (Еф. 4:15) и любовта ще бъде любов на истината (2 Сол. 2:10).

Човек, изпълнен с любов към истината, ще бъде честен във всички житейски отношения. Той ще мрази и ще отбягва всяка претенция и лицемерие; мотивите му никога няма да бъдат съмнителни. Неговото „да“ ще бъде „да“, а неговото „не“ ще бъде „не“ (Яков 5:12). Той няма да се гордее с откровеността си, нито ще наранява излишно чувствата на другите, а с кротост ще наставлява „онези, които се противят на себе си“ (2 Тим. 2:25). Той ще има репутацията на човек, на чиято дума може да се вярва.

6. Неговата жертва за престъпление. Това е третата стъпка. Той е съгрешил срещу човека; това изисква възмездие. Но той е съгрешил и срещу Бога, а това изисква жертва.

Твоята оценка. Има неща, чиято стойност може да бъде въпрос на мнение и следователно причина за спор. В такива случаи свещеникът трябва да направи оценката. В Изх. 22:1–9 е изброена поредица от грешки, при които обезщетението е двойно, а в някои случаи дори четирикратно или петкратно. Разликата в наказанията, дадени там и тук, изглежда се дължи на факта, че там нарушителят е бил принуден да направи обезщетение от „съдиите“ (Изх. 22:9), докато тук признанието изглежда е доброволно.

7. Ще бъде простено. Прощката е четвъртата стъпка и зависи от тези, които я предхождат. Някои от нещата, споменати в стихове 2 и 3, са сериозни грехове; но каквито и да са те, този, който се изповяда и възстанови, „ще бъде простено“.

9. Всеизгаряне. Индивидуалните всеизгаряния бяха обсъдени в гл. 1, а постоянното всеизгаряне за народа в Изх. 29:38–42. Тук е дадена допълнителна информация

дадено за Аарон и синовете му. Инструкцията се отнася предимно за националните сутрешни и вечерни жертвоприношения.

10. Ленената му дреха. От свещениците се изискваше да носят ленените си дрехи дори когато премахвали пепелта. Това били същите дрехи, които носели, когато принасяли жертви. Цялата работа в светилището била свещена и изисквала святост на живота. Това от своя страна било символизирано от чистотата на дрехите (Захария 3:4–7). Когато напускали светилището, за да пренесат пепелта на чисто място, те сваляли ленените дрехи.

13. Винаги гори. Самият Бог запали този огън (гл. 9:24). Юдеите твърдят, че той горял непрекъснато до вавилонския плен. Някои дори твърдят, че никога не е угасвал до окончателното разрушаване на Храма през 70 г. сл. Хр. За да се поддържа този огън, е било необходимо достатъчно количество дърва. Те са били събирани от жреците, които веднъж годишно са канили хората да помогнат.

14. Приносът от месо. Тази информация беше дадена на синовете на Аарон. Винаги, когато някой принесеше „хлебен“ (зърнен) принос (вижте гл. 2:1), Божията част трябваше да се изгори на олтара; останалото принадлежеше на свещениците. Трябваше да бъде безквасно и всичко, което се ядеше с него, също трябваше да бъде безквасно. Трябваше да се яде на „святото място“, което тук е определено като „дворът на скинията на събранието“. Хлябът беше „пресвет“, както и приносът за грях и приносът за престъпление. Той беше толкова свят, че всеки, който дори се докоснеше до него, също трябваше да бъде свят.

20. Приносът на Аарон. Аарон трябваше да принася зърнен принос, равен на около 2 сухи кварта (2,2 л) брашно дневно, половината сутрин и половината вечер. Той трябваше да бъде направен от фино брашно с масло и изпечен на парчета. Не се споменава ливан. Трябваше да се принася на олтара и никаква част от него не трябваше да се яде.

25. Приносът за грях. Приносите за грях както на владетелите, така и на обикновените хора е трябвало да бъдат изядени от свещениците в свящото място, тоест в двора. Те били пресвети. Всеки, който се докоснал до тях, трябвало да бъде свят. Дори съдът, в който се съдържали, бил свят. В някои случаи свещеникът, който принасял жертва, имал единствено право на част от свещеника. Но не е така с приносите за грях. „Всички мъже сред свещениците ще ядат от тях“ (ст. 29).

30. Без жертва за грях. Този стих разглежда принципите, които са управлявали разпореждането с телата на жертвите за грях. Когато кръвта на жертвата е била внасяна в светилището – както когато помазаният свещеник или цялото събрание са съгрешавали – тялото е било изнасяно извън лагера и изгаряно. Когато кръвта не е била внасяна в светилището, а е била поставяна върху роговете на олтара за всеизгаряне – както когато владетел или някой от обикновените хора е съгрешавал – месото е трябвало да бъде изядено от свещениците. Причината за това е обяснена в гл. 10:16–20.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

8-18ПП 352

ГЛАВА 7

1 Законът за жертвата за престъпление, 11 и за примирителните жертви, 12 било то за благодарност, 16 или за обет, или доброволна жертва. 22 Тлъстината, 26 и кръвта са забранени. 28 Делът на свещениците в примирителните жертви.

1. Жертвата за престъпление. Или „жертвата за вина“ (RSV). Като цяло, всички жертви бяха свята, но онази част от всяка жертва, посветена на олтара или за употреба от свещениците, е била най-святата (гл. 2:10; 10:12). Така хлябовете на предложението (гл. 24:9), тамянът (Издх. 30:36), месото на жертвите за грях и престъпление са били най-святи (Лев. 6:17, 18; 7:1, 6; 14:13; Числа 18:9, 10; виж също Лев. 10:13–20).

3. Той ще принесе жертва. Ритуалът, следван в случая с жертвата за вина, е бил същият както при жертвата за грях, но служението с кръвта се различаваше донякъде. Кръвта на жертвата за грях се поставяше върху роговете на олтара за всеизгаряне; кръвта на жертвата за престъпление се поръсваше върху олтара отвсякъде. И в двата случая мазнината се изгаряше на олтара, „жертва чрез огън Господу“ (ст. 5).

6. В святото място. Тоест, в двора на скинията на събранието. Тук се съхранявали кухненски прибори и тук свещениците се събирали за общата си храна. На всеки свещеник, макар и да е имал телесни недостатъци, които са му пречели да изпълнява свещенически задължения, му е било позволено да яде „хляба на своя Бог, както от пресветото, така и от светилицето“ (гл. 21:22, 23).

8. Кожата. Не се казва нищо за разпореждането с кожата на жертвите за престъпление или на жертвите за грях, освен отбелязаното в гл. 4:11, 12, 21. Кожата на жертвата за всеизгаряне е трябвало да се дава специално на свещеника, който я е принесъл.

14. Един от цялото. Тоест, един от каквото и число да е донесъл, което беше обикновено десет. Питката се давала на свещеника, който трябвало да я издигне пред Господа. Това се правело, като се вдигала и спускала от олтара за всеизгаряне или се размахвала напред-назад. Така първо се представяла на Господа, а след това се давала на свещеника.

15. Същият ден. Тази заповед не беше без основателна причина. Тя насърчаваше санитарните условия, насърчаваше социалните контакти и щедростта към бедните. От тези три причини санитарните условия бяха най-важни. В топла страна беше трудно да се запази нетрайната храна здравословна за дълго време. Това би било особено вярно, когато човек е далеч от дома, както много от тях биха били, когато идват в Храма.

Ако предлагащият се опита да го запази повече от два дни, вероятно ще започне гниене.

Тъй като е невъзможно самият предлагащ да консумира месото на животно наведнъж или два дни, той естествено канеше други да го споделят с него. Това беше Божието намерение (Втор. 12:11, 12, 17, 18; 16:11). Така събитието се превърна в тържествено, но щастливо семейно събиране (Пс. 42:4; Ис. 30:29). Присъствието на поканения левит придаваше на събитието нотка на достойнство и му даваше възможност за наставление.

Богатствата на света са неравномерно разпределени. Някои имат по-малко, отколкото им е необходимо; други имат много повече. Бог заповядва тези, които имат, да споделят с тези, които нямат (Второзаконие 15:7–11). Сред онези, които са имали малко от благата на този свят и затова трябва да бъдат запомнени, са били левитите (Второзаконие 12:19, 12). Христовата инструкция да „повикаш сиромашните, осакатените, куците, слепите“, когато „правиш угощение“ (Лука 14:12, 13) повтаря тези заповеди на Мойсей и подсилва думите на Исая (Исая 58:6, 7).

20. Отсечен. Вижте Изх. 12:15.

23. Никаква мазнина. Тази често повтаряна заповед се основава на обяснението, че „цялата мазнина е Господня“ (гл. 3:16). Мазнините на животни, които са умрели сами или са били разкъсани от зверове, могат да се използват за други цели, но не и да се ядат (гл. 7:24).

29. Мирни приноси. Те бяха обсъдени подробно в гл. 3. Тук са дадени някои допълнителни факти.

32. Дясното рамо. Тоест, бедрото (вижте Изх. 29:27; Лев. 7:14).

35. Това е частта. Акцентът в гл. 7 е върху частта, която принадлежеше на свещениците. Бог е отредил щедро осигуряване на Своето служение и е възнамерявал всеки израилтянин да разбира собствената си отговорност да го подкрепя. Това е издигнало свещеничеството високо в очите на народа. Голяма част от това, което са давали, се е връщало на свещениците.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

11-34ПП 576

26,27 2Т 61

ГЛАВА 8

1 Моисей посвещава Аарон и синовете му. 14 Тяхната жертва за грях. 18 Тяхната жертва за всеизгаряне. 22 Овенът на освещаването. 31 Мястото и времето на тяхното освещаване.

2. Вземете Аарон и синовете му. Хронологично тази глава следва последната глава от Изход, в който е записано издигането на скинията. Седемте междинни глави съдържат наставления, от които Аарон и синовете му ще се нуждаят, преди да започнат служението си в светилището.

Първото условие за свещеничеството било произходът на Аарон. Родословните регистри се водили с голямо внимание (2 Лет. 31:16–19). На този, който не можел да представи законно доказателство за Ааронов произход, не му било позволено да служи в свещеническия сан (Ездра 2:62; Неемия 7:64).

Второто условие беше липсата на физическа деформация. Всеки дефект или нараняване беше достатъчно, за да попречи на син на Аарон да се приближи до олтара или дори да влезе в светилището. Аароновият произход му даваше право на издръжка; той можеше да яде от дела на свещеника от жертвите и да получава част от десятъка (Левит 21:17–23). Освен това свещеникът трябваше да бъде чист от всякаква церемониална нечистота и да се въздържа от вино и силни напитки (гл. 10:8–10).

Специалната функция на свещениците била да се обръщат към Бога от името на народа (Лев. 10:3; 21:17; Числа 16:5). Те трябваше да стоят, така да се каже, между един Свят Бог и един грешен народ. Следователно, самите те трябваше да бъдат святи. Въпросът за святостта е многократно подчертаван в описанието на делото на свещениците. Първосвещеникът, в когото се е съсредоточавало свещенството, е наречен „светец Господен“ (Пс. 106:16). Върху златната плочка, прикрепена към митрата му, са били изписани думите „Святост Господу“ (Изх. 28:36) и изрично е посочено, че той трябва да „носи беззаконието на светите неща, които израилтяните ще освещават във всичките си свети дарове“ (Изх. 28:38).

Но преди първосвещеникът и синовете му да могат да започнат служението си в светилището, те трябваше да бъдат тържествено отделени за задачата. Аарон трябваше да бъде помазан със светото масло, а синовете му трябваше да бъдат поръсени с него пред вратата на скинията на събранието, където трябваше да се състои встъпването в длъжност.

6. Изми ги. Това беше символ на новородение (Тит 3:5). Те не трябваше да се измиват сами, защото чистотата, която Бог изискваше от тях, не беше нещо, което можеха да осигурят сами. Някой друг трябваше да измие вместо тях.

Докато двамата братя отивали към умивалника, умовете им сигурно били заети със значението и важността на това, което правели. Това било нещо повече от обикновено къпане; това било духовно пречистване. Аарон не можел да се очисти от греха. Някой трябвало да го направи вместо него.

7. Облечете го в ризата. След измиването дойде обличането на Аарон с свещени одежди, неговите отличителни белези на службата. Това също беше символичен акт; следователно не му беше позволено да се облича.

По това време Аарон сигурно се е чувствал напълно безпомощен. Нямаше ли какво да направи? за себе си? Трябва ли всичко да се прави за него? Не можеше ли дори сам да си сложи митрата? Можеше да го направи по-добре от Моисей. Но не, Аарон трябва да се подчини на Божията заповед. Трябва да бъде накаран да почувства собствената си неспособност. Трябва да научи, че нищо, което би могъл да направи, не би било приемливо за Бога. Трябва да научи урока за пълната зависимост. То

Бог беше този, който го подготвяше и обличаше за служба. Бог беше този, който го обличаше с божествена праведност (Пс. 132:9).

Аарон вече беше напълно облечен. Носеше дългата синя роба с камбанки и нарове, ефода с имената на израилтяните, гравирани върху двата му красиви ониксови камъка, нагръдника с дванадесетте камъка, Урима и Тумима, и митрата със златната корона и надписа „Свят на Господа“.

10. Помазал скинията. Преди да помаже Аарон, Моисей помазал скинията и нейните принадлежности, включително ковчега, в съответствие с Божията заповед (Изм. 30:26–29).

12. Той изля. След като помаза скинията и нейното съдържание, Моисей помаза Аарон. Това беше коронацията му за първосвещеник (виж Лев. 21:12; срв. Зах. 6:11–13). Помазанието беше толкова обилно, че маслото се стичаше по брадата и дрехите на Аарон (Пс. 133:2).

14. Телецът за жертва за грях. Тази жертва за грях не беше за Аарон и синовете му само за олтара, но и за него. Олтарът е имал изключително важна функция в служението на помириенето и затова му е било дадено специално помазание и пречистване.

По време на ритуала на освещаване Моисей действаше като свещеник. Той взе кръвта и я сложи върху роговете на олтара; изля останалата кръв в подножието на олтара; изгори тлъстината върху олтара; изхвърли юнеца, като изгори тялото му извън стана. Аарон все още не беше започнал работата си и затова Моисей действаше не само като свещеник, но дори като първосвещеник. Той влезе в пресвято място, за да помаже ковчега на свидетелството (Изм. 30:26; Лев. 8:10).

22. Овенът на посвещението. Церемонията с овена на посвещението беше последното действие при посвещението на Аарон и синовете му. С нея посвещението беше завършено и те бяха упълномощени да извършват различните свещенически посреднически служби.

23. Дясното ухо на Аарон. Прилагането на кръвта върху ухото означаваше неговото освещаване за служба на Бога. Отсега нататък Аарон трябваше да слуша усърдно Божиите заповеди и да затваря ушите си за злото. Този урок е полезен както за свещеника, така и за мирянина. Добре би било, ако беше обърнат внимание, защото „послушанието е по-добро от жертва и чувството — от тлъстината на овни“ (1 Царе 15:22).

Палецът. Поставянето на кръвта върху десния палец на Аарон означавало, че отсега нататък всяко негово действие ще бъде праведно. Ръката представлява делото на живота, различните външни действия, вършенето на правда. За Христос е писано: „Ето, идвам... да изпълня Твоята воля, Боже“ (Евр. 10:7). „Моята храна“, каза Той, „е да изпълнявам волята на Този, Който Ме е пратил“ (Йоан 4:34).

Палецът на крака. Поставянето на кръвта върху пръста на крака има подобно значение. То означава ходене в светлината, изпълнение на Божиите поръчки, отстояване на истината и праведността. Всяка способност на съществуването трябва да бъде посветена на Бога.

24. Олтарът наоколо. Олтарът преди това беше помазан с масло. Кръвта на жертвата за грях и кръвта на всеизгарянето също бяха нанесени върху него (гл. 8:10, 15, 19, 24). Сега той беше поръсен с кръвта на овена на посвещението. Той получаваше повече внимание от всяка друга част на светилището. Това несъмнено се дължеше на важноста му за изкуплението. На практика за всяка жертва той играеше важна роля.

31. Изяж го. Това ритуално ястие завършваше церемонията по освещаване. Яденето на месото на овена на освещаването е в контраст с яденето на месото на жертвата за грях.

Яденето на месото на овена е било за освещаване на свещеника, за да може той да яде месото на жертвата за грях и да носи греха на народа (гл. 10:17).

35. Седем дни. Службата за деня беше приключила, но Аарон и синовете му не бяха позволено им беше да си тръгнат до седем дни. Това беше време за учене, за молитва, за медитация, за повторение на ритуала отново и отново, за да не сбъркат, когато дойде време за службата.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-3ПП 359

ГЛАВА 9

1 Първите приноси на Аарон, за него и за народа. 8 Приносът за грях, 12 и всеизгарянето за него.

15 Приносите за народа. 23 Моисей и Аарон благославят народа. 24 Огън идва от Господа върху олтара.

1. На осмия ден. Седемте дни на освещаване бяха отминали и дойде времето Аарон да принесе първата си жертва. Преди това време той не беше извършвал никаква строго свещеническа служба за народа. Неговото обучение беше задълбочено, но сигурно е било изпълнено с известна тревога, когато е посрещнал деня на изпитанието.

Моисей повика Аарон и синовете му, както и старейшините на народа, за да дойдат с необходимите жертви и да започнат работата си. Когато те направиха това, целият народ се приближи и застана пред Господа (ст. 5).

8. И така, Аарон отиде. Без повече колебание Аарон принесе жертва за себе си, а синовете му помогнаха с кръвта. Той направи всичко „според начина“, без да сгреши.

10. Както Господ заповяда. На всичко това Моисей беше заинтересован наблюдател. Той беше този, с когото Господ беше общувал и който беше инструктирал Аарон и синовете му какво трябва да правят. Сега той наблюдаваше дали всичко се прави според Божиите инструкции. Би било сериозна грешка Аарон да поръси олтара отвсякъде с кръвта на жертвата за грях. Това никога не трябваше да се прави. Кръвта на жертвата за грях трябваше да се постави върху роговете на олтара. Отново би било сериозна грешка да се постави кръвта на всеизгарянето върху роговете на олтара. Това никога не трябваше да се прави. Кръвта на всеизгарянето винаги се поръсваше олтара отвсякъде.

Символизмът изискваше всичко да се прави точно по начина, по който Бог е предписал. Затова Аарон не сгреши.

15. Приносът на народа. След като привърши жертвоприношенията за себе си, Аарон продължи с ритуала за приносите на народа. Процедурата беше малко по-различна от тази, която трябваше да се следва по-късно, защото това беше първият път, когато Аарон отслужваше служба за народа. Обикновено приносът за грях на народа се състоеше от юнец (гл. 4:14) и кръвта му трябваше да се внесе в първото отделение на светилището (гл. 4:17, 18); но тук приносът за грях беше коза. И, освен в Деня на изкуплението, кръвта на коза не се внасяше в светилището. Аарон имаше ясни инструкции относно приноса за деня и той следваше тези инструкции. Всичко беше направено както Моисей беше заповядал, без грешка.

22. Аарон вдигна ръка. Хората бяха заинтересовани зрители. Те бяха видели как Аарон принася жертва за себе си; бяха го видели как принася жертва за тях. И сега Аарон вдигна ръка към хората и ги благослови. Това беше тържествен и щастлив момент, защото Бог беше приел техните жертви.

23. Славата Господня. Моисей и Аарон влязоха заедно в светилището. Не ни е съобщено какво се е случило там, но сигурно двамата братя са се изправили пред завесата, разделяща светилището от пресвятото място. Можем да вярваме, че Моисей е дал наставления на Аарон относно лампите, хлябовете на предложението и светилника, принасянето на тамян, поръсването с кръвта пред завесата и докосването с кръвта до роговете на олтара за тамян. Не ни се казва дали завесата е била разтворена и Аарон е получил наставления какво трябва да прави в Деня на изкуплението. Поръсването с кръвта на престола на милостивата е било най-свещеното действие, което някога е бил призван да извърши.

Внезапно „славата Господня се яви на всички хора“. Не ни е казано точният начин на тази демонстрация, но тя сигурно е била поразително свидетелство за Божието одобрение на сградата, която хората бяха издигнали за Него, и на Моисей и Аарон като Негови слуги. Аарон беше посветен в свещеничество; сега Бог постави печата Си върху него.

24. Огън. Този огън е можел да погълне Моисей, Аарон и целия народ (гл. 10:1, 2); вместо това, той погълна приношенията на олтара. Бог беше изпълнил обещанието Си (ст. 4, 6). Според еврейската традиция, свещеният огън, даден по този повод, е бил запазен поне до разрушаването на Соломоновия храм, може би и по-дълго.

Бог беше приел човешкото дело. Светилището вече беше осветено и посветено. Същото важеше и за свещениците. Всички приготовления бяха завършени за службата, която щеше да продължи повече от 1400 години и след това да бъде пренесена в светилището горе.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-9, 22-24ПП 359

ГЛАВА 10

1 Надав и Авиуд, за жертва на чужд огън, биват изгорени с огън. 6 На Аарон и синовете му е забранено да скърбят за тях. 8 На свещениците е забранено да пият вино, когато влизат в скинията. 12 Законът за ядене на светите неща. 16 Извинението на Аарон за нарушаването му.

1. Надав и Авиуд. Това бяха двама от синовете на Аарон и следователно племенници на Моисей. След Моисей и Аарон те заемаха най-високите позиции в Израел и имаха много предимства и привилегии. Те бяха чули гласа Божий; бяха били с Моисей и Аарон на Божиата планина; бяха видели Бога на Израел и „ядоха и пиха“ (Исх. 24:9-11). Те бяха силно облагодетелствани; но не се бяха възползвали от възможностите си.

Малко преди събитията, отбелязани в тази глава, те бяха прекарвали седмица в учене и размисъл, подготвяйки се за деня, в който трябваше да започнат службата си в светилището. Те бяха помагали на баща си, докато той принасяше жертви, и му бяха донесли кръвта на жертвите (Левит 9:9). Те бяха свидетели на тържествената служба на освещаването и самите те бяха поръсени с жертвена кръв. Те бяха старателно индоктринирани и бяха напълно запознати със светостта на Божието дело. Всичко това само направи греха им още по-голям. Те нямаха извинение. Когато дойде времето да отслужат служба, те направиха това, което Господ, техният Бог, „не им заповяда“.

Странен огън. Обикновен огън. Не е бил взет от олтара за всеизгаряне, чийто огън самият Бог е запалил и който следователно е бил свещен (гл. 16:12, 13). В двора на събранието е имало огнища, където свещениците са приготвяли храната си, и е възможно Надав и Авиуд да са вземали общия си огън оттам.

2. Огън от Господа. Ефектът върху хората, събрани за часа на молитвата, сигурно е бил дълбок. Няколко месеца по-рано Израел е бил свидетел на великото проявление на Божията сила при даването на закона; след това те са отстъпили и са се поклонили на златния телец. Бог е бил готов да се отрече от тях, но по молба на Моисей те са били възстановени отново.

Сега те бяха построили скинията, която беше приета, и Бог показва Своето удоволствие в духа на преданост, който тя представляваше, като изпрати огън, който да погълне жертвата.

И ето, по време на вечерната жертва, когато народът се събра с очакване, ударът дойде. Двама от синовете на Аарон бяха мъртви. Радостта се обърна в скръб и недоумение. Дали Бог ги беше изоставил? Какво означаваше тази трагедия?

3. Тогава Моисей каза. Твърдението, към което се позовава Моисей, вероятно е това от Изх.

19:22: „Нека свещениците... се осветят, да не би Господ да ги порази.“

Очевидно синовете на Аарон не се бяха осветили. Посвещението в свещеничество не беше довело до промяна в сърцата им; самите те все още бяха „обикновени“.

Податливостта и снизходителността на Аарон бяха в основата на трудността.

Съвестта сигурно го е обзела, когато си е помислил за собствената си слабост отпреди няколко месеца.

Вярно е, че Бог му е простил; Бог е приел жертвата му за грях; но покаянието не е отстранило последиците от слабостта му. Той е запазил мълчание.

6. Нито да разкъсвате дрехите си. Обичай беше да се разкъсват дрехите в случай на голяма скръб.

Това се правеше чрез разкъсване на горната предна част на дрехите, за да се разкрие, така да се каже, скръбта на сърцето. Аарон и останалите му синове не трябваше да правят това, тъй като би изглеждало като израз на недоволство от Божия съд. Нито пък трябваше да оголват главите си и да изглеждат разрошени – обичайна ориенталска демонстрация на скръб.

7. Според словото на Моисей. С мъка в сърцето си Аарон ходеше спокойно, докато отслужваше вечерната жертва и принасяше тамян. Нито с дума, нито с жест той не издаде тази мъка. Когато хората го видяха да върши работата си спокойно и необезпокоявано, те знаеха, че трагичната загуба на двама сина не е отслабила вярата на Аарон в Бога. Те може би не разбираха, но самообладанието на Аарон успокои собствените им страхове и възстанови вярата им.

9. Не пий. Тази забрана подсказва причината за прегрешението. Изглежда едва ли разумно да се вярва, че Бог би издал такъв указ в това време и при тези обстоятелства, освен за да изясни истинската причина за трагедията.

Да не би да умрете. Смъртта беше най-тежкото наказание, което можеше да бъде наложено, и подчертаваше Божие отношение към употребата на силни напитки. Грехът на младите мъже не беше лекомислен, който можеше да бъде заличен чрез принасяне на жертва. Той беше умишлен и отразяваше презрение към светите неща. Беше тежък грях и заслужаваше драстично наказание.

10. Направете разлика. Виното и силните напитки могат да притъпят способностите дотолкова, че човек да не може да направи ясна разлика между правилно и грешно, между свято и несвято, между чисто и нечисто. Това накара двамата сина да вземат обикновен огън, когато влязоха в светилището; в тяхното състояние те не можеха да видят разлика. И доколкото хората можеха да видят, нямаше разлика. Огънят си беше огън, нали? Но Бог погледна в сърцата им и видя нещо, което хората не можеха да видят. Имаше разлика. По подобен начин първият ден от седмицата е толкова добър, колкото седмият ден, за човешкото разсъждение. Няма разлика - освен в Божията заповед. И това прави жизненоважна разлика, разлика между живота и смъртта.

Всяка форма на невъздържание размива разликата между свято и невято, между чистото и нечистото, между правилното и грешното. Употребата на спиртни напитки

засяга всички способности и нарушава подредените процеси на ума. Този, който шофира и пие, е заплаха за себе си и за другите, и потенциален убиец. Умът му е объркан, рефлексите му са бавни, зрението му е ненадеждно, а чувството му за отговорност е почти изчезнало.

Опасността не се ограничава само до тези, които са действително „пияни“. Дори малко количество Алкохолът може да причини бедствие. Умереният пиещ е социална отговорност и може да причини неизмерими вреди. Самият факт, с който се хвали, че може да „сдържа“ алкохола си и да се контролира, може да накара другите да мислят, че могат да направят същото. Пияницата, въргаляща се в мръсотията си, може да отврати наблюдателя и по този начин да послужи като предупреждение. Умереният пиещ изкушава другите да го последват, само с факта, че остава „уважаван“. От двамата, умереният пиещ в крайна сметка причинява повече вреда.

Не само физическите способности са засегнати от пиенето, но и моралните; и това може да е по-лошото от двете злини. Нападение, убийство, изнасилване, нелоялност придобиват друг аспект за човека, който пие. Под влиянието на виното хората ще правят това, което никога не биха помислили да направят, ако бяха трезви. Само съдът ще разкрие греха на опиянението в истинските му измерения. Божието предупреждение към Аарон и синовете му е напълно приложимо и днес. Хората не могат да пият и въпреки това да имат ясно разбиране за разликата между святото и невятото, между чистото и нечистото (Исая 28:7).

Това наставление е насочено специално към водачите. Учението е повече от устно наставление; то включва както пример, така и наставление. Но какво ще стане, ако собственото чувство за правилно и грешно на самия учител е замъглено и поведението му противоречи на думите му? От всички хора, тези, които учат другите, независимо дали в държавата или църквата, трябва да имат постоянно буден ум, готов да се справят с каквито и да е проблеми, които могат да се изправят пред тях. Като обмисляме някои от решенията, взети на държавни съвети, и знаем за алкохола, консумиран в такива случаи, си спомняме, че Божият съвет да не се пие вино или силни напитки е настояща истина.

11. За да поучавате. Свещениците бяха учители. Тяхна работа беше да наставляват хората в Божиите устави и пътища. Но как биха могли да направят това, ако самите те не бяха в състояние да различат разликата между добро и зло? С объркан ум е невъзможно да учиш или водиш другите по пътя, по който трябва да вървят.

Изречено ... чрез ръката на Моисей. И до днес има някои, които хулят Моисей. Нека такива знаят, че Бог е говорил чрез него, защото с тези думи Бог е одобрил живота и делото му. Христос е казал: „Ако бяхте вярвали на Моисей, щяхте да повярвате и на мен. ... „Ако не вярвате на Неговите писания, как ще повярвате на Моите думи?“ (Йоан 5:46, 47). Вярно е, че някои разпоредби са били само за Израел и са били прилагани към местните условия. Но те могат лесно да бъдат разпознати. Вечните принципи, които Бог е съобщил „чрез ръката на Моисей“, са със същата сила и стойност, както винаги. Нека всеки християнин размишлява върху думите на Христос: „Ако не вярвате на Неговите писания, как ще повярвате на Моите думи?“ Това изявление не може лесно да бъде отхвърлено, защото е било изречено от Христос.

13. Ще го ядете. В суматоката, която последва смъртта на двамата му сина, Аарон пропусна да изяде полагащата му се част от хлебния принос. Беше се случила трагедия, но това не бива да повлияе на предписания ритуал. Работата трябваше да продължи въпреки нея.

14. Дъщерите ти с теб. Тази конкретна жертва от месо очевидно е включвала и мирната жертва, тъй като дъщерите на Аарон е трябвало да участват в нея (гл. 9:17–21). Жертвите от месо са били най-святи и само свещениците е трябвало да ядат от тях. От мирните жертви е можело да участва цялото семейство, както и други „чисти“ хора.

15. Както заповяда Господ. Идеята, че нищо не трябва да възпрепятства Божието дело, че обстоятелствата не трябва да прекъсват ритуала на светилището, се вкорени дълбоко в съзнанието на свещеничеството с течение на годините. Тя стигна до изключително изпитание при окончателното превземане и разрушаване на Храма под римляните през 70 г. сл. Хр. Беше време за вечерната жертва. Йерусалим вече беше превзет, но Храмът все още стоеше. Тържествено и невъзмутимо свещениците извършиха ритуала, докато римляните се изкачиха по стените и влязоха в пределите на Храма. Сградите бяха подпалени и пламъци бяха навсякъде. Но с бавни, премерени стъпки жреците продължиха работата си, без дори да се оглеждат. Нищо не бива да пречи на Божието дело.

Кралското семейство научава същия урок. Бомба може да избухне близо до кралската карета, но Кралят не би трябвало да го забележи. Той трябва да запази самообладание и да не позволи на нищо да го разстрои. Парадът трябва да продължи и не бива да има поглед назад.

Отговорът на Исус към някои потенциални ученици, които избрали да поставят личните си въпроси на първо място може да изглежда трудно и безчувствено (вижте Лука 9:59–62). Малко задължения се считат за по-спешни от грижата за родителите. И все пак дори тези – и те могат да бъдат наречени свещени задължения – не трябва да пречат на вършенето на Божието дело. Делото трябва да върви на.

16. Моисей усърдно търсеше. Моисей все още отговаряше, като се уверяваше, че всичко е направено така, както Бог е заповядал. Когато коза се използваше за жертва за грях, кръвта не се внасяше в светилището, а се поставяше върху роговете на олтара за всеизгаряне. Според закона, месото в такива случаи трябваше да се яде от свещениците (гл. 6:26). В този ден коза беше принесена като жертва за грях (гл. 9:15) и тъй като кръвта не се внасяше в светилището, месото трябваше да се яде. Това не беше направено; следователно символиката на службата беше ефективно опетнена.

Като не яде месото, Аарон също не понесе греховете на народа. Той не можеше да извърши изкупление за грехове, които не носеше. Това правеше грешката толкова сериозна. Греховете, които козелът понесе, трябваше да бъдат прехвърлени на свещениците, които щяха да извършат изкупление за тях. Но в този случай не можеше да има прехвърляне, защото свещениците не бяха яли месото. Всичко, което козелът можеше да направи, беше да умре. Но делото на ходатайството оставаше да бъде извършено.

Той беше ядосан. Моисей беше известен с кротостта си (Числа 12:3), но това не попречи на праведното негодувание. По едно време негодуванието му беше толкова голямо, че хвърли двете каменни плочи и ги счупи на парчета, действие, за което Бог не го смъмри (Исх. 32:19). Самият Бог беше ядосан (Исх. 32:9, 10). Гневът на Моисей не утихна веднага, защото когато видя златното теле, го стри на парчета и накара Израел да пие водата (Исх. 32:20).

Има моменти, когато праведното негодувание може да бъде проявено уместно. Именно в такива моменти, несъмнено, е приложим съветът на Павел: „Гневете се, но не съгрешавайте“ (Еф. 4:26). Павел казва за себе си: „Кой се съблазнява, а аз да не изгоря?“ (2 Кор. 11:29). Когато Павел видял как други се отнасят зле с тях, той се възмутил. Думата, преведена тук като „изгоря“, означава „да бъде запален“. Когато Моисей счупил каменните плочи, „гневът му пламнал“. За това Аарон го упрекнал (Исх. 32:19, 22), чувствайки, че няма причина за гняв. Но, както беше посочено, Господ се съгласил с Моисей, че има основателна причина за гняв. Гневът му се дължал на ревност за Бога и Неговата кауза, а не на лична гордост или отмъстителност.

19. Трябваше ли да бъде прието? Въпреки че Моисей се обърна към Елеазар и Итамар, синовете на Аарон, и ги смъмри, бащата беше този, който отговори. Аарон

знаеше, че яденето на жертвата за грях представлява поемане на греховете на приносителя върху себе си, както беше казал Моисей. Но с случилото се и собствената си отговорност, отчасти за него, той не чувстваше, че може да понесе греха на другите. Трябваше да направи всичко възможно, за да понесе своите собствени.

Той можеше само да скърби за смъртта на синовете си и може би дори е изпитвал известно негодувание. Очевидно е смятал, че в сегашното си състояние на ума, службата му като типичен понасящ греховете би била напълно неприемлива за Бога.

20. Съдържание. Така преведената дума може да означава и „да направиш нещо радостно“ или „да направиш нещо приятно“. Моисей видя, че Аарон не е проявил небрежност, нито е пропуснал умислено известно задължение без основателна причина. Моисей прие обяснението на Аарон и съответно промени собственото си отношение.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-20ПП 359-362

1 CE 91; Ev 210; FE 409, 427; GW 20; PP 359, 399; Te 43, 65, 268; TM 356, 359, 371

1, 2 CH 82; CS 205; Te 187, 280; 3T 295; WM 290

1-37T 153

1-10Te 287

1-11CH 366

2 FE 428; GW 20; PP 359

2, 3 г. сл. Хр. 91 г.

3 GW 20; PP 361

6 DA 708

6, 7 ПП 361

9-11 ПП 362; Te 44, 268, 280

17 GC 418; PP 354

ГЛАВА 11

1 Какви животни могат да се ядат, 4 и какво не. 9 Какви риби. 13 Какви птици. 29 Влечугите, които са нечисти.

2. Това са зверовете. Принципите, изложени в тази глава, са създадени от Бог. да защити онези, които обичат и избират да Му служат, от употребата като храна на онези форми на животински живот, които биха навредили на телата им. В редица случаи, както ще се види, все още не е възможно да се идентифицират посочените животни. Където съществува съмнение, този факт се отбелязва. Тази степен на несигурност обаче няма да се окаже непреодолим проблем за никой християнин, който в сърцето си си е поставил за цел да не „осквернява Божия храм“ (1 Кор. 3:17), а „да прави всичко за Божията слава“ (1 Кор. 10:31). За такъв човек основните принципи, както са изложени тук, ще се окажат достатъчно ръководство.

4. Тези не яжте. Камилата изглежда с раздвоени копита, но има израстък отзад на копитото, наподобяващ пета. Затова се счита за нечиста.

Нечисто. Евреите трябвало да „отвращават“ всички „нечисти“ неща, шака (ст. 11, 13, 43). Тази дума е преведена също като „мразя“ (Втор. 7:26) и „отвращавам се“ (Пс. 22:24). Съществата, изброени тук като „нечисти“, са хигиенично негодни за човешка употреба като храна (Жан. 6:17; 2Сол. 96; виж върху Бит. 9:3).

5. Зайчето. От shaphan, „скривач“. Cony е старото английско име за заек, но описанието на „заека“, дадено в Библията, не отговаря на заека. Соломон нарича зайчетата „слаб народ“ и добавя, че те правят „къщите си в скалите“ (Притчи 30:26).

Някои коментатори ги наричат „скални язовци“. Скалният язовец е вид животно, не много различно от морско свинче по размер, външен вид, нрав и местообитание.

6. Заекът. Научно погледнато, заекът не преживя, защото не е пригодно да го направи. Но то дъвче храната си по начин, напомнящ за преживяне, и тук се счита за преживно животно, тоест преживящо. То е нечисто, защото няма разделено копито.

Той преживя. Проблемът с научната точност не е тук, защото Писанията говорят на езика на хората. Според техния начин на мислене, заекът сякаш преживя. Когато казваме, че слънцето „залязва“, никой не ни смята за научно погрешни, въпреки че, строго погледнато, слънцето изобщо не „залязва“. Китът понякога се нарича „риба“, когато технически не е риба, а бозайник. Библията не бива да бъде критикувана и наричана ненаучна, когато използва общоприети изрази.

7. Свинята. От всички животни, забранени от закона, свинята се е смятала за най-нечистата (виж Исая 65:3, 4; 66:17). Тук не е мястото да обсъждаме подробно вредата от яденето на свинско месо. За христианина е достатъчно да подчертае Божието отношение към него. Трябва да има нещо нездравословно в употребата на свинско месо, иначе Бог не би говорил така, както говори. Той е създал свинете и знае какво представляват. Той забранява употребата им като храна.

Христос не е имал високо мнение за свинете, иначе не би позволил унищожаването на около 2000 от тях (Матей 8:31, 32; Марк 5:13). Не знаем паричната стойност на тези свине. Днес те биха донесли значителна сума пари и несъмнено са представлявали голяма инвестиция тогава. Двама мъже бяха възстановени умствено и телесно, но на цената на 2000 свине. Христос смяташе, че мъжете си заслужават; хората мислеха другояче.

Каквото и да смятат хората за свинското месо като приемлива храна, Бог тук го не одобрява. Бог не променя решението Си (Малахия 3:6); и е сигурно, че свинете не са променили природата си. Добре е да се вслушаме в Неговия съвет.

9. Перки и люспи. Бог би искал Неговият народ да използва само храни, които са най-подходящи за него. Тук Той прави разлика между чисти и нечисти същества, които обитават водите. Тези, които имат и перки, и люспи, Той поставя от едната страна, а тези, на които им липсва едното или и двете, от другата. Като посочва кои могат да се ядат, Той по този начин елиминира всички останали.

13. Птиците. Няма общо правило за разграничаване между чисто и нечисто. птици. Забранените, 20 на брой, са просто назовани, като е възможно да се направи изводът, че всички останали са разрешени. Някои коментатори обаче смятат, че списъкът с 20 птици не е бил изчерпателен, а се отнася само до онези, с които евреите са били запознати.

Осифражът. И рибарският скот, и двете са хищни птици и следователно са неприемливи за храна.

14. Хвърчилото. Хищна птица, принадлежаща към семейство соколи, със заострени крила и дълга раздвоена опашка.

По неговия вид. Този израз обозначава всички членове на основните типове, всеки от които на един е посочен (виж стихове 15, 16, 22).

16. Бухалът. Вероятно щраусът, както е в полето на Йов 30:29; Исая 34:13; 43:20. То трябва да се отбележи, че съществуват различия в мненията относно идентичността на някои от изброените птици.

Кукувицата. Вероятно морската чайка.

17. Малката сова. От еврейска дума, различна от думата, преведена като „сова“ в стих.

16, и вероятно е преведено правилно тук.

Големият бухал. Може би ибисът или египетският орел.

18. Лебедът. Вероятно лъскавият ибис или водната кокошка. ASV го посочва като „рогата сова“.

Гирският орел. Най-вероятно египетският лешояд, птица с нечисти и отвратителни навици.

19. Чапла. Това означава птица с алчни навици, вероятно дъждосвирец.

Калугерица. Това може да е друг вид дъждосвирец или може би „удопак“ (LXX и RSV), птица с тънък, извит клюн.

Прилепът. Тук е класифициран сред птиците, въпреки че е четириногло, вероятно заради навиците си за летене.

20. Пълзящи птици. Тоест, „крилати насекоми“ (КН) или пълзящи същества, които имат крила.

22. Бръмбарът. Вероятно щурец или вид скакалец.

Четирите насекоми, изброени тук, са били често използвани като храна в древността, тъй като са днес, на Ориента. Приготвяли са ги по различни начини. Обикновено са ги хвърляли живи във вряща вода със сол, а главите, крилата и краката са били откъсвани. След това те са били печени, задушени или пържени за незабавна употреба, или са били сушени, пушени и съхранявани. Те са били консумирани със сол или с подправки и оцет. На някои ориенталски пазари днес сушените скакалци се продават на тегло или на брой, нанизани на конец.

23. Всички други летящи пълзящи същества. Тоест, крилати насекоми, различни от тези, чиито имена са конкретно посочени. Фактът, че много насекоми пренасят болести, обяснява необходимостта от съвестни грижи след контакт с тях (ст. 23–25).

29. Пълзящи същества. Това е разнообразна група, включваща влечуги, гризачи и други същества.

Невестулката. Така преведената еврейска дума означава животно, което се плъзга или изплъзва се и по този начин пасва на невестулката.

Мишката. Вероятно това, което имаме предвид под „мишка“, макар че несъмнено включва и други малки гризачи, като например плъхове.

Костенурката. По-добре казано, големият гушер или евентуално „сухоземният крокодил“ (LXX). Това е голям гушер, често дълъг 60 см. Дори днес арабите правят бульон от прясното му месо. В други страни месото се суши и се използва като талисман или лекарство.

30. Порът. Така преведената дума се среща тук само в Стария завет. Вероятно се отнася към гекона или стенния гушер. Той издава жален вой, а пръстите на краката му са снабдени с вакуумни чашки, които му позволяват да се прикрепя към вертикални повърхности.

Хамелеонът. Така преведената дума означава „силният“. Някои смятат, че това се отнася до жабата, заради голямата мускулна сила, която тя проявява при скачане. Други я смятат за сухоземен крокодил (вижте на стих 29).

Гушерът. Вероятно същият, който се среща в повечето страни. Има много видове и всички тук са включени в общия термин „гушер“.

Охлювът. Вероятно вид „гушер“ (LXX).

Къртицата. От тиншмет, „гушер“ или „хамелеон“.

39. Ако има някакъв звяр. Забраната за докосване на мъртво тяло се отнасяше и за трупа на звяр, чиято плът можеше да бъде изядена.

40. Този, който яде. Тук се подразбира, че някои биха могли да ядат месото на животно, което умира от самосебе си. Законът строго забранявал употребата от когото и да било на „всяка плът, разкъсана от зверове на полето“ (Изм. 22:31). Свещениците не трябвало да ядат нищо, което е „умряло от самосебе си или е разкъсано от зверове“ (Лев. 22:8). Въпреки това можело да има случаи, в които е било изядено, може би несъзнателно или от икономическа необходимост. Тъй като яденето му е било въпрос на церемониално оскверняване, била предвидена разпоредба за церемониално почистване.

Забраната да се яде разкъсано от животни или умряло от самосебе си месо несъмнено се е основавала на факта, че в такива случаи кръвта до голяма степен би останала в трупа и няма да се отцеди.

44. Бъдете свети. Очевидно има тясна връзка между святостта и хранителните навици. Следователно святостта включва подчинение на Божиите закони, които се отнасят до физическото същество.

ДОПЪЛНИТЕЛНА БЕЛЕЖКА ПО ГЛАВА 11

Някои смятат, че е под достойнството на Бог да се навежда, за да дава напътствия по отношение на към човешката диета. Защо Бог трябва да се интересува от това, което ядем?

Можем да разширим тази концепция, като се запитаме защо Бог би трябвало да се интересува от човека изобщо. „Какво е човек, та да го помниш?“, чудеше се древният псалмист (Пс. 8:4). Христос отговори на този въпрос, като ни информира, че Бог се интересува не само от човека, но и от много неща с дори по-малка стойност (Лука 12:7).

Човекът е създаден по Божи образ. Вrabчетата не са. Казват, че човекът е ценен в пред Бога и по-ценен от „чисто злато; дори човек от офирско злато“ (Исая 13:12; 43:4). Мярката на Божията оценка за човека се показва във факта, че Той Себе Си отъждествява с човека. „Който се докосва до вас, докосва зеницата на окоето Му“ (Захария 2:8). Допълнителният факт, че Бог плати такава огромна цена, за да изкупи човека, е за християнина показателен за ценността, която Бог му отдава. Следователно можем да бъдем уверени, че всичко, което се отнася до човека, е от интерес за Бога.

Божииите хранителни закони не са, както някои предполагат, просто отрицателни и забранителни. Бог възнамерява човекът да има най-доброто от всичко, „най-фината пшеница“ (Пс. 81:16; 147:14). Този, Който е създал всички неща, знае кое е най-добро за създанията, които е създал, и според Своето знание дава съвети и препоръки. „Нищо добро няма да попречи на онези, които ходят непорочно“ (Пс. 84:11). Това, което Бог забранява, не е позволено произволно, а за доброто на човека. Хората могат да презират Божия съвет, но опитът и резултатите винаги показват Неговата мъдрост.

Бог е дал на човека прекрасно тяло с почти неограничени възможности, а също и с много деликатни части, които трябва да бъдат внимателно защитени от злоупотреба, за да функционират правилно. В самото тяло Той е осигурил грижите и поддръжката на частите и дори тяхното обновяване, ако се следват Неговите указания. В много случаи е възможно да се започне процес на рехабилитация, дори след като тялото е било злоупотребявано в продължение на години. Възстановителните сили на природата са удивителни. В момента, в който се получи нараняване на която и да е част, жизнените сили на тялото незабавно се задействат, за да поправят щетите. Лекарите могат да помогнат и да направят много добро, но те нямат лечебна сила. Всичко, което могат да направят в много случаи, е да стоят настрана и да оставят Бог да работи.

Някои настояват, че Бог е по-заинтересован от душата на човека, отколкото от тялото му, че духовните ценности са по-висши от физическите. Това е вярно, но трябва да се помни, че тялото и душата са тясно свързани, че едното силно влияе на другото и че не винаги е лесно да се каже къде започва едното и къде свършва другото. Въпреки че сме съгласни, че

духовният човек е от върховна важност, не смятаме, че затова тялото трябва да се пренебрегва. Такава наистина е била философията на някои средновековни „светци“, които са умъртвявали тялото в полза на душата; но това не е бил Божият план. Той е съчетал тялото и душата за взаимна полза на всеки.

Твърдението, че както човек „мисли в сърцето си, такъв е и той“ (Притчи 23:7), засяга фундаменталните въпроси на живота. Човек е това, което мисли. Мисленето физически процес ли е? Може ли да има мисъл отделно от някакъв вид механизъм, който да осъществява мисленето? Каквото и да е мисленето, то определя поведението. Ако човек мисли по правилния начин, поведението му вероятно ще бъде правилно. Ако умът му се спира на зли неща, делата му вероятно ще бъдат зли.

Дали тялото има някакво влияние върху мисленето на човек? Определено. Всички знаят, че употребата на упойващи алкохолни напитки влияе както на мисленето, така и на действията на човек. Тя изкривява преценката му и го прави безотговорен. Умът му не функционира както когато е трезвен, способностите му не работят нормално, всичките му реакции са забавени. Ако шофира, той се превръща в заплаха за другите и потенциален убиец (вижте гл. 10:9).

Повечето мъже признават, че пиенето има лоши последици. Могат ли неправилните хранителни навици да имат подобни последици? Да, дори и да не са в същата степен като алкохола. Храната влияе както на поведението на мъжа, така и на мисленето му. Много момчета са получавали бой с камшик, защото препечената филийка на баща им е била изгоряла, а кафето му е било слабо или студено. Много разводи могат да бъдат проследени до кулинарния отдел на къщата. Търговците не очакват големи поръчки от клиенти с диспепсия. Проницателният адвокат знае, че има подходящ момент да се обърне към продажен съдия за благоприятно разглеждане на делото; а дипломатите и държавниците познават стойността на пищния банкет. Ако виното и храната бъдат хитро съчетани, могат да се постигнат споразумения, които никога не биха били подписани, ако договарящите се страни бяха в състояние на нормалния си разум. Такива споразумения са проклинали света поколения наред.

Влияе ли храната на ума? Влияят ли яденето и пиенето на духа? Най-сигурно. Киселият поглед върху живота често идва от кисел стомах. Правилното хранене не е задължително да доведе до сладко настроение; но неправилното хранене затруднява достигането до стандарта, определен от Бога.

Божиите хранителни закони не са произволни постановления, които лишават човека от радостта от храненето. По-скоро те са здрави, разумни закони, към които човек ще се стреми да се придържа, ако иска да запази здравето си или може би да го възвърне. Като цяло ще се установи, че храната, която Бог одобрява, е същата храна, която хората са намерили за най-добра, и че несъгласието не идва в одобрените неща, а в забранените.

Тези хранителни разпоредби са били дадени на Израел в древността и са били адаптирани към техните условия. Повечето евреи все още се придържат към тях и те служат добре повече от 3000 години. Физическото състояние на евреите свидетелства за факта, че тези правила не са остарели и не са старомодни, ако целта им е да създадат народ, изключително свободен от много от болестите, които измъчват хората днес. Въпреки преследванията и трудностите, понесени от евреите, над тези, понесени от всяка друга нация по лицето на земята, и в по-дълъг период от време, те са, като цяло, жизнеспособна раса. Този факт се обяснява поне отчасти с тяхното послушание на Божиите хранителни закони, изложени в Лев. 11.

Законите, дадени на Израел на Синай, обхващат всички аспекти на техния дълг към Бога и човека. Тези закони могат да бъдат класифицирани по следния начин: 1.

Морални. Принципите, изразени в Декалога, отразяват божествения характер, и са толкова неизменни, колкото е и самият Бог (виж Мат. 5:17, 18; Рим. 3:31).

2. Церемониални. Тези закони се отнасяха до система на поклонение, която предвещаваше кръста и съответно изтекоха по това време (Кол. 2:14–17; Евр. 7:12).

3. Граждански. Тези закони прилагали широките принципи на Десетте заповеди към икономиката на древен Израел като нация. Въпреки че този кодекс станал недействителен, когато древен Израел престанал да бъде нация и не е възстановен като такъв в съвременната, нетеократична държава Израел, основните принципи на справедливост и равнопоставеност, които са заложили в него, все още са валидни.

4. Здраве. Диетичните принципи от Лев. 11, заедно с други санитарни и здравни принципи разпоредбите, са били предназначени от мъдър Създател да насърчават здравето и дълголетието (виж Изх. 15:26; 23:25; Втор. 7:15; Пс. 105:37; Пс. 378). Тъй като се основават на природата и изискванията на човешкото тяло, тези принципи по никакъв начин не биха могли да бъдат засегнати нито от кръста, нито от изчезването на Израел като нация. Принципите, които са допринесли за здравето преди 3500 години, ще дадат същите резултати и днес.

Искреният християнин смята тялото си за храм на Светия Дух (1 Кор. 3:16, 17; 6:19, 20). Осъзнаването на този факт ще го накара, наред с други неща, да яде и пие за слава Божия, тоест да регулира диетата си според разкритата Божия воля (1 Кор. 9:27; 10:31). По този начин, за да бъде последователен, той трябва да приеме и да се подчинява на принципите, изложени в Лев. 11.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-8DA 617

7, 8 CD 30, 392; CH 116; IT 206; 2T 96
2

ГЛАВА 12

1 Пречистването на жените след раждане. 6 Нейните приноси за нейното пречистване.

1. Господ говори. Предходната глава разглеждаше нечистотата, причинена от контакт с различни „нечисти“ създания. Глави 12 до 15 разглеждат личната нечистота, както физическа, така и церемониална, която не включва морално прегрешение. Аарон не е споменат тук, както е в гл. 11 и 13.

2. Мъжко дете. Това беше желанието на всяка жена в Израел, защото Месията трябваше да бъде на „семето“ на „жената“ (Бит. 3:15).

Раздялата поради нейната немощ. „Нейната менструация“ (RSV). Законът тук се отнася е посочено подробно в гл. 15:19–33.

3. Обрязване. Това е било в знак на признание за заветната връзка и е поставяло детето символично под връзката на завета. Този обред е бил практикуван за първи път в случая с Исаак (Бит. 17:10, 11; 21:4), синът на обещанието (Гал. 4:23), в знак на изпълнението на заветното обещание относно неговото раждане.

4. Кръвта. Първите шест дни след раждането са били критични за майката и често е имало значителна загуба на кръв. След седмица кризата е трябвало да отминe. В продължение на 33 дни на майката не е било позволено да влиза в светилището или да участва в религиозни церемонии. Тя не е трябвало да присъства на никакви публични събирания. Майката, а не детето, е била смятана за нечиста.

² Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Левит 5:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

5. Дете момиче. Причината за период на нечистота, много по-дълъг отколкото в случая на момче, не е дадена тук или другаде.

6. Всеизгаряне. Тя не трябваше да го принася сама. Тя само го донесе в скиинята и го даде на свещеника, който го принесе за нея. Тя трябваше също да принесе жертва за грях, която свещеникът принесе за нея.

Тази процедура се различаваше от обичайния ред от ранните времена, при който предлагащият извърши собственото си клане. Имаше и друга разлика. Когато се принасяха жертва за грях и всеизгаряне, жертвата за грях винаги идваше първа, а след нея - всеизгарянето. В този случай всеизгарянето имаше предимство. Отново, жертвата за грях винаги беше по-видната и скъпа. Тук е обратното. Всеизгарянето идваше първа и се състоеше от агне, докато жертвата за грях идваше последна и беше най-малкото принасяно животинско приношение - гълъб или гургулица.

Всичко, което човек прави, носи петното на греха. Затова са били предписани жертви за грях. много случаи, в които за необразованите би изглеждало ненужно да се прави това. Това беше особено очевидно при жертвите за грях при освещаването на светилището и встъпването в свещенически сан, но те дълбоко впечатлиха хората с греховността на греха. По случай раждането изглежда има умишлено минимално наблягане върху греха и изискваната жертва е била просто символична жертва. Нямаше изповед или полагане на ръце.

7. Тя ще бъде очистена. В древността участието на жената не е била щастлива. Тя е вършела голяма част от тежката работа, която обикновено би се паднала на мъжа. Това е така и днес в много страни, където работата както в дома, така и на полето се върши предимно от жени.

В случая с раждането не се обръщаше особено внимание; всъщност жестоките и нечовешки практики бяха правило.

Именно при такива условия Бог е предвидил за майките на Израел, като им е предписал период на сравнителен покой и изолация с продължителност няколко седмици. Те е трябвало да се насладят на почивка и тишина, време, през което да възстановят силите си.

Правилата за раждане в тази глава показват нежната грижа на Бог за майките. Жените имат почетно място в Божия план и с право. Много от тях са станали лидери, а някои - пророци. Чрез трудните житейски преживявания те се радват на Божията закриляща грижа и са поканени да дойдат при Него със своите затруднения (вижте ДА 512). Нека всички им отдадат дължимата почит.

ГЛАВА 13

1 Законите и знаците, чрез които свещеникът трябва да се ръководи при разпознаването на проказата.

2. Кожата на плътта му. Този израз се появява само веднъж в Библията и изглежда се отнася до външния слой на кожата, епидермиса.

Проказата е била широко разпространена в Египет в древността. Несъмнено именно там е бил първият израилтянин, влязох в действителен контакт с него. И все пак, в милост, Бог обеща да ги защити от болестите на Египет, ако Му се подчинят (Исх. 15:26).

Израстък, краста. По-скоро „подуване или обрив“ (RSV). Винаги, когато това се е случвало Мъжът трябвало да бъде доведен при Аарон или при един от свещениците за преглед. Изразът „той ще бъде доведен“ предполага естественото нежелание на мъжа да отиде сам, знаейки какво би означавало за него и семейството му, ако бъде открит заразен. Поради тази причина той трябвало да бъде „доведен“.

Чумата на проказата. Думата „проказа“ произлиза от дума, която означава „да поразявам“, „да удари на земята“. Следователно проказата е била „удар“. Юдеите смятали човек, поразен от проказа, за поразен от Бога.

По времето на Израел проказата се е смятала за най-страшното от всички страдания. Смятало се е, че е пряко наказание от Бога за извършено зло. Всеки, който е страдал от нея – било то принц или селянин – е бил изключен от обществото и е смятан за недостоеен за малко съчувствие или състрадание, за отхвърлен сред хората.

Някои критици предполагат, че глава 13 разглежда седем различни болести, но авторът, не като лекар, погрешно ги е смятал за различни аспекти на едно и също заболяване и невежо ги е нарекъл всички проказа. Сред критиците обаче няма съгласие относно това какви са тези седем болести. Ако съвременните учени искат да разграничат различните форми и стадии на чумата и да им дадат различни имена, това е тяхна привилегия. Библията е написана за обикновените хора и не се интересува особено от съвременни, научни дефиниции. Тя използва обща терминология, предназначена за обикновения човек.

Библията не дава информация относно произхода, заразността или лечението на болестта. Както беше посочено по-горе, тя се е смятала за наказание за грях. Това наистина изглежда е случаят с Мириам (Числа 12:10–15), Гиезий (4 Царе 5:27) и Узурия (2 Лет. 26:16–21). Но каквато и да е била причината, страдащият бил изолиран, прогонен от дома, не му било позволено да влиза в нито един ограден град, изключен от светилището и не му било позволено да присъства на никакви събирания. При приближаването на друго човешко същество той трябвало да си покрие устните и да извика: „Нечист, нечист“. Ако влезел в някоя къща или жилище, той също ставал „нечист“, както и всеки, който го докосвал.

В началните си стадии болестта се характеризирала само с леки петънца по кожата, което не причинявало болка или други неудобства, но упорито продължавало. Понякога между първата поява на петната и пълното им развитие минаваха месеци и дори години, често много години. Понякога симптомите почти изчезвали и давали надежда за възстановяване, само за да се появят отново и да станат по-активни от всякога. В напредналите стадии човекът представлявал отвратителна гледка. Носът и пръстите можеха да опадат, клепачите да изчезнат, зрението напълно да изчезне и страдащият приличал повече на привидение, отколкото на живо същество.

Беше жива смърт. Гласът му станал ръмжене, дишането му непоносимо, а гласът му изкривен. Стави, заровени в туберкули или напълно изкълчени от тях, а тялото му, покрито с черно-сини или оловно оцветени петна от сурова плът, където болестта все още не е завършила действието си. Болестта се разпространявала, докато достигнала някой жизненоважен орган, и след това кулминирала в смъртта на жертвата. Не може да се си представи по-отвратителна гледка от тази на прокажен. Изоставен от роднини и приятели, той беше жалко зрелище във всяко отношение. Нищо чудно, че хората го смятаха за изоставен от Бога.

Един от синовете му. Не е било необходимо първосвещеникът да извършва разпита. Той можел да бъде извършен от всеки от свещениците. Според Талмуда, онези от левитите, на които е било забранено да служат като свещеници поради физически несъвършенства, могли да служат като изпитващи.

3. Свещеникът ще прегледа. Той трябвало да прегледа заразеното място, защото можеше или не можеше да бъде проказа. Имаше два признака, за които трябвало да търси: бяла коса на мястото и вдлъбнатина по кожата – евреите обикновено имат тъмна или черна коса. Когато се установят тези две състояния, човекът се обявявал за нечист.

4. По-дълбоко. Тоест, под външната кожа. Проказата има по-дълбока причина от външната кожа, но именно там се проявява за първи път.

11. Стара проказа. Несъмнено ще има случаи, в които човек не се е явил на свещеника при първата поява на съмнителен признак за възможна проказа и семейството е пропуснало да го доведе при свещеника, знаейки какво ще означава неблагоприятен доклад. Когато състоянието вече не е можело да бъде скрито, той е отивал или е бил доведен при свещеника. Ако е имало подуване на плътта, ако космите на мястото са побелели и е имало „живо пъпчене“, това е било „стара проказа“ и свещеникът е трябвало незабавно да го обяви за нечист. Нямало е нужда да го поставят под карантина за по-нататъшно наблюдение; не е било необходимо да бъде затварян за по-късен преглед.

13. Обявете го за чист. Този случай предизвиква много дискусии. Има две гледни точки.

по отношение на това е било прието следното: (1) Или човекът изобщо не е имал проказа, а някакъв безобиден обрив, или (2) е имал проказа и е бил излекуван. Първото от тези съображения изглежда би било изключено от твърденията „проказата покрива цялата кожа“ (ст. 12) и „проказата е покрила цялото му тяло“. Възможно е обаче този случай на „проказа“ да е имал само повърхностна прилика с това, което познаваме като проказа днес (вижте Допълнителна бележка в края на главата).

18. И е изцелен. Четвъртият вид предполагаема проказа е възникнал от абсцес или цирей.

Такова място е особено податливо на инфекция. Процедурата за диагностициране е подобна на тази в първия случай (срещу 2–8).

24. Горещо изгаряне. Петият вид предполагаема проказа се е развил от изгаряне, което, подобно на цирей, направи кожата податлива на инфекция. Прегледът от свещеника и общата процедура за поставяне на диагноза са същите като в предишния случай (ст. 18–23).

29. По главата. Шестият вид предполагаема проказа беше по косата или брадата.

38. Светли петна. Това е просто безобиден обрив по кожата, но е включен, за да не Някои биха могли да го сбъркат с проказа и по този начин да причинят прекомерно безпокойство на човека и семейството. „Луничката“ не е заразна.

42. В плешивата част на главата. Плешивостта на главата не представлява нечистота. Но инфекция може да се появи там, както и на други места, и ако се появи петно, с него трябва да се процедира както в другите случаи. В този случай петното е червеникаво-бяло, придружено от подуване.

45. Дрехите му ще се разкъсат. Един прокажен носеше траурни дрехи и се предполагаше, че да се държи така, сякаш смъртта вече е победила над него. Разкъсаните дрехи били обичайният знак за бедствие и дълбока скръб (Йов 1:20; 2:12; Матей 26:65). Главата му трябвало да бъде „гола“ или по-скоро неподдържана. Косата не била нито подстригвана, нито срасана, а външният вид бил разрошен. В по-късните стадии на болестта клепачите, ушите и носът падали, а скулите се оголяли. Жертвата била една от най-отвратителните гледки, каквито може да се представи. Ако потърсеше убежище под дърво, всеки, който се намирал в сянката на същото дърво, се смятал за осквернен.

Прокаженият трябвало да живее сам, извън лагера, и при никакви обстоятелства не можел да влиза в град.

Той бил зависим от милостиня за препитание. Проказата наистина била „жива смърт“.

47. Дрехата. Тоест, всяка дреха. Дрехите, носени от израилтяните, били предимно изработени от вълна или лен. При определени климатични условия по тях можело да се появят мухлясали петна.

51. Проказа, причиняваща главоболие. Това е „злокачествена проказа“ (RSV).

ДОПЪЛНИТЕЛНА БЕЛЕЖКА ПО ГЛАВА 13

Много от симптомите, изброени в тази глава за различни видове „проказа“, са различни от симптомите на заболяването, известно днес с това име. Освен това, Моисеевите разпоредби за церемониално очистване предполагат, че страдащите от някои форми на „проказа“ са се възстановявали за кратко време. Доскоро не е бил известен начин за успешно лечение на истинска проказа.

Думата, преведена като „проказа“, идва от еврейската *ṣara'*, която означава „поразявам“. Човек, засегнат от „проказа“, е бил поразен, вероятно като божествено наказание за греховни действия. Това е било вярно в случаите на Мириам (Числа 12:10), Гиезий (4 Царе 5:27), Озия (4 Царе 15:5). В други случаи, споменати в Стария завет, не е ясно дали този принцип е валиден (4 Царе 5:1; 7:3). Гезений смята, че *ṣara'* е взаимозаменяемо с *gara'* и по този начин съдържа идеята за краста. Гръцката дума *lepros*, от която произлиза нашата дума проказа, е означавала „люспест“, „крастав“, „груб“. Съвременната проказа, *elephantiasis graecorum*, е от три вида: *lepra tuberculoides*, характеризираща се с туберкули, *lepra maculosa*, характеризираща се с петна или ивици, и *lepra anethetica*, или тази, която засяга нервната система.

Изглежда най-вероятно „проказата“ от Лев. 13 да е общ термин, описващ различни кожни заболявания, като псориазис и витилиго, както и истинска проказа. Повечето от описаните тук симптоми наподобяват по-скоро лепра мозаика или псориазис. „Издигането“, споменато в стих 2, може да е подобно на туберкулите, характерни за лепра туберкулоидес или евентуално лепра анестетика.

„Светлото петно“, споменато многократно, се смята от някои за подобно на витилиго, тропическо заболяване, чийто отличителен симптом е това. При витилиго космите на засегнатите части побеляват, както в стих 3. Болестта започва като малки петна, разпространява се и често обхваща големи участъци от кожата. Тя е безвредна, но обезобразява външния вид, особено на тези с мургав тен.

Фактът, че има вариации в симптомите на „проказата“, спомената в тази глава, допълнително подкрепя идеята, че няколко заболявания, които поразително засягат кожата, са включени в общия термин „проказа“. Във време, когато медицинската наука като такава не е съществувала, за свещениците би било трудно да поставят диференциална диагноза на различни заболявания, засягащи кожата, когато те са били в много отношения сходни и за които не е имало специфични имена. Мойсей очевидно е групирал тези свързани заболявания под едно общо заглавие, *ṣara'*, което нашите английски преводи са превели като „проказа“.

Идеята за карантане на засегнатите от заразни болести изглежда произхожда от еврейския народ, предпазна мярка, дадена им от самия Бог. Някои смятат, че библейската идея за отделяне на хора с „проказа“ е довела до средновековната практика за изолиране на тези с истинска проказа. Някои коментатори твърдят, че истинската проказа е възникнала в Египет, но произходът ѝ е неизвестен. Много преди израилтяните тя е била широко разпространена в Далечния изток, Индия и Африка, както и по крайбрежието на Средиземно море.

„Проказата“ по стените на къщите или дрехите е била под формата на червено-зелени ивици или петна. Изглежда, че това е било плесен или гъбичка и макар да е различно от „проказата“ при хората, вероятно е показвало, че къщата не е безопасно място за живеене. Засегнатите дрехи биха могли също така да разпространят гъбично заболяване сред хората.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

45 ДА 262, 776

46-52МН 278

ГЛАВА 14

1 Обрядите и жертвоприношенията за очистване на прокажения. 33 Признаците на проказа в една къща.

43 Очистването на тази къща.

2. Законът за прокажения. Пречистването на прокажения е дадено по-подробно от това на пречистването от всяко друго осквернение. Тъй като прокаженият бил изключван не само от светилището, но и от лагера, във възстановяването били включени две церемонии. Първата му давала право да се върне в лагера и да общува с братята си. Втората, седмица по-късно, била извършена в двора на скинията и му възвръщала пълноценното общение и всички привилегии на заветните отношения.

3. Извън лагера. Първата церемония, която връщаше прокажения в лагера, се проведе извън лагера.

4. Две птици. Неопитомени птици, казва Талмудът; вероятно защото опитомена птица не би отлетяла, както се изисква от символиката (ст. 7). Някои коментатори сравняват двете птици с двете кози, използвани в службата в Деня на изкуплението, едната е Господната коза, а другата - за Азazel. Срещу това има сериозни възражения. Не се казва нищо за изкупление във връзка с птиците. Споменава се очистване, но трябва да се помни, че птиците не са били използвани за очистване. Човекът вече е бил обявен за чист. В случая с птиците не е имало поръсване на олтара с кръв за изкупление. Всъщност церемонията изобщо не се е състояла в светилището, а на полето. Птиците не са били от вида, използван при жертвоприношение на олтара; те са били диви птици.

Използваната кръв е била кръв, смесена с вода, капка или две в съд, достатъчно голям, за да побере кедровото дърво, което според Талмуда е било дълго един лакът. Следователно това е бил много слаб разтвор, символичен разтвор и очевидно не е имал символични изкупителни свойства. Не се казва, че птиците са жертва за грях, прегрешение, всеизгаряне, мир или месна жертва. Всъщност те изобщо не са били жертви. Когато церемонията е приключила, на мъжа не е било позволено да отиде в светилището. Всъщност той дори не е можел да отиде в собствената си шатра. Едва седем дни по-късно на мъжа е било позволено да принесе месото, прегрешението и всеизгарянето си. По това време е било извършено изкупление (ст. 18-21, 29, 31). Вижте стр. 1111.

6. Кедрово дърво. Не сме информирани за значението на кедровото дърво, исопа и аленочервеното дърво. Може би ароматното кедрово дърво е внушавало благоуханния тамян, който е бил използван само в светилището. Исопът е бил символ на очистване (Пс. 51:7). „Аленото“ е било език или лента от два пъти боядисана вълна, използвана за връзване на исопа към кедръра, тъй като и двете са били потопени в кръвта.

7. Пуснете живата птица. Преди да пусне птицата обаче, той поръси седем пъти човека, който трябваше да бъде очистен, и го обяви за чист. След това заповяда на мъжа да изпере дрехите си, да се обръсне и да се измие. След това можеше да влезе в лагера. Сигурно е имало радостна компания, която го ескортирала до лагера. Но той все още не беше напълно възстановен. Не беше принесъл жертва. Все още не беше ходил в светилището. Не можеше дори да влезе в собствената си шатра. Но беше намерен чист и беше щастлив.

Церемонията представляваше красива картина на това, което Бог беше направил и щеше да направи за Прокаженият. Една дива птица е убита, а друга е потопена в кръвта ѝ и пусната на свобода. Това е картина на прокажения, обречен на смърт, и на неговото освобождаване. Всъщност той вече умираше. Но той е изцелен и чудото на изцелението, извършено за него, е символично свързано с

кръв и вода. Има само намек за кръв, така да се каже, капка-две, но тя е поръсена върху него и той е обявен за чист. Истинската жертва все още не е направена. Човекът не е бил на олтара. Кръвта на дивата птица няма очистваща сила. Но скоро свещеникът ще вземе агне и ще се извърши умилоствие.

10. На осмия ден. Седмица след първата церемония, извън лагера (ст. 3-8), Прокаженият се появи на вратата на светилището за последните обреди.

Три десети сделки. Три омера или около 6 кварта.

Един лог масло. Това би било приблизително 6/10 пинта (0,31 л) сухо.

12. Жертва за вина. Трябва да се отбележи, че в случая се е изисквала жертва за вина. за очистването на прокажен, а също и че не се споменава за мирна жертва, която обикновено е съпътствала жертва за престъпление. Причината за изискването на жертва за престъпление далеч не е ясна. Такава жертва е трябвало да се принася във всички случаи, когато е трябвало да се направи обезщетение; в противен случай би се изисквала жертва за грях. Може да се зададе въпросът: Какво е направил прокаженият, за да трябва да направи обезщетение? Изглежда, че когато е била принесена жертва за престъпление вместо жертва за грях, този, който е бил очистван, е поставял ръката си върху животното и е изповядвал греховете си. Въпреки че това не е споменато тук, несъмнено е било направено (виж Лев. 5:5; Числа 5:7).

Има пет точки, в които жертвата за прегрешение за очистването на прокажен е била отличително: (1) Принесеното животно не е трябвало да бъде с определена стойност, както при обикновената жертва за престъпление (Лев. 5:16; 6:6). (2) То се е размахвало, докато обикновената жертва за престъпление не се е размахвала. (3) То се е размахвало от свещеника, докато обикновената жертва за престъпление се е размахвала от приносителя, чиито ръце са били водени от свещеника (гл. 7:30). (4) Цялото животно е било подвижно (гл. 14:12), което е било вярно само в още един случай (гл. 23:20). (5) Масло е съпътствало представянето на жертвата.

Най-често изтъкваната причина за жертва за престъпление вместо жертва за грях е, че Господ е бил лишен от услугите на прокажения през всичките години на неговата болест. Но това би могло да е вярно само когато човекът умишлено е направил нещо, което го е направило неспособен да служи.

Ако човек живее така, че да влоши здравето си, той лишава Бога от служба, която Му дължи. В естеството на случая такъв човек трябва да принесе жертва за престъпление и да възстанови, доколкото е възможно. Твърде много хора дават най-добрите си години на света и когато остарееят и са болни, се обръщат към Бога. Бог ще приеме такива; но факт е, че те са лишили Бога и човечеството от служба, която биха могли и е трябвало да Му бъдат оказани, ако в ранна възраст се бяха посветили на Него.

14. Върхът на дясното ухо. Тази част от ритуала беше подобна на тази на освещаване на свещеника и може би е имало същото значение (гл. 8:23).

16. Маслото. Тази част от церемонията е специфична за обредите за пречистване от проказа. В никой друг случай не се поръсва с масло. Кръв и масло се използват заедно (гл. 8:30), но не само масло.

19. Приносът за грях. След приноса за престъпление следваха приносът за грях и всеизгарянето. Жертвата за престъпление беше извършила изкупление (ст. 18). Цялото минало пренебрежение беше простено. Накрая свещеникът принасял жертвата за грях и съпътстващата я жертва за всеизгаряне.

21. Ако е бил беден. Беден човек можел да замени с две гургулицы или два млади гълъба двете агнета, необходими за жертвата за грях и всеизгарянето. Нямамо обаче заместител на агнето от жертвата за престъпление. Това трябвало да се направи независимо дали е бил богат или беден. Също така имало намаление в количеството брашно, необходимо за 1/10

Прие се количество брашно (около 2 кварта или 2,2 л) вместо 3/10, както беше в стих 10.

Лагерът на петрола остана същият.

С тези изключения ритуалът е бил извършен както е описано в стихове 10–20. Мъжът е получил прошка за всички минали прегрешения и изкуплението е било удължено. Той е възстановен като пълноправен член на общността и отново може да участва в различните религиозни служби.

34. Казах. Това може или не може да предполага пряко Божие действие. В Библията се срещат много подобни изрази, в които очевидно няма препратка към Божие действие. Например, Бог храни птиците (Лука 12:24). Когато Той нанася чума в една къща, това може да е пряко Божие действие или може да е резултат от неспособността на човека да строи мъдро.

49. Той ще вземе да очисти къщата. Къщата не трябваше просто да бъде очистена с кръвта на птицата и с течаща вода, но също и с „кедрово дърво, с исоп и с червено прежда“ (ст. 52).

ДОПЪЛНИТЕЛНА БЕЛЕЖКА ПО ГЛАВА 14

Отношението към проказата, водещо до изключване от лагера, несъмнено произлиза от специфичния характер на болестта. Истинската проказа е била особено свързана със смъртта, в която обикновено е завършвала, а в по-късните си стадии е била вид „жива смърт“, при която различни части на тялото са умирали и са се лющили. Към края прокаженият е бил призрак на смъртта и е илюстрирал по графичен начин заплатата на греха. Поради тази причина проказата през вековете е била смятана, както сред еврейските, така и сред християнските коментатори, за символ на греха и неговите резултати.

Някой, който е бил изведен извън лагера по подозрение за „проказа“, е можел да извика свещеник, ако е имал и най-малкия признак, че състоянието му се подобрява. Задължение на свещеника е било да отиде, когато бъде повикан, но можем да предположим, че понякога е правил това с неохота. Чувствайки се сигурен, че не е имало подобрение, той би бил изкушен да стане нетърпелив и неохотен да отговори. Той се нуждаеше от търпение, за да не загуби никога чувството на състрадание, от което прокаженият толкова много се нуждаеше. Той трябваше да се научи да не отбягва прокажения, а да го съжалява и да му помага. Това е урок за Божиите служители днес. Подобно на свещеника от древността, Божият служител днес трябва да „има състрадание“ (Евр. 5:2).

Проказата не е била особено болезнена, но страхът и ужасът от нея сигурно са повлияли жизненоважно на целия живот на страдащия. По подобен начин грехът може да не се усеща толкова силно и човек едва ли е осъзнавал злокачествената му природа. Проказата е била разяждаща и е прониквала почти неусетно и невидимо, докато не разцъфне в язви и сурова плът и не изхаби части от тялото. Така и грехът изяжда целия духовен живот и красота, дори външно да няма поразителни доказателства за състоянието вътре. Накрая болестта избухва външно и човекът се превръща в жив скелет, маса от отвратителна поквара. Така грехът най-накрая се осъществява, докато Божият образ в човека е практически заличен. Както проказата завършва със смърт, така и грехът завършва със смърт. Следователно изглежда, че проказата е болест, особено пригодена да типизира греха в различните му характеристики, както никоя друга болест не би могла.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

4-7ПП 275

45-47МН 278

ГЛАВА 15

1 Нечистотата на мъжете в течението им. 13 Очистването им. 19 Нечистотата на жените в течението им. 28 Очистването им.

2. Текущ проблем. Тоест, „изпускане“ (RSV).

Тази глава разглежда различни видове осквернения, както на мъжете, така и на жените. Тези осквернения не предполагат морално прегрешение, въпреки че оскверняват както въпросния човек, така и други, които са влезли в контакт с него. Някои се случват в естествения ход на живота, като например това на жената „по време на нейното отделяне“ (ст. 25) или при „кръвотечение“ (ст. 19), или на мъжа по време на сън (ст. 16). Заключаваме, че другите споменати осквернения не са резултат от грях, а от нормални телесни функции или от аномални състояния.

3. Неговата нечистота. В тази глава са споменати шест различни вида случаи: (1) Необичайни мъжки състояния (Лев. 15:2–15; вж. Лев. 22:4; Числа 5:2). (2) Нормални мъжки състояния (Лев. 15:16, 17; вж. Лев. 22:4; Втор. 23:10, 11). (3) Нормални брачни отношения (Лев. 15:18; вж. Изх. 19:15; 1 Царе 21:5; 1 Кор. 7:5). (4) Нормални женски състояния (Лев. 15:19–23; вж. Лев. 12:2; 20:18). (5) Неподходящи брачни отношения (Лев. 15:24; вж. Лев. 18:19; 20:18). (6) Необичайни женски състояния (Лев. 15:25–30; вж. Мат. 9:20; Марк 5:25; Лука 8:43).

14. Две гургулицы. В първия и шестия случай, изброени в коментара към стих 3, където съществуват необичайни физически състояния, се е изисквала жертва; в останалите случаи не е била необходима. Посочената жертва е била най-малката от всички кръвави приноси – гълъб или гълъб за жертва за грях и същото за всеизгаряне (виж стихове 29, 30).

31. Да не умрат. Всеки, който се осмели да дойде в светилището, когато е осквернен по този начин, би осквернил и него, въпреки факта, че личното оскверняване в повечето случаи е било неволно и не е изисквало жертва. Тези разпоредби показват Божия интерес към личното здраве и хигиена и същевременно служели за подчертаване на светостта на светите неща. Церемониалното оскверняване е било символ на моралното оскверняване. В левитските закони разликата между действителния грях и нечистотата е ясно разграничена.

Бог мрази греха. Той е видял началото му и последиците му и знае какво е то. Той също така мрази нечистотата от всякакъв вид, дори и тя да не е конкретно наречена грях. Бог прави разлика между грях и нечистота и не обвинява за морално прегрешение това, което е просто нечисто. Но Бог също така не пропуска да покаже на хората, че всякакъв вид нечистота е неугодна за Него. Този урок не бива да бъде пропуснат. Бог изисква святост. Той изисква чистота; Той изисква скромност и смирение; Той изисква да не притъпяваме чувствителността си с нищо, което би ни направило по-малко осъзнати за Неговия глас.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

4-12МН 278

ГЛАВА 16

1 Как първосвещеникът трябва да влезе в светилището. 11 Жертвата за грях за себе си. 15 Жертвата за грях за народа. 20 Изкупителният козел. 29 Годишният празник на изкуплението.

1. Господ говори на Моисей. Въпреки че Аарон беше назначен за първосвещеник, Бог все още признаваше Моисей за водач и даваше наставления на Аарон чрез него.

2. Че той не дойде. Това стана скоро след смъртта на двамата сина на Аарон, записано в гл. 10. Въпреки че оставаха още няколко месеца до Деня на изкуплението, Бог даде на Аарон напътствия относно това, за да има достатъчно време да се запознае с ритуала.

Завесата. В светилището имаше две завеси, едната водеше от двора към първото отделение, а другата разделяше двете отделения. Завесата, за която се говори тук, е втората завеса (Евр. 9:3), тази пред умилостивилището (Исх. 26:31, 32). Именно пред тази завеса свещениците стояха, докато принасяха тамян върху олтара за тамян, пред умилостивилището. Погледът им не можеше да пробие завесата, но те знаеха, че от другата страна на нея е ковчегът с неговия умилостивителен престол, където Бог беше обещал да се срещне със Своя народ (Исх. 26:31, 32). 25:22). Фигурите на херувими, бродирани върху завесата, им представяха ангелите, които стоят пред трона на Божеството. Завесата ги предпазваше от поглъщащата слава и същевременно им позволяваше да се приближат отблизо.

Херувимите сигурно са им напомнили живо за херувимите, разположени на портата на Едем (вижте Битие 3:24). След като Адам и Ева съгрешили, те не могли да минат покрай херувимите; нито свещениците в светилището могли да минат покрай символичните херувими и да влязат в Божието присъствие. Това сигурно им е направило дълбоко впечатление за Божията святост. Никой освен първосвещеникът не можел да влезе в светилището на светиите, за да служи, и то само за кратко, един ден в годината.

През цялата година кръвта на жертвите се внасяла в светилището и се поръсвала „седем пъти пред Господа, пред завесата на светилището“ (Левит 4:6, 17), в случаите, когато помазаният свещеник или цялото събрание са съгрешили. Непосредствено зад завесата се намирал ковчегът, съдържащ скрижалите на закона. Кръвта се поръсвала по отношение на закона, защото, съгрешавайки, хората са нарушавали този закон и техните прегрешения са изисквали изкупление. Поръсването с кръвта е било признание за авторитета на закона и символично плащане на неговото изискване, било за съвършено послушание, било за живота на непокорния. Подчинявай се и живей, не се подчинявай и погини, беше неговият декрет.

Обаче, поръсената кръв никога не достигна закона, защото завесата се намеси. И дори в Деня на изкуплението, когато завесата беше дръпната и кръвта беше поръсена в светилището, кръвта не достигна закона. Престолът на милостивата покриваше закона и там кръвта почиваше. Престолът на милостивата беше прототип на Христос. Според Рим. 3:25 Бог постави Христос „за умилостивение“, буквално „престол на милостивата“. Христос е нашият „престол на милостивата“. Чрез смъртта Си на кръста и служението Си в небесните съдилища, Христос ни спасява, като заема нашето място на кръста и пледира за нашия случай относно нарушения закон. Той стои между нас и закона и ни спасява от неговото наказание, не като го игнорира или премахва, а като плаща справедливите му изисквания и по този начин признава неговия авторитет и го почита.

Жреците влизали в светилището с кръвта на заклано животно и по силата на нея. Христос, „чрез силата на неразрушим живот“ (Евр. 7:16), влезе не с „кръвта на козли и телета, а със собствената Си кръв... веднъж в светилището, като придоби за нас вечно изкупление“ (Евр. 9:12). Поканени сме да Го следваме там чрез вяра (Евр. 4:16). Новият и жив път, който Той е отворил за нас и по който Самият Той е извървял, е пътят на кръста, пътят на послушанието. Няма друг път.

Това дава смисъл на израза, често използван – и понякога необмислено – за това да се върви „докрай“ с Христос. Той е влязъл в най-святото място и сега е там, за да ни служи. Той е минал по пътя на кръста, по пътя на Гетсиманската градина и Голгота. И отново ни кани да Го последваме (Матей 20:22, 23). Тези, които приемат Неговата покана, трябва да са готови да вървят с Него по пътя на кръста. И именно тези, които Го следват по този начин тук, в един по-добър свят, ще имат привилегиите да живеят в Неговото присъствие.

Същият урок ни е представен при разломването на хляба и пиенето на чаша. Христос казва: „Това е Моето тяло, което за вас се разчупва. ... Тази чаша е новият завет в Моята кръв“ (1 Кор. 11:24, 25). Когато вземаме чашата, когато вземаме разчупения хляб, ние сключваме тържествен завет с Бога, че ще извървим целия път, дори това да означава разчупено тяло и проливане на кръвта ни в мъченичество.

Изглежда изключително уместно Божията църква на остатъка да бъде „най-благородното потомство на времето“. Върху тях грее светлината на всички минали епохи; те са наследили не само слабостите на минали поколения, но и натрупаното библейско знание през вековете. Към тях е дошла светлина върху Писанието, каквато не е била дадена на никой друг народ. Те имат светлина върху светилището; те имат по-сигурното пророческо слово; на тях са поверени Божиите пророчества. Те разбират делото, което Христос сега върши в небесните дворове. Дадена им е безценната привилегия да възвестяват на света, че часът на Божия съд е дошъл и че краят на всичко е близо.

Какви мъже трябва да бъдат те „в свято поведение и благочестие“ (2 Петрово 3:11)!

Ковчегът. В ковчега, под престола на милостивата, се намираха Десетте заповеди, самите основата на Божия престол. Тук, при ковчега, справедливостта и милостта се срещнаха; тук правдата и мирът „се целунаха“ (Пс. 85:10); тук Бог се разкри; тук беше тайното място на Всевишния. Ковчегът и умилостивилището бяха центърът на цялата жертвена служба.

Да не умре. Предупреждението, дадено на Аарон, напомня за бедствието, което беше сполетяло върху синовете си, заради непослушанието им (Левит 10:1, 2).

В облака. Бог обеща на Моисей да се срещне с него при „вратата на скинията“ (Исх. 29:42), при олтара за кадене пред завесата (Исх. 30:36; Числа 17:4) и, както тук, директно пред престола на милостивата (Исх. 25:22; 30:36). Присъствието на „облака“ над престола на милостивата по никакъв начин не означава, че светилището на светиите е било тъмно, защото с „облака“ беше славата на Господа (1 Царе 8:10, 11; 2 Лет. 5:13, 14; Откр. 15:8). Шекина, видимото доказателство, че Бог наистина е бил с народа Си, пребиваваше над престола на милостивата (Исх. 22:14).

25:22; Пс. 80:1; Ис. 37:16). За човека може да изглежда, че Бог обитава в „тъмнина“ (1 Царе 8:12; Пс. 18:11). Но „Бог е светлина и в Него няма никаква тъмнина“ (1 Йоан 1:5). Той обитава „в светлината, до която никой човек не може да се доближи“ (1 Тим. 6:16). Разкривайки Себе Си на Своя народ, Бог винаги е забулвал славата Си с облак, така че смъртните същества да могат да осъзнават Неговото присъствие, но същевременно да могат да го издържат (Исх. 16:10; 19:9; 24:16; 34:5; 40:34, 38).

3. Свято място. В цялата тази глава Моисей нарича второто отделение „святото място“ „святото място“; първото отделение, „скинията на събранието“.

Принос за грях. Когато приносите за грях и жертвите за всеизгаряне се принасяли заедно, приносът за грях се принасял първи и изисквал по-благородната жертва. Следователно, приносът за грях бил юнец, а жертвата за всеизгаряне - овен.

4. Свети одежди. В началото е имало само малко свещеници и първосвещеникът обикновено е помагал на обикновените свещеници в работата им. С увеличаването на броя на свещениците той е правил това по-рядко. В крайна сметка той е помагал на своите братя свещеници само в съботните дни, новолунията и на трите годишни празника. Обикновените свещеници са били считани за негови заместници и когато са отслужвали свещена служба, тяхното служение е било приемано така, сякаш самият първосвещеник го е извършил, с изключение на това, че те не са могли да отслужват вместо него в Деня на изкуплението. Той е бил свещеникът ; и винаги когато е отслужвал свещена служба, е носил славните златни одежди.

дрехи, които принадлежали на неговия възвишен пост. Тези скъпоценни дрехи не само били украсени със злато и скъпоценни камъни (Изм. 28:13–36), но и били бродирани с цветовете на светилището и с тънка нишка от чисто злато (Изм. 28:4–6). Облечен по този начин, първосвещеникът представял Христос в Неговата божествена слава като Божи Син.

В Деня на изкуплението самият първосвещеник отслужавал всички части на службата, подпомаган от другите свещеници. Той провеждал ежедневните сутрешни и вечерни служби, облечен в тези златни одежди. Но за уникалния ритуал на Деня на изкуплението, първосвещеникът носел светите „ленени одежди“ (Левит 16:23), използвани изключително по този повод. Тези „свети одежди“ наподобявали тези на обикновените свещеници, с изключение на пъстрата бродерия на последните. Вероятно те били и с по-фина тъкан от тези на обикновените свещеници.

Първосвещеникът сменял дрехите си няколко пъти през деня и с всяка преобличане измивал цялото си тяло. Според Талмуда, при първите лъчи на зазоряване той свалял личните си дрехи и се обличал в златните одежди; в тях той провеждал редовната сутрешна служба. След това той свалял златните дрехи и обличал „свещените одежди“ за специалните служби на деня (ст. 4). По-късно ги сменял със златните си дрехи за вечерната служба (ст. 23, 24). В края на вечерната служба той отново се преобличал в личните си дрехи и се оттеглял от свещените места на светилището. Докато първосвещеникът, облечен в златните си одежди, представлявал Христос пред народа, в своите „свещени одежди“ той символизирил Христос в Неговото посредническо качество като представител на народа пред Бога (ВБ 422).

Безупречно белите дрехи на първосвещеника в Деня на изкуплението символизираха съвършенството на характера, което той и народът търсеха чрез обредите на този ден. Както първосвещеникът „излезе пред чакащото събрание в своите архиерейски одежди, така и Христос ще дойде втори път, облечен в най-бели бели дрехи“ (АА 33). И както в края на специалните служби на този ден хората бяха „чисти“ от всичките си грехове (ст. 30), така и когато Христос се яви пред Своя народ, те ще бъдат „без недостатък пред Божия престол“ (Откр. 14:5; Еф. 5:27; Кол. 1:22; Юда 24; Откр. 19:8).

5. Принос за грях. Аарон трябвало да вземе две ярета от козите на обществото „за грях“ принос.“ Това беше необичайно, защото по време на ежедневното богослужение се изискваше юнец като принос за хората, а не коза (гл. 4:14). Но Денят на изкуплението беше различен от всички останали дни.

Всеизгаряне. Всеизгарянето трябваше да бъде овен, същото както при освещаването на Аарон (гл. 9:2).

6. Аарон ще принесе жертва. Аарон не трябваше да заколи юнеца по това време, а трябваше да го представи го представи на Господа при вратата на скинията за Неговото приемане (виж стих 11). Той го остави да стои близо до олтара за всеизгаряне, готов да го принесе, когато му дойде времето.

За дома му. Този вол беше за него и семейството му. Само той трябваше да извърши церемонията. по този тържествен повод и трябва да бъде чист от всяко петно на греха, преди да може по подходящ начин да изобрази Христос в Неговата посредническа роля (виж Йоан 17:19). Другите свещеници помагали, но не принасяха жертва.

7. Двете кози. Аарон трябваше да вземе двете кози и да ги представи на Господа в вратата на скинията, където стояха, докато хвърляха жребий за тях.

8. Хвърляне на жребий. Това се е правело чрез поставяне на два предмета с надписи в урна или друг съд и след това изтеглянето им. Така изборът е бил оставен на Бог. В древността тези жребии са били правени от дърво и са били надписвани, единият за Господа, другият за „...“

„изкупителна жертва.“ По-късно те били направени от по-ценни материали, дори от злато. Според Талмуда, козите трябвало да си приличат възможно най-много. За да се избегне всякаква грешка след хвърляне на жребий, около рогата на изкупителната жертва и около врата на Господната жертва се поставял алеен шнур. Това ясно ги отличавало.

Изкупителната жертва. Някои теолози смятат, че и двете жертви са символ на Христос и че представляват две фази от Неговото изкупително дело. Не малко обаче вярват, че те представляват две противоположни сили и че както едната е за Господ, така и другата е за Сатана.

Повечето версии оставят еврейската дума за изкупителна жертва, „азазел“, непреведена, тъй като няма единодушие относно значението ѝ. Много съвременни учени, заедно с евреите, твърдят, че Азazel обозначава личен, зъл, свръхчовешки дух и почти всички са съгласни, че коренното му значение е „този, който премахва“, „премахващ“, по-специално този, който премахва „чрез поредица от действия“. Други предполагат, че е комбинация от „ез“, „коза“, и „азал“, „да си тръгна“, „да си тръгна“.

Както едната коза е за Господ, личностно Същество, така и другата коза трябва да е за личностно същество; и тъй като те очевидно са противоположни, най-последователното мнение би било, че Азazel стои в опозиция на Господа и следователно не може да бъде никой друг освен Сатана.

9. Господният жребий. Аарон трябваше да принесе в жертва козата, върху която падна Господният жребий, за грях принос за хората (ст. 15).

10. Но козелът. Контрастът между двата козела е съвсем пълен. Господният козел беше заклан; изкупителният козел не беше заклан. Кръвта на Господния козел беше внесена в светилището и поръсена; кръвта на изкупителния козел не беше пролята, поради простата причина, че кръвта му не беше пролята. Тлъстината на жертвата за грях винаги се изгаряше на олтара. Това беше случаят с Господния козел (ст. 25), но не, разбира се, с изкупителния козел. Кръвта на Господния козел очистваше (ст. 15, 16); изкупителният козел оскверняваше (ст. 26). Контрастът между двата козела е абсолютен (вижте ст. 20, 21).

Изкупление. Вижте стих 21.

11. Аарон ще доведе юнеца. Този юнец беше представен на Господа (ст. 6); сега той беше доведен за жертва. Преди Аарон да бъде подготвен да извърши умилоствение за другите, той трябваше да извърши умилоствение за себе си.

12. Жарове. Телецът беше заклан и кръвта му се съхраняваше в леген от един от свещениците. Преди да влезе с кръвта, Аарон взе въглени от олтара за всеизгаряне и напълни кадилницата си. Взе и две шепи тамян, които сложи върху въглените, след като влезе в пресвятото място.

Вътре в завесата. Това беше първият път, когато Аарон отслужваше служението в най-святото място. Беше също така за първи път той служи в „свещени одежди“. Досега той носеше славните златни одежди и извършваше умилоствение за другите. Сега той се появява в одеждите на смирение, молейки милост за себе си, както и за хората. Неговият статус се е променил изцяло.

Според Талмуда, първосвещеникът прекарвал седмицата преди Деня на изкуплението в стаята, запазена за него в помещенията за жреци, отдаден на молитва и медитация, и внимателно преглеждал ритуала на деня. Той не можел да се чуди за смисъла на службата, в която е щял да участва. Дали е започнал да разбира значението на смяната на дрехите и променения статус на Христос при Неговото въплъщение (вижте стих 4)? Дали е разбирал значението на това да съблече царските одежди и да премине през завесата в присъствието на Бог? Изглежда немислимо първосвещеникът да отслужва най-важната служба за годината без поне малко

разбиране на истинското му значение. Да се колят волове, овни и кози, да се поръсва с кръвта им олтарите или в пресвятото място и да не се знае значението на тези действия, би било равносилно на свеждането на най-тържествената церемония на светилището до благочестива мърморка. Това не може да бъде. „Авраам се зарадва да види Моя ден“, каза Христос; „и видя го и се зарадва“ (Йоан 8:56). Ако Авраам е разбирал, със сигурност и Аарон е разбирал.

Можем с право да заключим, че Аарон е разбирал това отчасти, без може би да е имал пълно разбиране за цялата духовна истина, свързана с плана на изкуплението. Някои от мъжете от древността са знаели повече за Бога и спасението, отколкото много учени мъже днес. За Моисей Христос казва: „Той писа за мен“ (Йоан 5:46). Това, което Моисей е написал, е било толкова ясно, че Филип и Натанаил по този начин са разпознали Месията, когато Той е дошъл (Йоан 1:45). Павел потвърждава, че не е проповядвал „нищо друго освен това, което пророците и Моисей са казали, че ще стане: че Христос трябва да пострада и че той ще бъде първият, който ще възкръсне от мъртвите“ (Деяния 26:22, 23).

13. Тамянът. С вътрешната завеса, дръпната настрана, само тамянът отделяше Аарон от святото присъствие на Бога. Извън скинията молитвите на хората се издигаха с тамян, тъй като чрез вярата влизаха с Аарон.

14. Кръвта на юнеца. Оставяйки кадилницата в пресвятото място, Аарон се върна в двора за кръвта на юнеца. Поръсването с кръвта му, първо върху престола на милостивата, а след това седем пъти пред него, завърши делото му в пресвятото място с кръвта му. По този начин той извърши умилостивение „за себе си и за дома си“ (ст. 17). Освободен от греха, той сега стана подходящ представител на Христос, безгрешния, и следователно можеше да посредничи от името на другите.

15. Козелът. След като службата с воловете приключи, Аарон донесе Господния козел, който беше „за народа“, и го закла. След това внесе кръвта зад завесата и я поръси по същия начин, както беше поръсил кръвта на юнеца, веднъж върху престола на милостивата и седем пъти пред него. Където и да беше поръсена кръвта на юнеца, там поръси и кръвта на козела.

16. Изкупление. По-добре „така ще извърши изкупление“ или „по този начин и „С тази кръв ще извърши умилостивение за светилището.“ Службите в светилището, от началото до края, по същество бяха дело на изкупление. „Изкупление“ за греха се извършваше на всяка стъпка от процеса на справяне с него.

1. По всяко време на годината, когато грешник принасял жертвата си и изповядвал над нея греховете си, за него се извършвало „умилостивение“. Той бил „простен“ (гл. 4:20, 26, 31, 35; 5:6, 10, 13, 16, 18; 6:7). Грехът му бил символично пренесен в светилището чрез служението с кръвта на жертвата и изгарянето на частите от олтарите – в някои случаи чрез изяждане на част от нея от свещеника. Въпреки това, пълното умилостивение за греха му не било извършено. Въпреки че грехът му бил простен, той трябвало да продължи по пътя на послушанието.

Ако не направи това и пренебрегне да „измъчи“ душата си в Деня на изкуплението (гл. 23:27–29), всичките му някога простени грехове ще се върнат върху него и той ще трябва да умре (Ез. 18:24; 33:13). Единствената му безопасност беше в това да устои „докрай“. Тогава, и само тогава, той можеше да очаква да бъде „спасен“ (Матей 24:13).

2. В Деня на изкуплението – денят на окончателното и пълно изкупление за всички грехове, изповядани и простени през годината (Лев. 16:16, 19; Евр. 10:1–3) – кръвта на Господния козел символично премахва тези грехове от светилището, извършвайки „изкупление“ и за него. Сега и то е освободено от грях (Лев. 16:17, 20).

На първия ден от седмия месец се чу тръбен ...

„Ден на изкуплението“).

17. Никой човек. По време на служението с кръвта на юнеца и тази на козела в пресвятото място, завесата между нея и светилището се вдигаше. Поради тази причина всеки човек в светилището можеше да вижда в пресвятото място; но това беше прерогатив единствено на първосвещеника, защото само той можеше да се яви в самото присъствие на Бога. Забраната, посочена тук, се отнася за стихове 12-16, които се занимават със служението на първосвещеника в пресвятото място.

Хората с нетърпение чакаха да чуят камбаните на одеждите на първосвещеника в Деня на изкуплението. Той беше влязъл в най-святото място в белите дрехи, за да поръси с кръвта и по този начин символично да премахне завинаги записа на греховете на живота им. Дали Бог щеше да го приеме... а те? Когато той напусна най-святото място и отново облече златните си одежди, а хората чуха звука на камбаните, радостта и благодарността им бяха дълбоки.

18. Излезте при олтара. След като очистил пресвятото място и по този начин завършил служението си там, Аарон трябвало да направи същото за „скинията на събранието“, тоест за святото място (ст. 16). След това трябвало да „излезе при олтара“, тоест олтара за всеизгаряне. Там той трябвало да вземе малко от кръвта на юнеца и на козела и с нея да очисти олтара от цялата „нечистота на израилтяните“ (ст. 19). Според еврейската традиция кръвта на козела и кръвта на юнеца тук са смесени в един съд. Фактът, че за двете проби от кръв се говори като за „тя“, потвърждава това мнение.

Освен че слагал кръвта върху роговете на олтара – където била поставена кръвта на жертвите за грях – първосвещеникът трябвало да поръси с кръвта и самия олтар, където била поръсена кръвта на всеизгарянията и жертвите за престъпление, както и кръвта на вечерната и сутрешната жертва. Правейки това, първосвещеникът очиствал и освещавал олтара „от нечистотата на израилтяните“.

Лесно можем да разберем необходимостта от очистване на двата олтара на светилището на земята, защото кръвта на всеизгарянията и жертвите за грях е била поръсена върху тях (гл. 1:5, 11; 4:7, 18, 25, 30, 34). В случая на всеизгарянията и жертвите за престъпление кръвта е била поръсена върху самия олтар (гл. 1:5, 11; 5:9); а при жертвите за грях тя е била поставена върху роговете (гл. 4:7, 18, 25, 30, 34). За олтара за тамян се казва следното: Аарон „ще извършва умилоствение върху роговете му веднъж годишно с кръвта на жертвата за грях“ (Исх. 30:10). За олтара за всеизгаряния се казва следното: „Той ще излезе [от светилището] към олтара, който е пред Господа... и ще вземе от кръвта на юнеца и от кръвта на козела, и ще ги сложи върху роговете на олтара от всички страни; и ще поръси с пръста си седем пъти с кръвта върху него, и ще го очисти, и ще го освети от нечистотата на израилтяните“ (Левит 16:18, 19; вж. ст. 20).

Храмът на земята е образец на храма на небето; очистването на земята е просто преобраз на очистването на небето. За това говори Даниил, когато казва, че в края на 2300-те дни „тогава светилището ще се очисти“ (виж Дан. 8:14). Но дали

Небесното светилище се нуждае от почистване? Имало ли е оскверняване на небето, което прави такова почистване необходимо? Павел отговаря: „И тъй, необходимо беше образите на небесните неща да се очистят с тях [жертвоприношения на животни], а самите небесни неща - с по-добри жертви от тях“ (Евр. 9:23).

20. Край на помирието. Кръвта на Господния козел, принесена в Деня на Изкуплението очистило най-святото място, светилището и олтара за всеизгаряне от „нечистотата на израилтяните“ и „от престъпленията им във всичките им грехове“ (ст. 16, 19). Хората преди това били получавали прошка за същите тези грехове, когато в ежедневната служба принасяли личните си жертви за грях. Кръвта била поставяна върху роговете на олтара за всеизгаряне и покаяният се отивал простен. Многократно се казва, че „свещеникът ще извърши умилоствение за него“ (гл. 4:26, 31, 35). Въпреки че грехът бил простен, записът за ..., и ще бъде простено греха останал до Деня на изкуплението, когато бил „заличен“. И когато това се случило, настъпил „край на помирието“ (вижте ст. 16).

21. Живият козел. Докато първосвещеникът извършваше умилоствение с Господния козел и очистише светилището с кръвта му, изкупителният козел стоеше вързан близо до олтара, без да участва в ритуала. Неговата роля идваше едва след като умилоствието с Господния козел беше завършено (ст. 20) и беше сложен „край“ на „помирието на светилището, скинията на събранието и олтара“ (ст. 20).

След като очистил светилището от грехове, първосвещеникът отишъл с тези грехове до вратата на скинията, където чакал изкупителният козел (PP 356; GC 422). Той положил ръцете си върху главата му и изповядал над него тези грехове, като по този начин ги прехвърлил от светилището на този козел, който ги отнесъл в пустинята (PP 356, 258).

В анти типа Христос най-накрая ще очисти небесното светилище, като премахне изповяданите и простени грехове на Своя народ оттам и ги възложи на Сатана. Той ще бъде обявен за виновен за цялото зло, което ги е накарал да извършат, и ще трябва да понесе последното наказание (ВБ 422, 485, 658). „Греховете на онези, които са изкупени чрез кръвта на Христос, най-накрая ще бъдат върнати върху създателя на греха и той ще трябва да понесе тяхното наказание.“ (EW 178).

Колко уместно е заключителният акт на драмата за това как Бог се справя с греха да бъде връщането върху главата на Сатана на целия грях и вина, които, произлизайки първоначално от него, някога са донесли такава трагедия в живота на онези, които сега са освободени от греха чрез изкупителната кръв на Христос. Така цикълът е завършен, драмата е приключила. Едва когато Сатана, подстрекателят на всеки грях, бъде окончателно премахнат, може наистина да се каже, че грехът е завинаги заличен от Божията вселена. В този пригоден смисъл можем да разберем, че изкупителната жертва има роля в „изкуплението“ (ст. 10). С праведните спасени, нечестивите „отсечени“ и Сатана вече не съществува, тогава, не и дотогава, вселената ще бъде в състояние на съвършена хармония, както е била първоначално, преди грехът да влезе.

Изпрати го. Буквално „изгони го“. Думата, преведена по този начин, се използва за развод със съпруга (Второзаконие 21:14; 22:19, 22; Йеремиа 3:8). Това е силна дума. Както някой неприятен или отблъскващ звяр бива прогонен, така и изкупителната жертва бива изпратена в пустинята (евр. midbar). Тя може да е загинала там, а може и да не, защото евреите са пасли стада в midbar, което може да означава необитаема земя, където са живели диви зверове. Талмудът споменава по-късен обичай тази жертвена жертва да се хвърля от скала, но дори тогава смъртта ѝ не е играла никаква роля в жертвената церемония. За разлика от Господната жертвена жертва, изкупителната жертва е била изпратена жива; евентуалната ѝ смърт не е била по никакъв начин жертвена или заместителна.

22. Всичките им беззакония. Израилтяните знаеха, че са съгрешили и не са оправдали Божиите очаквания за тях. Но през целия този Ден на изкуплението те имаха нагледна демонстрация на пълното си отделяне от греховете, които бяха изповядали и за които им беше простено през годината, която вече беше приключила, и на Божията доброта в пощадата на живота им. Те знаеха, че не заслужават благодатта, която им беше дадена. Но чрез пролятата кръв на жертвата в Деня на изкуплението самият запис на простените им грехове беше изтрит от светилището. Сега, докато гледаха как изкупителният козел си тръгва, те станаха свидетели на последното действие в драмата – Сатана, с всички грехове, които беше подбудил, се върна „върху собствената си глава“ (Пс. 7:16), отивайки към своята гибел.

23. Съблечете ленените дрехи. Тези дрехи, наричани още „свещени дрехи“ (ст. 4), се носели само в Деня на изкуплението. Аарон ги обличал, когато влизал в пресвято място с тамяна сутринта. Когато специалната посредническа работа била завършена, той свалял ленените дрехи и обличал златните.

24. Измийте плътта си. Аарон беше влязъл в контакт с грях. Това не го беше осквернило до степен, че да трябва да принесе жертва за грях. Той обаче трябваше да се изкъпе, след което да облече златните дрехи. След това принесе обичайната вечерна жертва всеизгаряне, както за себе си, така и за хората. С това започна кръгът от церемонии за поредната година.

25. Мазнината. Мазнината от различните жертви за грях, принесени по-рано през деня, не е била изгаряна до този момент (ст. 11, 15).

26. Този, който пусна козата. Този човек не е бил непременно свещеник. Той може да е бил всеки „подходящ човек“ (ст. 21). Около врата на козата е било вързано въже и мъжът е водил козата или я е бутал с тоягата, която е носел.

27. Телецът. Законът изисквал телата на онези животни, чиято кръв е била внесена в светилището от първосвещеника за грях, да бъдат изгорени извън стана. Павел вижда в това прототип на Христос, който „страда извън портата“ и ни увещава да Го последваме „вън стана, носейки Неговия укор“ (Евр. 13:11–13).

29. Вечен закон. Денят на изкуплението беше единственият ден за пост в годината и се наричаше „пост“ (Деяния 27:9). Други пости, добавени по-късно, не бяха изисквани или одобрени от Бога (Исаия 58:3–7; Захария 7:3–10). По времето на Христос е имало 29 поста в допълнение към 2 седмични дни за пост.

Измъчвайте душите си. Това беше повече от пост. То включваше самоанализ, преглед на напредъкът на човек в святия живот, търсенето на Бога, изповядването на греха, поправянето на пропуснати задължения, сравняването на сметките с Бога и хората, като по този начин се изкупва времето.

30. За да бъдете чисти. Тъй като този ден е Денят на изкуплението, е било необходимо всяка душа да сътрудничи в делото на очистването. Свещеникът можел да извърши изкупление само когато Израел изповядал греховете си и призовал Бога за помощ. Греховете, за които първосвещеникът извършвал изкупление, били само изповяданите грехове, греховете, за които покаялият се е принесъл с жертви през годината. Този ден предоставял ежегодната възможност, символично, греховете да бъдат заличени завинаги; това било приетото време.

31. Събота на почивката. Буквално „събота на съботите“, висок ден.

32. Когато ще помаже. Свещенството и службата трябваше да продължат след смъртта на Аарон. След това друг свещеник трябваше да бъде помазан и осветен за свещенически сан, да облече светите ленени одежди и да води службата.

Левит 16 е една от великите глави на Библията. В нея планът за спасение е разкрит красиво и впечатляващо, а някои от дълбоките Божии неща са скрити в нейните 34 стиха. Дълбочината на смисъла, разкрита в описаните церемонии

провъзгласява божествен автор. Умът е напрегнат до краен предел в опит да разбере неговите учения.

ДОПЪЛНИТЕЛНА БЕЛЕЖКА ПО ГЛАВА 16

За да се разберат ясно службите в Деня на изкуплението, човек трябва да има известни познания за сградата, в която се е извършвал ритуалът на светилището, и известни познания за околностите му. За общо описание вижте Изх. 26:1; за подробно описание вижте Изх. 25 до 40.

Първоначалната скиния, построена от Моисей, е била палатка с дървени странични стени (вижте Изх. 26:15–26). Покривът се състоеше от четири слоя плат, като вътрешният беше фино препреден лен, а останалите - от различни видове кожа (вижте Изх. 26:1–14). Самата шатра беше дълга около 12,7 м и широка 4,3 м (13,34 на 4,45 м), с външно оградено пространство, наречено двор, дълго около 52,7 м и широко 26,7 м (вижте Изх. 27:9–18).

Сградата била разделена на две отделения, първото и по-голямо наричано светилище, а второто - най-свято. Богата завеса, или воал, разделяла двете помещения. Тъй като в сградата нямало прозорци, изкуствената светлина се осигурявала от седемраменния свещник в първото отделение, който давал достатъчно светлина, за да могат свещениците да извършват службата си там.

В първото отделение имаше три предмета за обзавеждане: масата с присъствените хлябове, светилникът и олтарът за тамян. Влизайки в сградата отпред, която гледаше на изток, човек можеше да види близо до края на стоята олтара за тамян. Вдясно беше масата с присъствените хлябове, вляво - свещникът. На масата бяха питките с присъствените хлябове, подредени в две купчини по шест, както и тамянът за хляба и каните за възлиянията. Имаше и чинии, лъжици и купи, използвани по време на службата. Свещникът беше от чисто злато; купите или лампите му бяха оформени като бадеми.

Най-важният предмет в това помещение беше олтарът за тамян. Той беше висок около 60 см. 11 инча височина, а горната част 1 фут 5 1/2 инча квадратна (88,9 на 44,45 на 44,45 см). Тя беше покрита със злато, а около върха ѝ имаше златна корона. Върху този олтар свещеникът поставяше съда, съдържащ въглените, взети от олтара за всеизгаряне, както и тамян. Когато поставяше тамяна върху въглените, димът се издигаше и тъй като завесата не достигаше до върха на сградата, тамянът не само изпълваше първото отделение, но и проникваше във второто. По този начин служеше и на най-святото място.

Във второто отделение имаше само ковчегът, сандък с дължина около 90 см, височина около 60 см. широк и висок. Капакът на ковчега се наричал умиловитието, върху което се извършвало изкупление в Деня на изкуплението. Около върха на умиловитието имало златна корона, подобна на тази на олтара за тамян. Вътре в ковчега законът бил написан на две каменни плочи със собствения Божи пръст.

Върху престола на милостиня имаше два златни херувима. Тук Бог общуваше със Своя народ (Изх. 25:22).

В двора пред шатрата имаше умивалник, голям бронзов басейн, съдържащ вода за къпане. В този умивалник свещениците трябвало да измиват ръцете и краката си, преди да влязат в светилището или да започнат службата си (Изх. 30:17-21; 38:8).

В двора, на изток от умивалника, се намирал и олтарът за всеизгаряне, който служил за изключително важна цел за всички жертвоприношения. Олтарът бил висок около 1,33 м, което налагало перваз, върху който свещеникът да може да стои, когато служи на олтара. Това също така позволявало на хората да го виждат, когато служи на олтара. Горната част на олтара била квадратна с размери около 2,22 м. Била е направена от дърво.

покрит с месинг. По-късно този олтар бил значително разширен, за да побере увеличени брой поклонници. На този олтар се изгаряли жертвите. Оттук и името му – олтар за всеизгаряне. Тук се изгаряла и мазнината на жертвените жертви, както и някои части от други приноси. На четирите ъгъла на олтара имало подобни на рогове издатини, известни като „рогове на олтара“. При някои от жертвоприношенията свещениците докосвали роговете на олтара с кръвта. При други тя била поръсвана от всички страни върху олтара. В основата му излишната кръв, неизползвана в службата, се изливала на земята.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

2 МХ 437

7, 8 ПП 355

8, 10 ГК 419

13, 14 4Т 124

14 ГК 419

15 ПП 355

16 GC 419; PP 355

17 ГК 428; МХ 437

19 ГК 419; ПП 355

21 ГК 658; ПП 356

21, 22 EW 178; GC 419; PP 355

22 ГК 485

29-34GC 400

ГЛАВА 17

1 Кръвта на всички убити животни трябва да се принесе на Господа при вратата на скинията. 7 Те не трябва да се принасят на бесове. 10 Всякакво ядене на кръв е забранено, 15 както и всичко, което умира само или е разкъсано.

3. Какъвто и човек да е. Когато Израел напуснал Египет, голяма група, състояща се главно от египтяни, си тръгнала с тях. Библията ги нарича „смесено множество“, буквално „многобройно смесено множество“ (Изм. 12:38; Числа 11:4). Още по-добра дума може да е „тълпа“, която се използва в някои преводи. Те били източник на постоянни проблеми и винаги са били водачи на бунтове. Те били тези, които подбудили търсенето на месна храна, което довело до смъртта на хиляди (Числа 11:4–6, 18–20, 31–33). Въпреки че ежедневно били свидетели на Божието чудо, изпращащо манна от небето, те били неблагодарни и нечестиви. Подобно на много хора, които живеят от милосърдието на другите, техните нужди постоянно се увеличавали.

Разумно е да се предположи, че това смесено множество би се опитало да продължи езическите си жертвени празненства. В Египет се срещали едни от най-деградиралите форми на езичество. Сред тях, поклонението на дявола вероятно е било най-лошото (Левит 17:7), във връзка с което са били принасяни в жертва козли или „сатири“ (RSV). Тези злоупотреби били започнали да се промъкват сред израилтяните и била необходима реформация.

Преди основаването на светилището, бащата на семейството е бил и негов свещеник и като такъв е принасял жертви. Когато скинията била издигната и свещениците поели отговорността за приношенията, в живота на Израел настъпила голяма промяна. Бащата се отказал от някои от предишните си прерогативи на левитите и това може да е причинило недоволство.

Нещото, което създаваше най-големи трудности, беше правилото, че всяко клане на животни отсегна нататък трябва да се извършва в светилището и празниците, обикновено чествани във връзка с клане, също да се провеждат там. Само по себе си това не би причинило затруднения на Израел, тъй като светилището е било разположено централно в пустинята, с лесен достъп за всички. Но тази уговорка автоматично би сложила край на веселите празненства на смесеното множество, които много израилтяни, можем да подозираме, са възприели с ентусиазъм. Дължините, до които израилтяните са стигнали в това идолопоклонническо поклонение, са ясни от заповедта в стих 7.

От всички жертвоприношения, мирните приношения са били най-лесно използвани за злоупотреба. Като цяло, Другите, които включваха кръв, или се даваха на свещеника, или се изгаряха, след като кръвта беше поръсена и мазнината отстранена. В нито един от тези случаи самият приносител не получаваше никаква част от жертвата. Но при мирните приноси Господ приемаше кръвта и мазнината, а свещеникът - гърдите и дясното рамо (гл. 7:34); останалото принадлежеше на приносителя и неговите поканени гости (Втор. 27:7; виж върху Лев. 7:15).

От чисто човешка гледна точка, мирните предложения имаха и друго предимство. Обикновено жертвата трябваше да бъде свършена, за да бъде приета (гл. 22:21; 3:1), но мирната жертва, представена като доброволна жертва, не е необходимо да бъде свършена. Тя можеше да се използва дори ако имаше „нещо излишно или липсващо в частите си“ (гл. 22:23). Ако човек искаше да направи пиршество, той можеше да избере животно, което беше деформирано, но не болно. Оттогава нататък той беше длъжен да го донесе в скинията и да представи на Господа, тоест на свещеника, това, което Бог изискваше. Някои в Израел не бяха направили това. Оттогава нататък никой израилтянин не можеше да участва в никакви празненства, освен тези, провеждани в лагера. Те, вероятно, щяха да се провеждат в хармония с религиозните и социалните стандарти, заложи в Божия закон.

Премахването на клането и празненствата би постигнало и други желани резултати. Текстът сякаш предполага, че всяко клане на животни трябва да се извършва под непосредствения надзор на свещениците. По този начин дори клането на звяр е превърнато в полурелигиозен акт. Заповедта, разбрана по този начин, би подчертала факта, че Бог трябва да бъде признат във всичко, че Той претендира за част от всичко, което притежаваме, в този случай кръвта и мазнината. Тя би научила Израел да почита Бога със своето имущество и да споделя със свещениците частта, която им принадлежи. Особено проливането на кръв, и самата кръв, би придобило ново значение, защото хората би трябвало да се отнасят към нея с най-голямо уважение и при никакви обстоятелства не би трябвало да я ядат.

Тези принципи са също толкова валидни сега, колкото и тогава. Бог има претенции върху всичко, което притежаваме. Дори в яденето и пиенето Бог трябва да бъде почитан. Също така, Бог би искал Неговият народ да се отдели от смесеното множество. Има опасности както за млади, така и за стари, когато общуват със света. Лесно се формират привързаности и резултатите често са фатални за вярата на вярващия. Посещението на светски училища е изпълнено с опасности. Социалните им функции са капан, както и часовете и дипломните упражнения в събота. Който отива „извън лагера“, се нуждае от специална защита и първо трябва да има сигурен призив от Бога да го направи.

9. Този човек ще бъде изтребен. Стихове 1–7 представят законодателство, предназначено да отдели израилтяните от замърсяващото влияние на египтяните (виж гл. 18:3). Че Бог е смятал въпроса за голямо значение, е видно от наказанието за прегрешение. За определени нарушения на законите, свързани с физическата нечистота, Бог е постановил обреди за пречистване. В други случаи Той е изисквал жертва и в

в някои случаи реституция. Но тук Той предписва същото тежко наказание за отлъчване, което е налагано на нарушителя в Деня на изкуплението, ако не се е смирил. „Чужденецът“ е включен в тази наредба (ст. 8). Поне в неговия случай, да бъде „отлъчен“ вероятно е означавало изключване от привилегиите на общуване с Божия народ (вижте Бит. 17:14; Изх. 12:15).

Израел имаше много неща за учене и Бог замисли тези уроци да бъдат научени в пустинята. Тук те бяха компактна група; те нито сеяха, нито жънеха и можеха да посветят неразделно внимание на дадените им наставления. Например, ежедневният им хляб идваше директно от небето, постоянно им напомняйки за тяхната зависимост от Бога.

Заповедта за клане на всички животни пред вратата на светилището е отменена след Израел влязъл в Ханаан (виж Втор. 12:15, 20, 21). Всички жертвени животни трябвало да бъдат доведени в скинията; но ако клането е било за ежедневна храна, могли да убият животното у дома. Вероятно по това време Израел бил научил урока, който Бог възнамерявал да им преподаде; освен това, смесеното множество вече не било капан за тях.

Да го предложи. Преди Синай, Израел е бил без назначено свещенство. Бащата беше свещеник на семейството си; но сега Бог заповяда промяна и призова всички да се съобразят с нея. Мъжете не трябваше просто да се покланят, а да се покланят по Божия установен начин. Те трябваше да признават назначените водачи. Те трябваше да се въздържат от забранени неща, да почитат Бога с имуществото си и да се въздържат от нечестиви събирания. Бог не забрани социалните събирания, но тези, които се провеждаха, трябваше да бъдат с характер, съвместим със светилището. Не трябваше да има весели празненства.

10. Всякакъв вид кръв. Бог строго забрани както на израилтяни, така и на чужденци (ст. 12) да ядат кръв. Че това не е просто еврейска наредба, е ясно от два факта: (1) Тя е била дадена за първи път на Ной, прародител на целия човешки род след Потоп (Битие 9:4). (2) Първото законодателство, прието от църквата в Новия завет, съдържащо разпоредбата: „Въздържайте се от... кръв и от удавени“ (Деяния 15:29).

11. Животът на плътта. Седем пъти в книгите на Мойсей се споменава забраната срещу Яденето на кръв се повтаря (Бит. 9:4; Лев. 3:17; 7:26, 27; 17:10; Втор. 12:16, 23, 24; 15:23). Дадената причина е, че кръвта представлява живот; всъщност кръвта е животът. Това е вярно в съвсем буквален смисъл. Кръвта носи храна, сила и топлина до всяка част на тялото и отнася всичко, което вреди и разрушава. Тя е незаменимата среда, без която животът е невъзможен. Всички останали части на тялото се подхранват от нея. Ако някъде се появи рана, кръвта ѝ доставя необходимия материал за заздравяването ѝ. Науката непрекъснато научава нови факти за кръвта и всяко открито нещо увеличава нашето удивление от нейните удивителни качества.

Кръвта заема важно място в плана на спасението. Кръвта на Христос е многократно описан като жизненоважен елемент в изкуплението. Оттук и изрази като „изкупен със собствената Си кръв“ (Деяния 20:28); „изкупление чрез кръвта Му“ (Ефесяни 1:7); „мир чрез кръвта“ (Колосяни 1:20); „освети народа със собствената Си кръв“ (Евр. 13:12); „кръвта на вечния завет“ (Евр. 13:20); „поръсване с кръвта“ (1 Петрово 1:2); „Духът, водата и кръвта“ (1 Йоан 5:8); „не само с вода, но с вода и кръв“ (1 Йоан 5:6); „ни изми от греховете ни в собствената Си кръв“ (Откр. 1:5). Премахнете доктрината за кръвта и кръвното изкупление от Библията и ще останем без Спасител. Той беше „доведен като агне на клане“ и „с Неговите рани ние се изцелихме“ (Ис. 53:7, 5).

Наистина е било трудно да се каже за хората и учениците, когато Христос е заявил: „Ако не ядете плътта на Човешкия Син и не пиете кръвта Му, нямате живот в себе си. Който яде Моята плът и пие Моята кръв, има вечен живот“ (Йоан 6:53, 54, 60). За искрения християнин тези думи имат дълбоко значение. Те ни напомнят за думите на новия завет, кръвния завет, чийто символ е Господната вечеря (1 Коринтяни 11:25).

Изкупление за душата. Буквално „покривало за душата“. Това е кръвта, която извършва изкупление, заради живота, който е в нея. Христовата кръв извършва изкупление, защото представлява Неговия живот. Христовата смърт изпълни една цел, животът Му - друга; и двете заедно ни гарантират спасение. Чрез смъртта Си Христос плати наказанието и удовлетвори изискванията на закона; чрез живота Си Той ни гарантира живот (виж Рим. 5:10).

12. Яжте кръв. Целта на правилата относно яденето на кръв не беше само за да може Израел да се въздържа от ядене на буквална кръв. Това беше всичко това, но и повече. Целта беше да им се внуши високо уважение към това, което кръвта представлява – живота. Целият живот идва от Бога и Му принадлежи. Не бива да се злоупотребява или унищожава.

13. Излейте кръвта. Това сигурно е дало впечатляващ урок на ловеца. Той е на лов и улавя птица. Спомняйки си Божията заповед да се отнася с уважение към кръвта, той я излива на земята и с благоговение я покрива. Разбира се, това не е било заради птицата. Беше, за да научи човека на ценността и важността на живота (виж Матей 10:29).

14. Това е животът. Този стих е повторение; но в повторението е добавено нещо. Предишните твърдения бяха в смисъл, че животът е в кръвта. Този стих гласи, че това е кръвта.

Христос изпитваше и учеше на състрадание към ближните си. Всъщност, влизането в небесното царство зависи от интереса и грижата за гладните, жадните, голите и затворниците (Матей 25:34–40). Техният живот идваше от Него, Автора на живота, и като служеха на другите, те щяха да Му служат.

15. Това, което е умряло само от себе си. Яденето на месо от животни, които са умрели само от себе си или са били разкъсани, макар и да не е забранено, прави човека нечист. Предполага се, че причината за това е, че в такива случаи кръвта не е била правилно отцедена.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

11 ГК 418

ГЛАВА 18

1 Незаконни бракове. 19 Незаконни похоти.

3. След делата. След като излязоха от Египетската земя, Израел трябваше да изостави египетските пътища. Те бяха на път към Ханаан и там цареше беззаконие. Те трябваше да избягват злото, какъвто и да е бил източникът му.

4. Изпълнявайте Моите съдби. Това беше единственото им спасение. Сред греха и деградацията, сред един крив и извратен народ, Бог искаше Неговият народ да блести като светлини в света (Фил. 2:15).

Някои се чудят защо Бог е позволил на народа Си да живее в такива условия както преобладаваше в Египет и Ханаан. Но въпреки че живеяха в Египет, те не трябваше да се смесват с египтяните (виж Йоан 17:15). Това е видно от факта, че Той им беше осигурил отделно място за живеене – земята Госен. Ако бяха запазили мястото си, ако бяха се подчинили на Божия съвет, щяха да останат отделени от злините, които ги заобикаляха. Вместо това, те се смесиха с египтяните, научиха техните пътища и

сами се поквариха. 40-те им години скитане бяха години на образование, през които Бог възнамеряваше те да забравят пътищата на Египет и да научат Неговите пътища. Когато дойде времето да влязат в Ханаанската земя, поколението, което напусна Египет, почти беше изчезнало. През този период Бог им даде Своя закон от Синай, даде им наредби, „които, ако човек ги спазва, ще живее чрез тях“; даде им демонстрации на Своята сила и на способността Си да се грижи за тях при всякакви обстоятелства. Всичко това имаше за цел да укрепи вярата им. Ако само се уповаваха на Бога, всичко щеше да бъде наред.

Бог поведе Израел в Ханаанската земя, знаейки изкушенията, които ги очакваха там. Той можеше да постъпи и иначе, но в Своята мъдрост сметна това за най-добро. Въпреки това те не трябваше да се смесват с ханаанците, нито да учат техните пътища. Процесът на завладяване на Ханаанската земя трябваше да бъде постепенен (Исх. 23:29, 30). По време на този процес те трябваше да имат допълнителна възможност за развитие на характера; тяхната лоялност към Бога трябваше да бъде изпитана. Ако Бог беше премахнал всяко изкушение веднага, нямаше да има развитие на характера.

Израел трябваше да окупира само достатъчна територия, за да задоволи непосредствените си нужди. Планът беше идеално. Това би защитило Израел и би им дало необходимата територия; в същото време би ги предпазило от пряка връзка с езичниците и би оставило мисионерско поле точно пред вратата им. Но Израел не успя да сътрудничи; те „не влязоха“ (Евр. 4:6).

6. Никой от вас да не се приближава. Един от най-големите грехове на древността е била безнравствеността и Ханаанската земя не е била изключение. Бракът е бил на ниско ниво и жените са били третираны като добитък. Тази глава дава истинска картина на условията, каквито са били сред езичниците (ст. 24–27), и срещу всичко това Бог предупреди Израел. Фактът, че Бог е намерил за необходимо да издаде такова предупреждение, с всичките му ясни подробности, подчертава опасността, пред която са били изправени и от която трябва да внимават.

В началото Бог създаде един мъж и една жена, като по този начин установи идеални условия за благословия и утеха на човека. Божият план щеше да запази дома, нацията и целомъдрието и на двата пола. Бракът не е безчестен; не е греховен, нещо, което трябва да се отбягва, както някои искат да ни накарат да повярваме. Той е постановен от Самия Бог и е почитен (Евр. 13:4). Той е божествена институция, както и съботата, и подобно на нея трябва да се цени високо. Както съботата изисква благоговение и святост за правилното ѝ спазване, така и бракът. И двете могат да бъдат осквернени или и двете могат да бъдат благословия. Почитта към тялото и неговите функции е темата на тази глава, почит към собственото тяло и към телата на другите.

21. Към Молох. Неясният езически обред, описан с фразата „прекарай през огъня“ „към Молох“ се споменава тук за първи път. Други твърдения, отнасящи се до същата практика, се намират в Лев. 20:2–5; 4 Царе 23:10 и Йер. 32:35. „Молох“ от 3 Царе 11:7, който е описан като бог на амонците, вероятно е „Милком“ от стихове 5 и 33 на същата глава и от 4 Царе 23:13.

Но кой е Молох? Поколения богослови са били озадачени от тази дума.

Някои смятат, че Молах (molek) означава ханаанския бог Мекал, за когото има сведения в надписи, и че последните две съгласни са обърнати. Други учени обаче дават следното тълкуване: Думата „Молах“ (molek) има същите съгласни на иврит като думата за „цар“ (melek). В древен иврит са се пишели само съгласните, в този случай mlk. Въмъкването на различни гласни

по този начин се е получила различна дума. Следователно, според тези учени, които отразяват древната еврейска традиция, „Молох“ не е било име на божество, а обозначение на всеки бог, който може да бъде наречен „цар“ в същия смисъл, както Бог е бил наричан „цар“ от евреите (виж Пс. 5:2; 10:16; и др.). Те също така са приели еврейската традиция, че древните евреи са запазили титлата мелек, „цар“, за истинския Бог и са произнасяли съгласната група букви, млк, когато се прилагала към ханаанските богове, с гласните „о“ и „е“, както се срещат в думата бошет „срам“, създавайки по този начин думата молек. Смятало се е, че тази титла за езически бог означава „цар на срама“, за разлика от мелек, истинския Цар на небето и земята. Това обяснение на думата „Молох“ е широко разпространено в богословските кръгове.

През 1935 г. О. Айсфелд публикува своите открития относно някои пунически надписи от Картаген в Северна Африка от периода 400-150 г. пр.н.е., в които термините „молк на овца“ и „молк на човек“ се използват за описание на животински и човешки жертвоприношения (Molk als Opferbegriff im Punischen und Hebräischen und das Ende des Gottes Moloch). Тъй като пуническият език е тясно свързан с иврит, Айсфелд обяснява еврейската дума molek като „обет“ или „залог“. По този начин библейските пасажи, обикновено превеждани като „преминавам през огъня към Молох“, би трябвало да се превеждат като „като молох“, т.е. като изпълнение на обет към езически бог.

Много учени са склонни да приемат обяснението на Айсфелд. Разкопките на град Мари в Месопотамия обаче предоставят текстове, в които Г. Досен е открил бог на име Мулук, почитан в района на Среден Ефрат през 18 век пр.н.е. (Revue d' Assyriologie, том 35, стр. 178, [1938], бел. 1). Също така боговете на Сефарвайм, Адрамелех (удостоверен в месопотамските надписи като Адад-милки) и Анамелех, на които са били принасяни в жертва деца чрез огън (2 Царе 17:31), очевидно са имали някаква връзка с бог Мулук, както разкрива втората половина от имената им.

В светлината на тези последни доказателства, Молох изглежда е бил специфичен езически бог, на когото са били принасяни деца като жертвоприношения, така че традиционният превод „преминаване през огъня на Молох“ може да се счита за правилен. Името на този бог обаче по-късно е било използвано и като технически термин за определени животински и човешки жертвоприношения, както се вижда от пуническите надписи на Картаген.

24. Не осквернявайте себе си. Народите около Израел бяха виновни за всички грехове изброени тук и поради тази причина е трябвало да бъдат лишени от владения. Следователно Израел е трябвало да избегне подобна вина или да бъде изгонен. Посланието, дадено тук, е доказателство за съвсем реалната опасност, пред която са били изправени.

28. Избълвам. От qo', „да повърна“ (виж Лев. 18:25; Йона 2:10). Израел е имал право на собственост върху Обетованата земя само въз основа на заветните отношения. Когато нарушили завета, те загубили правото си да останат в Ханаан. Те щяли да бъдат „откъснати от земята“ и разпръснати (Второзаконие 28:63, 64). Под символа на „лоза“ Исая представя Израел, „засаден“ на „много плодороден хълм“. Но когато лозата „родила диво грозде“ Бог реши да опустоши цялата земя (Исая 5:1-7).

30. Аз съм Господ. Главата завършва така, както е започнала, с това твърдение, предназначено да напомнете им за святостта на Бог и за високия стандарт, който Той е имал пред тях.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

5 ПП 372

26, 27 1Т 280

ГЛАВА 19

Повторение на разни закони.

2. Бъдете свети. Това е основната бележка на книгата Левит. В цялата книга Акцентът винаги е върху святостта. Причината, дадена тук за заповедта, е, че Бог е свят.

3. Майка му и баща му. Тук редът, обичайно следван в Писанието, е обърнат. Някои смятат, че това е случайност, думите по някакъв начин са разменени. Но несъмнено Бог е замислил това. Това по никакъв начин не омаловажава достойнството и позицията на бащата, но подчертава факта, че майките не са забравени от Бог и не бива да бъдат забравяни от човека.

В твърде много домове не се отдава дължимата почит на майката. Може би тя не успява да се занимава с... полагащото ѝ се място и упражнява положителното, конструктивно влияние, което трябва. Тя може да понижи авторитета си в съзнанието на детето, като му каже, че бащата ще го накара да се подчинява, когато се прибере у дома, като по този начин му навреди. Майка, която редовно избягва отговорността си по този начин, би постъпила добре, ако проучи ситуацията, да потърси причината за собствения си провал и след това да предприеме стъпки за коригиране на нещата. Заповедта гласи: „Почитай баща си и майка си“ (Исх. 20:12).

Пазете съботите ми. Четвъртата и петата заповед, посочени тук, са двете позитивни заповеди на закона. И двете внушават благоговение и уважение към властта.

Аз съм Господ. Това твърдение се повтаря многократно в главата (ст. 4, 10, 12, 14, 16, 18, 25, 28, 30, 31, 32, 34, 36, 37).

4. Не се обръщайте към идоли. Стих 4 сочи към първата и втората заповеди, особено към втората. Не е нужно да се кланяме на идоли от дърво и камък, за да нарушим тази заповед. Всичко, което е почитано вместо Бога или е предпочитано пред Него, представлява идол, дори ако е само плод на въображението.

5. Мирна жертва. Това повтаря, като акцент, инструкцията, дадена в гл. 7:11–21. Както беше отбелязано в обсъждането на гл. 17:1–7, мирните жертви са били по-лесно податливи на злоупотреба от останалите.

9. Събиране на ориз от жетвата ти. Божията грижа винаги е била посветена по специален начин на бедните. Често бедността е резултат от липса на пестеливост, далновидност, старание или умения. Отново, има моменти, когато е случайна и неизбежна. Но каквато и да е причината, Бог гледа със съжаление на всички, които са в нужда, и е възложил на Своя народ да им осигурява според нуждите им. Някои, неспособни да работят, се нуждаят от пряк дар и ще го използват мъдро. Други са способни и желаят да работят и трябва да им се даде възможност да го направят. Събирането на ориз не е лесно и понякога резултатите му са оскъдни. Но е за предпочитане да се осигури на повечето хора работа, отколкото да им се представи пряк дар. Вредно е за самоуважението на човек да получава нещо безплатно, освен в случаите на истинска нужда. Даването на работа на хората постига няколко неща, както за дарителя, така и за получателя. Това помага на дарителя да развие щедър дух и често го поставя в позиция да помага на Бог да отговори на молитвата. Получателят също получава помощ; Това го кара да благодари на Бога и да цени онези, които му предоставят възможност да си помогне. То има тенденция да създава дух на братство.

11. Не кради. Кражбата и фалшифицирането са сродни грехове. Последният често е необходим за първия (виж гл. 6:2). Има много начини за кражба, както и за лъжа. Също така има гранични случаи и това са може би най-често срещаните. Бог желае истина във вътрешните части (Пс. 51:6) и всичко, което прилича на лукавство или лицемерие, е мерзост за Него (виж Еф. 4:14; 1 Тим. 4:2).

12. Не се кълни лъжливо в моето име. Това подразбиращо се позволява съдебната клетва. Тя е не се отнася до клетвата (в съда) като такава, а до лъжливото клетвене. Лъжесвидетелстването с право се счита за най-сериозно престъпление, защото изопачава справедливостта. То е определено нарушение на третата заповед и заслужава тежко наказание (Матей 5:33–37).

13. Не мамиш ближния си. По-точно, „потискаш ближния си“. Стих 11 забранява нараняванията чрез хитрост; това означава чрез насилие или превъзходна сила. Някои стигат до заключението, че щом нещо е законно, то е позволено и за християнина. Едно нещо може да е законно, но далеч от целесъобразно (1 Кор. 6:12; 10:23). Също така, законът може да нарече законни определени начини на поведение, които Бог не одобрява. Бог не толерира вратички в закона.

Заплатите. Заплатите трябва да се плащат своевременно, както и дълговете, когато станат дължими. Да се задържат договорените заплати или плащането на справедливи дългове, или да се забавят прекомерно, е негодно на Бога и е нечестно (Второзаконие 24:14, 15). Строгата честност изисква човек да не сключва никакви споразумения или да не поема никакви задължения, освен ако няма всички основания да вярва, че може да изпълни отговорностите си по отношение на тях. Освен това, да се позволи определен срок за уреждане на задължение да премине, без да се направят задоволителни уговорки, е нечестност от най-лош вид и бележи човек като безотговорен и ненадежден.

14. Глухият. Не можем да проклинаме глухия, защото не може да чува, нито да поставяме спънка на пътя на слепия, защото не може да вижда. Да правим това е едновременно нечестно и жестоко. Бог казва: „Проклет да е онзи, който прави слепия да се скита от пътя“ (Второзаконие 27:18; вж. Йов 29:15). Хората с физически увреждания заслужават специално внимание. Но нека не злоупотребяват с недъга си.

15. Ще съдиш ли. Да имаш „лицеприятие“ означава да „извършваш грях“ (Яков 2:9). Художникът правилно представя справедливостта като жена, държаща везни в равновесие, със закрити очи, за да не бъде повлияна от това кой или какво е пред нея.

16. Клетчик. Тоест, на истории, които е вероятно да породят пакости, защото са или неверни, или вредни за въпросния човек. Равините учили, че има три греха, които отстраняват човека от този свят и го лишават от щастие в отвъдния – идолопоклонство, кръвосмешение и убийство – но клеветата е по-лоша от тях, тъй като убива трима души едновременно: клеветника, клеветника и слушателя. Тя е по-ефективна от нож с две остриета.

Застани срещу кръвта на ближния си. За предпочитане е „да се вдигнеш срещу живота на ближния си“, било то директно, било то чрез лъжесвидетелстване (виж Дан. 8:25; 11:14; 1 Лет. 21:1). Юдеите го тълкуват така, че който види някого в опасност, например от удавяне, грабеж или диви зверове, е длъжен да помогне; или че ако човек стане свидетел на престъпление или несправедливост, той е длъжен да се притече на помощ на пострадалия, било то чрез лична помощ, било като даде показания в съда.

17. Мрази брат си. Възможно е да мразиш и презираш някого и да не го показваш по никакъв външен начин. Въпреки това, омразата е грях (1 Йоан 2:9–11). Който мрази, вреди най-много на себе си.

Изобличи ближния си. Христос е казал: „Ако брат ти съгреси против тебе, изобличи го.“ (Лука 17:3; вижте също Матей 18:15–17). Павел казва: „Онези, които съгрешават, изобличавайте пред всички“ (1 Тим. 5:20); „изобличавайте ги строго“ (Тит 1:13); „изобличавайте с пълна власт“ (Тит 2:15). Последните три твърдения се отнасят до отговорността на служителите, но Христовият съвет в Матей 18:15–17 е приложим за всички. Еднакво погрешно е да се храни омраза в сърцето и да се въздържа от укор. Равините учили, че който не укорява нарушителя, участва в греха му и че би било по-добре за него да се хвърли в пламенна пещ.

18. Не отмъщавай. Човешка слабост е да искаш да си „отмъстиш“ на някой, който ни е нанесъл зло, но Библията не одобрява подобна процедура. Павел казва: „Възлюбени, не си отмъщавайте, а по-скоро дайте място на Божия гняв“ (Римляни 12:19). Да таиш злоба е напълно безполезно. Не прави добро на никого и причинява много вреда на онзи, който я носи. Вгорчава характера и дава изкривена представа за живота.

Обичай ближния си. В тази заповед са обобщени последните шест от заповедите (Матей 22:40). Христос е казал: „Чули сте, че е било казано: „Обичай ближния си и мрази врага си.“ Но аз ви казвам: „Обичай враговете си.“ (Матей 5:43, 44).

Дори критиците признават, че твърдението „Обичай ближния си както себе си“ е било най-необичайно изказване за онова време и епоха на света. То е необичайно за всяка епоха. Егоизмът преобладава и днес, както винаги е бил, и все още има малко любов към ближния, когато интересите на човек са в конфликт с неговите. Обикновено всеки е сам за себе си. Ако можем да направим добро на ближния си, без да си навредим, можем да го одобрим. До голяма степен любовта към ближния е просто просветен личен интерес.

19. Смесени семена. В началото Бог създаде различни видове животни и растения. Той никога не е възнамерявал да има смесване на различни видове, което да обърка всички. Правилото срещу смесването на вълна и лен не е ясно, нито е обяснено другаде в Библията. Целта му може би е била да се запечата в ума принципът, който се прилага за живите същества. Идеята за запазване на различните „видове“ непокътнати, както Бог ги е създал, е за доброто на всички.

20. Всеки, който лъже плътски. В този случай робинята е сгодена за съпруг, но все още не е откупена. Следователно тя не е свободна, а се счита за собственост на този, на когото служи.

Да бъдеш бичуван. Буквално „ще се проведе разследване“ (RSV). Така преведената еврейска дума „biqqoreth“ съдържа идеята за разследване, проведено с цел определяне на наказание, подходящо за престъплението. Прилагането на думата „biqqoreth“ в KJV само за жената не се подкрепя от еврейския превод. Тя се отнася еднакво и за двете.

21. Той ще донесе. В допълнение към каквото и наказание да се счете за подходящо, мъжът трябваше да принесе жертва за престъпление (виж гл. 7:1). В първата жертва той плащаше дълга си към обществото; във втората се помиряваше с Бога. От жените не се очакваше да принасят такива жертви.

23. Необрязани за вас. Плодовото дърво не се е смятало за зряло до четиригодишна възраст. До този момент то се е смятало за „необрязано“. Тоест, плодовете му не е трябвало нито да се ядат, нито да се представят на Господа. На четвъртата година плодовете му са трябвало да бъдат „свети, за да хвалят Господа с тях“ и следователно да се представят на Него.

26. Кръв. Някои превеждат тази заповед така: „Не яжте месо с кръв в „то.“ Кръвта е трябвало да се източва от всяко животно, заклано за храна. И до днес съвестните евреи спазват това правило и, където е възможно, организират свои собствени кланици.

къщи. На други места, в определени дни, свещеникът присъства при клането на животни за еврейска употреба, за да следи дали това и други правила се спазват. Такова месо се нарича „кошер“ и се маркира съответно. Християните, като правило, обръщат малко внимание на тази здравна наредба, забравяйки, че само при това условие Бог първоначално е разрешил употребата на месна храна (Битие 9:4). Същото ограничение по-късно е наложено и на християните езичници (Деяния 15:20, 29).

Омагьосване. Това вероятно се отнася до заклинания и магии, които, макар сами по себе си да не са неморални или развратни, са клонили към суеверия и идолопоклонство. Удивително е да се установи, че мнозина днес все още са повлияни от суеверни вярвания. Дори реномирани вестници публикуват информация за „щастливи“ и „нещастни“ дни. Мъжете твърдят, че могат да предсказват бъдещето по положението на звездите и да съветват какво трябва или не трябва да се прави в определени дни. Гадателите и медиумите процъфтяват с хиляди, а милиони биват измамени от тях. Някои носят талисмани в джобовете или на тялото си, заковават подкови над вратите си; други „чукат на дърво“, за да не ги споleti зло. Мнозина не започват или не изпълняват определени задачи в петък. Числото 13 се смята за нещастно.

Някои смятат, че черната котка е лоша поличба по време на пътешествие и е известно, че са се връщали и са започвали пътуването си отначало. Някои отказват да минават под стълба, а други твърдят, че лекуват определени болести, като хвърлят предмет зад гърба си в безлунна нощ. В древността подобни неща са били приемани по-сериозно, отколкото днес, и е имало опасност Израел да се задълбочи в магията на народите около тях.

27. Ъглите на брадата ти. Юдеите много се гордеели с брадите си, смятайки ги за символ на мъжественост и достойнство. Предполага се, че „обезобразена“ брада е бележила носещия я като поклонник на езически бог. Тази част от брадата, отрязана по този начин, може да е била принесена в жертва на боговете. Бог забранил на народа Си да следва този езически обичай. В контекста си (ст. 26–28) това ограничение би могло да има значение само като предпазна мярка срещу езическите религиозни обичаи. Прилагането му към съвременния обичай за бръснене на брадата е напълно неоправдано.

28. Порязвания в плътта ви. Това е правено от различни древни народи във връзка с церемониални обреди за мъртвите. Дори днес някои езически народи следват подобни практики. Някои племена от Нова Гвинея отрязват става на пръст при смъртта на член на семейството.

Отпечатайте всякакви белези. Това може да се отнася до татуиране, обичай, който сам по себе си не е неморален, но със сигурност недостойно за Божия народ, тъй като има тенденция да помрачава образа на Създателя.

29. Проститувай дъщеря си. Това е била често срещана практика сред народите от древността, особено сред бедните, които често продавали дъщерите си, а понякога и жените си, в робство и за проституция. Жените тогава обикновено не са били на високо ниво.

30. Пазете съботите ми. И в двете заповеди, формулирани тук, е включено благоговение. Има хора, които пазят съботата, но не показват дължимото благоговение към светилището. Има и други, които почитат светилището, но не и съботата. Истинската религия изисква почитане и на двете, защото и двете са святи.

31. Познати духове. От 'oboth, буквално „[мехове]“, както в Йов 32:19. Това е първата употреба на думата в Библията. Употребата на думата за обозначаване на медиуми изглежда се дължи на техния неестествен, неясен и звучен глас, какъвто би могъл да се получи, ако се говори в „бутилка“ или друг съд. Думата, преведена като „мърморя“ в Исая 8:19, означава „мърморя“, „шепна“, „ръмжа“. Тя означава също „да размишлявам [на глас]“, както когато човек се обръща към себе си с тих глас.

наподобяващо въздишка (виж Пс. 143:5). Думата, преведена като „пищене“, идва от *ṣarpharh*, дума, която имитира мърморенето на медиум. В Ис. 29:4 *ṣarpharh* е преведена като „шепот“, а в Ис. 38:14 – като „бърборене“. LXX обикновено предава „*oboth*“ като *eggastrimuthoi*, „вентрилоквисти“, което предполага проекцията на гласа към стомаха с ниски и сериозни гробни тонове. Вентрилоквизмът лесно би се поддал на магически цели.

„Обот“ е от женски род, което предполага, че медиумите обикновено са били жени. За медиум се е казвало, че „има“ „приятелски дух“. Тя не е била обладана от „приятелски дух“, а е притежавала „духа“. Буквалният превод на 1 Царе 28:7 би бил „жена, господарка на приятелски дух“. Използвана като съществително име, английската дума „*familiar*“ означава „интимен“, „спътник“. Следователно „приятелски дух“ може би е подходящо да бъде „интимен дух“ или може би „дух-спътник“, тоест такъв, който общува с медиума и може да бъде призван от неговата „господарка“ и да му бъде казано какво да прави. Притежателят или „господарката“ на „об“ обикновено се е навеждал, докато е говорил като медиум, и според Исая 29:4 е говорил сякаш „извън земята“. Това може да обясни факта, че когато Саул се допитал до вещицата в Ендор, тя „видяла богове да се издигат от земята“ (1 Царе 28:13) и защо Саул „се навел с лице към земята“ (ст. 14), за да разговаря, както си мислел, със Самуил (ст. 15–19).

„Терафимите“ от Стария завет (вижте върху Бит. 31:19) изглежда, поне понякога, са били използвани от медиуми като „реквизит“ за фалшива комуникация с мъртвите, често с помощта на вентрилоквизъм. В Зах. 10:2 се казва, че „терафимите изричат глупости“ (RSV), когато бъде попитан за това. В поне един случай думата „терафим“ се отнася до изображение, толкова много наподобяващо човешко същество, че е заблудило пратениците, изпратени от Саул, че самият Давид лежи в леглото (1 Царе 19:12–17). Вентрилоквистът би могъл лесно да симулира разговор с изображение по достатъчно реалистичен начин, за да убеди суеверните улове, че духовете на мъртвите говорят. Би било съвсем естествено дяволът да контролира думите на медиум в хармония със собствените си цели.

32. Сивата глава. Тази заповед допълва петата заповед. Почитта и уважението са основни добродетели. Непочитта, неуважението и липсата на сериозно мислене винаги са били грехове, които съпътстват младостта. Това е денят на младостта. Те наистина са надеждата на света и на църквата. Но това не означава да се отхвърлят възрастните и опитни мъже, нито да се пренебрегват техните съвети.

Бой се от Бога си. Тази заповед е винаги настоящата истина. Църквата в наши дни е увещаваща: „Бойте се от Бога и Му въздайте слава“ (Откр. 14:7).

33. Непознат човек. На непознатите от древността обикновено се гледаше с подозрение. Защо беше Непознатият напуснал ли е дома си? Дали е извършил някакво престъпление? Дали е бил беглец от правосъдието? Дали е бил избягал роб? Естествено е да възникнат въпроси във време, когато малцина са се осмелявали да се отдалечават от родовите си хълмове и долини. Чужденецът е бил в отбранителна позиция, но Божият народ не е трябвало да го дразни.

34. Като роден сред вас. Не беше достатъчно, че чужденецът беше оставен сам, нито раздразнен, нито тормозен. Те трябваше да се отнасят към него със същото внимание, което проявяваха един към друг. Христос формулира същия този стандарт, докато беше на земята. Всъщност Той цитира директно от тази глава на Левит, когато казва: „Да обичаш ближния си както себе си“ (Матей 22:39; Лев. 19:18). За да не би някои да заключат, че чрез

„Ближ“ Христос е имал предвид юдеин, Той е разказал притчата за добрия самарянин. Всеки човек в нужда, бил той юдеин или самарянин, приятел или непознат, е наш ближен (Лука 10:30–37).

Бяхте странници. Добре е да помним, че може да е имало моменти в миналото, когато сме били сред непознати и сме се нуждаели от помощ или насърчителна дума.

Това би трябвало да ни направи по-добри към онези, които се нуждаят от нашата помощ и насърчение.

35. Не вършете неправда. Бог заповядва строга честност в мерките за дължина, тегло и количество. Във всички размени трябва да се спазва строга справедливост. Христос казва: „С каквато мярка мерите, с такава ще ви се отмери“ (Лука 6:38).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

9 MX 186

9, 10 AA 337; Ed 44; PP 531

11 4T 336, 350

13 5T 350

13-153T 517

14 3T 519

17 DA 441; MB 87; 1T 214; 4T 513; 7T 260

18 COL 261, 381; PP 136, 305, 373, 424

30 мл 286; MYP 265; 5T 491

31 GC 556; PP 689

32 AH 363; Ed 244; LS 275; ML 279

33, 34 ПП 507

34 DA 500

35, 36 MX 188

³

ГЛАВА 20

1 За онзи, който дава от потомството си на Молох. 4 За онзи, който благоволява на такъв. 6 За ходенето при магьосници. 7 За освещението. 9 За онзи, който проклита родителите си. 10 За прелюбодеянието. 11, 14, 17, 19 За кръвосмешението. 13 За содомията. 15 За зоофилията. 18 За нечистотата. 22 Изисква се послушание със святост. 27 Магьосниците трябва да бъдат умъртвени.

1. Господ говори. Повечето от прегрешенията, споменати в тази глава, са били обсъдено в гл. 18 и 19. Там апелът към хората е бил чисто на духовна основа, апел към чувството им за право. Тук престъпленията се считат за престъпления срещу държавата и следователно са наказуеми. Наказанието обикновено е смърт.

2. На Молох. Това не беше просто посвещение на детето на Молох, а беше действително жертвоприношение на децата като всеизгаряне (4 Царе 23:10; Йер. 32:35; виж Йер. 7:31; 19:5; Езек. 16:21; 23:37). За обсъждане на думата „Молох“ вижте гл. 18:21.

5. Отсечете го. Буквално „посече“, „разсече на парчета“, „изяде“, „унищожил“. Бог постанови, че онези, които жертват децата си на Молох, трябва да бъдат екзекутирани, обикновено чрез убиване с камъни. Ако хората не предприемат действия, а одобрят престъплението, Бог ще вземе нещата в Свои ръце и ще „отсече него и всички, които блудстват след него“. В повечето случаи не е ясно по какъв начин грешниците са били „отсечени“ (вижте върху Бит. 1:1). 17:14; Изх. 12:15). Тук може да означава само смърт.

³

Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Левит 12:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.

6. Познати духове. Тези, които са се опитвали по някакъв начин да се свържат с духовете или да общуват с мъртвите, са били наказвани по подобен начин (ст. 27). Тъй като смъртното наказание не се споменава в стих 6, се предполага, че в някои случаи то е било оставено на решението на съдиите, според тежестта на престъплението. Според стих 27, обичайното наказание е било смърт. Относно значението на термина вижте гл. 19:31.

7. Бъдете свети. Това, както беше отбелязано по-рано, е доминиращата нота на Левит и такава, която Бог е искал Неговият народ винаги да има предвид. Дадената причина е проста: „Аз съм Господ, вашият Бог.“

8. Пазете Моите повеления. Стих 7 внушава освещение. Веднага след това следва заповедта „Пазете Моите повеления“; и след това думите „Аз съм Господ, Който ви освещавам“. Освещението и спазването на Божиите заповеди са комбинирани тук – както наистина трябва да бъде в реалния живот. Твърдението, че освещението може да бъде постигнато без подчинение на Божията воля, е лъжливо твърдение.

9. Проклина баща си. Не ни е известно какво е включвало това проклетие, изискващо смъртно наказание. Фактът, че това не е дефинирано, предполага, че е включено неуважение от всякакъв вид.

Смъртта изглежда като сурово наказание само за проклетие срещу някого. Каква огромна отговорност е поставена от това върху родителите, така че да отгледат дете, което да уважава властта. Напомняме си за това, когато виждаме как родителите кротко се подчиняват на малтретирането от дете, което в изблик на истерия не само отказва да се подчинява, но и крещи, рита, бунтува се и дори удря баща или майка. Твърде късно такива родители може да съжаляват, че не са взели момчето навреме, а са му позволили да се освободи. Най-голямото съжаление ще дойде с осъзнаването, че ако бяха действали мъдро и бързо, момчето можеше да бъде спасено в царството.

10. Прелюбодееие. Стихове 10–21 не са приятни за четене. Нито пък са били предназначени за това. Споменатите неща са срамни, зли неща. Затова присъдата обикновено е смърт.

20. Да умреш бездетен. Това наказание може да не изглежда драстично днес; но в древността е означавало много. Да умреш бездетен е означавало да нямаш никаква част от надеждата на Израел, на практика да бъдеш извън завета.

23. Обноските на нацията. Бог желаше Неговият народ да бъде отделен от околните по отношение на обноските, облеклото, морала – дори в храненето си. Божият идеал за Неговия народ е пълно отделяне от света.

25. Напишете разлика. Вижте гл. 11.

26. Отделени. Буквално „отделени“. Същата еврейска дума се появява в Бит. 1:4, 6, 7, 14; Изх. 26:33; Ис. 59:2; и т.н. Тя е преведена в Лев. 20:24 като „отделени“, а в стих 25 като „поставят разлика“. Израел трябваше да бъде различен от всички останали народи, не само по формата си на поклонение, но и по своите идеали, цели, социален и развлекателен живот, диета и облекло. Бог „отдели“ Своя народ от всички останали, не просто за да ги направи различни от всички останали, но за да могат те да представят във всеки свой житейски навик Неговото собствено съвършенство на характера. Така дори езическите народи щяха да признаят превъзходството на Божиите закони (Второзаконие 4:6–9).

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

2, 3 5T 320

6 GC 556; PP 685

7 5T 743

7, 8 СН 66, 68, 83; МЛ 250
23-25МН 280
27 ГК 556

ГЛАВА 21

1 За жалеенето на свещениците. 6 За тяхната святост. 8 За тяхната преценка. 7, 13 За брака им. 17 Свещениците, които имат недостатъци, не трябва да служат в светилището.

1. До свещениците. Посланието на гл. 21 е за свещениците и техните семейства. Те трябва да се пазят от всякакъв вид оскверняване. На хората е било позволено да правят определени неща, които са били забранени за свещениците. От своя страна, на обикновените свещеници е било позволено повече свобода от първосвещеника. Имало е степенувана скала на поведение, която ставала по-строга според ранга на човека. Правилата, които са се отнасяли до главата на домакинството, в някои случаи са се отнасяли и за техните семейства, така че лошото поведение на син или дъщеря може да се отрази на бащата.

2. Но за неговите роднини. Мъртво тяло, независимо дали е на светец или грешник, се смяташе за нечисто, и свещеник, който го докосваше, се правеше нечист и следователно не можеше да служи в светилището. Имаше изключения в случай на близки роднини, като баща или майка, син или дъщеря, брат или сестра.

4. Властен мъж. Буквално „съпруг“ (Исх. 21:22) или женен мъж (Исх. 21:3). Вероятно тук се използва в последния смисъл, което означава, че той не може да се оскверни за своите роднини по сватовство. Свещеникът може да не спазва обичайните обичаи за траур за мъртвите, но винаги е трябвало да запази достойнството на свещеническия сан.

6. Те ще бъдат свети. Въпреки че Бог няма два стандарта за поведение за Своите хора, Той очаква Неговите служители да дадат пример на църквата в свят живот. Божията служба винаги изисква от човека най-доброто. В тази глава се подчертават три неща, които се открояват като квалификации за свещеничеството: 1.

Физическо състояние. Бог изискваше да Му служат само мъже в добро физическо състояние, без физически дефекти и притежаващи всички естествени сили на тялото. Физическото съвършенство беше представително за съвършенството на характера, към което всички трябва да се стремят.

2. Свети мъже. Животът им трябва да бъде безупречен, семействата им – безупречни. Църквата може с право да бъде съдена по живота на своите членове. Друг, и може би по-взискателен, тест е стандартът за святост, произведен в живота на служителя.

3. Посветени мъже. На свещениците в древността не е било позволено да позволяват на нищо да пречи на службата им на Бога. Първосвещеникът не трябва да скърби за загубата на скъп човек, нито дори да се занимава с подробностите по погребението на скъп за него (вижте стихове 10, 11). Нищо от какъвто и да е вид не трябва да влиза, за да попречи на Божието дело.

9. Дъщеря на който и да е свещеник. Ако млада жена от народа съгреша, нейното наказание трябваше да бъде според тежестта на престъплението. Но ако дъщерята на свещеник беше неморална, имаше само един закон - смърт чрез огън.

10. Първосвещеникът. Въпреки че правилата бяха строги за свещеника, те бяха още по-строги за първосвещеника. Само той от всички свещеници беше помазан на главата с масло, само той беше осветен да облече златните одежди. Той не трябваше да открива главата си, тъй като това налагаше да се премахне златната плочка, на която беше надписът „Свят Господу“. Той не трябваше да разкъсва дрехите си, както беше обичаят, когато човек беше в голяма скръб. Той не трябваше да се приближава до мъртво тяло, дори до това на баща си или майка си. Христовите думи към бъдещия ученик сякаш отразяват този идеал (Мат. 8:22). Ако

Ако първосвещеникът направи това, той ще стане нечист и по този начин ще се направи неспособен да изпълнява задълженията на свещения си сан.

12. Излезте от светилището. Обикновените свещеници са служили само за кратко време. всяка година; първосвещеникът е бил на постоянно дежурство. Той е трябвало да бъде на разположение по всяко време, следователно не е можел да пътува. Един свещеник е можел да служи вместо друг в случай на спешност, но никой не е можел да служи вместо първосвещеника, въпреки че в по-късни времена той е имал заместник.

13. Жена в девствеността си. Първосвещеникът трябваше да се ожени за девица. Той нямаше право да се ожени вдовица, както би могъл и обикновеният свещеник, нито, разбира се, такава с опетнена репутация.

15. Осквернете потомството му. Децата от всеки такъв съюз, както е споменато в стих 14, биха били дисквалифицирани да наследят баща си на поста, както и самият той би бил дисквалифициран, ако наруши закона, забраняващ подобни съюзи. Тези правила са дадени, за да се запази свещеничеството като свят сан. Свещениците трябва да бъдат чисти във всяко отношение, за да заслужат уважението на хората.

17. Всеки недостатък. Както принасяните жертви трябваше да бъдат съвършени и без недостатък, така трябваше да бъдат и свещениците, които служеха на олтара. Тези, които имаха недостатъци, можеха да служат в по-малки роли, но никога не трябваше да се възкачват на олтара (ст. 21). Те можеха да се грижат за одеждите на свещениците. Те можеха да събират и преглеждат дървата, които ще се използват, но не можеха да палят огън или да премахват пепелта. Те можеха да преглеждат прокажени, да бъдат портиери и да поддържат реда в двора. Но те не можеха да изпълняват никаква строго свещеническа функция (ст. 23). Те не бяха лишени от редовния си свещенически доход и можеха да ядат от приносите, давани на свещениците, както от светилището, така и от пресветото място (ст. 22). Приносите за грех, прегрешение и месо бяха „пресвети“, както и хлябовете на предложението (гл. 2:3, 10; 6:17, 25, 29; 7:1, 6; 10:12, 17). Приносът за възвишаване и движимият принос, първите плодове, първородните и посветените неща бяха свети.

18. Плосък нос. Тоест, „осакатено лице“ (RSV).

Всяко нещо излишно. Буквално „всичко, което е разтегнато“, „имащо и който и да е член“. дълго.“ Всичко, свързано с поклонението пред Бога, трябва да бъде съвършено.

ГЛАВА 22

1 Свещениците в нечистотата си трябва да се въздържат от светите неща. 6 Как ще се очистват. 10 Кой от свещеническият дом може да яде от светите неща. 17 Жертвите трябва да бъдат без недостатък. 26 Възрастта на жертвата. 29 Законът за ядене на жертвата на благодарност.

2. Да се отделят. Всички, които служеха в скинията, трябваше да бъдат строго чисти, церемониално и по всякакъв друг начин. Ако някой свещеник се беше осквернил, той трябваше внимателно да избягва да докосва или дори да се приближава до някое от светите неща. Това включваше всичко, отнасящо се до службата в светилището, като например олтарите с всичките им принадлежности, а също и приносите, които хората принасяха на свещениците. Ако някой направи това, той беше отлъчен от присъствието на Господа, тоест от службата в скинията.

4. Прокажен. Повечето от оскверненията, които биха могли да сполетят свещеник, биха били само временни по природа, а изключването от светилището би продължило само до вечерта. Онези обаче, които се разболявали от проказа или имали хрема, били изключвани, докато не били обявени отново за чисти, независимо колко дълго време е било това. По време на отделянето си те били издържани, както и другите свещеници, но не могли да ядат от принесени неща, тъй като това би означавало понасяне на грех.

5. Всяко пълзящо същество. Бог е постановил всички, които служеха в светилището, да бъдат абсолютно чисти. Ако свещеник дори само се докосне до пълзящо същество или друг човек, който не е чист, той трябва да се измие и не може да служи до следващия ден.

7. Когато слънцето залезе. Залезът слагаше край на деня. По това време вратите на скинията се затваряха и през този ден нямаше повече служби. Следователно, когато свещеникът беше нечист до вечерта, той не можеше да служи до следващия ден.

9. За да не си навлекат грях. Свещениците трябва по всяко време да се въздържат от ядене на нещо нечисто, разкъсано или умряло. Който и да го направи съзнателно, ще „умре затова“.

10. Светиня. Тоест, ежедневната храна на свещеника и неговото семейство, по-голямата част от която идвали от приносите на народа. Еврейските роби и техните семейства били считани за принадлежащи към семейството и следователно могли да ядат от „светите неща“. Омъжена дъщеря, живееща със съпруга си, била считана за принадлежаща към друго семейство и следователно не можела да яде от тях.

14. Несъзнателно. Ако мъж, който няма право да яде от светите неща, го направи несъзнателно, той по този начин прегрешил в „светините на Господа“ и попадна под правилото на гл. 5:15, 16. Свещеникът трябва винаги да бъде нащрек, за да избегне нарушения на това правило. Например, омъжена дъщеря може да посети дома на родителите си и да ѝ бъде дадена порция храна за въщи. Ако беше „свята“, тя нямаше право на нея. Посетителят можеше да бъде поканен да яде със семейството на свещеника. Можеше да е неудобно да се приготи отделна храна само за посетителя, който следователно трябваше да избере от общата храна тази, която му беше позволено да яде. Ако той или домакинът допуснат грешка, това би представлявало прегрешение.

18. Чужденците. Тоест, неестествено настроени лица, живеещи сред евреите. Чужденец можеше да донесе жертва, но не можеше да се приближи до олтара, както можеше израилтянин. Свещеникът приемаше жертвата и я принасяше вместо него. Такова приношение по необходимост би било доброволно приношение, за което, разбира се, би се прилагало правилото от гл. 1:3.

21. Приноси за мир. Обещанието да се принесе животно на ГОСПОДА представлявало обет. Нискокачествено животно беше неприемливо; то трябваше да бъде перфектно във всяко отношение. Това се отнасяше както за израилтянина, така и за чужденца.

23. Доброволно дарение. Ако обаче неговият е бил доброволно дарение, а не обет, Приносителят можел да донесе животно, дори ако то имало нещо „излишно или липсващо в частите му“. Такива дарове често се използвали за бедните. Можело да е счупен рог, дефект в крака или белег по кожата. Нищо от това не го правело негодно за храна.

24. Това, което е насинено. Това се отнася за случайно ранени животни. Изглежда, че умишленото осакатяване на животни е било забранено.

25. Хлябът на вашия Бог. Тоест, жертвите, принесени от народа, от които зависеше прехраната на свещениците.

27. Седем дни под майката. Тоест, с майка си. Новородено животно не е било веднага приемливо като жертва (вижте Изх. 22:30). Нямаło горна възрастова граница за жертви, освен ако не е изрично посочено. Гедеон принесъл в жертва седемгодишен юнец (Съдии 6:25).

28. То и малките ѝ. Не ни е казано защо крава и малките ѝ не могат да бъдат убити в един и същи ден. Това правило изглежда е от същото естество като това, което забранява вземането от птичето гнездо както на майката, така и на малките (Второзаконие 22:6). Може би тези предписания са били предназначени да научат Израел на доброта и милост, дори към неми животни. Възможно е също така да е било

че езическите религиозни обреди са изисквали подобни практики. Този факт сам по себе си би могъл да даде адекватно обяснение за дадената тук забрана (вижте Изх. 23:19).

Принципът на добротата към животните е валиден и днес. Нека не убиваме без нужда, а по-скоро да чувстваме онази нежна, грижовна грижа, която самият Създател има за създанията на полето и гората (Матей 10:29). Дори малките деца негодуват, когато нараняват домашните си любимци; нека не губим детската чувствителна оценка за добротата. Жестокостта от всякакъв вид трябва да ни се отвращава. Нека лекарите бъдат нащрек, за да не се закоравеят към страданията на другите. Нека служителите не забравят слабостите на човечеството и нуждата от състрадание, а не от порицание.

29. Жертва на благодарност. Стихове 29 и 30 повтарят наставлението от гл. 7:15.

ГЛАВА 23

1 Господните празници. 3 Съботата. 4 Пасхата. 9 Снопът от първите плодове. 15 Празникът Петдесетница. 22 Събиране на класове, които да се оставят за бедните. 23 Празникът на тръбите. 26 Денят на изкуплението. 33 Празникът на шатрите.

2. Празници Господни. Годишните „определени празници“ (Числа 29:39) са шест на брой: (1) Пасха (Числа 28:16); (2) Празникът на безквасните хлябове (Числа 28:17); (3) „празникът на жетвата“, „празникът на седмиците“ (първите плодове) или Петдесетница (Изх. 23:16; 34:22; Числа 28:26; Деяния 2:1); (4) Празникът на тръбите (Числа 29:1); (5) Денят на изкуплението (Числа 29:7); (6) „празникът на събирането на реколтата“, „празникът на шатрите“ (Изх. 23:16; Лев. 23:34; Числа 29:12).

С тези шест празника са седем дни на „свято събрание“; първият и последният ден на Празника на безквасните хлябове (Числа 28:18, 25); денят на първите плодове (Числа 28:26); Празникът на тръбите (Числа 29:1); Денят на изкуплението (Числа 29:7); първият и последният ден на Празника на шатрите (Левит 23:35, 36).

Думата, преведена като „празник“ в тази глава, е от едната или другата от две еврейски думи: (1) Моед, назначена среща (използвана например в Лев. 23:2, 4, 37; Чис. 2:1).

29:39). (2) Хаг, празник (използван например в Лев. 23:6, 34, 39, 41; Числа 28:17; 29:12). Двете думи понякога се използват взаимозаменяемо, въпреки че мо'ед набляга на времето на празника, „определени празници“ (Числа 29:39); хаг, характерът на празника. Хаг произлиза от глагол, който има като едно от възможните си значения „да се направи поклонение“, „да се предприеме пътуване до обект на почит“. Свързаната арабска дума хадж описва свещеното мюсюлманско поклонение в Мека. В списъка с годишните „определени празници“ хаг, което е показателно, се използва само за три - Празника на безквасните хлябове, Празника на първите плодове и Празника на шатрите. „Три пъти в годината ще Ми празнуваш празник [хаг]“ (Изх. 23:14). За да отпразнуват тези три празника, всички мъже трябвало „да се явят пред Господа на мястото, което Той избере“ (Второзаконие 16:16). Те трябвало да „извършат поклонение“.

Следователно няма противоречие между твърдението в Изход, че израилтяните е трябвало да „паят празник“ „три пъти“ „в годината“ (Изх. 23:14), и изброяването в Левит на шест годишни празника (виж също Числа 28, 29). Всеки от тези шест празника е описан като мо'ед, но три от тях са обозначени и като хаг. С други думи, има

бяха шест месеца , но само три чаг. Международната стандартна библейска енциклопедия описва тези три като „поклоннически празници“.

Въпреки че Пасхата може правилно да бъде посочена като отделна „назначена среща“, мо'ед , тя може да се счита и за част от Празника на безквасните хлябове. Пасхалното агне се заклаваше на 14-ия ден от първия месец и се изяждаше същата вечер, в началото на 15-ия, първия ден от Празника на безквасните хлябове. Пасхата и Празникът на безквасните хлябове всъщност бяха две части от едно цяло и в някои случаи се считаха за такива (виж Изх. 45:21). С оглед на това бихме могли да говорим за пет, а не за шест годишни празника.

3. Събота на почивката. Буквално „събота на спазването на съботата“. Нашият превод не успява да предаде пълната сила на оригиналния еврейски език, който се превежда по различен начин като „събота на дълбока почивка“, „събота на пълна почивка“, „свършена събота“, „събота на тържествена почивка“ (RSV).

Съботата е различна от всички други празници и свети събрания (виж стихове 37, 38), тъй като е възникнала при сътворението (Битие 2:1–3), докато годишните празници и „съботи“ водят началото си от еврейския народ. Седмият ден, събота, „беше създаден за човека“ (Марк 2:27) и следователно е задължителен за всички хора завинаги; годишните празници са били установени за евреите и са престанали да бъдат задължителни, когато прообразът се е срещнал с антитипа при смъртта на Христос (Кол. 2:16, 17). Седмият ден, събота, е включен в Божия закон, Десетте заповеди, Неговата конституция за този свят. Тъй като е установена преди греха да влезе, тя ще остане и след като греха вече няма (Исая 66:22, 23). От друга страна, годишните еврейски празници са имали само временно, местно, церемониално приложение, съобразено с условията в Палестина, и не са могли да бъдат приложени по целия свят.

По този начин Празникът на първите плодове (на зимните култури), честван в края на пролетта, през май, не е могъл да се отбележи в южното полукълбо до шест месеца по-късно. По подобен начин не би било възможно хората от всички страни да празнуват Празника на шатрите през есента. Евреите са открили, че за тях дори не е възможно да спазват Деня на изкуплението, както е наредено от Бог, освен във връзка с Храма. Пасхата би могла да се спазва в очакване на идващия Изкупител, но не и след Неговото идване. Всички тези празници са изпълнявали предназначението си, пригодени към нуждите на евреите, докато са живели в Палестина, преди идването на Месията. Те са престанали да съществуват, но седмият ден, събота, остава.

За да се увери, че съботата не трябва да се счита за еврейска институция и следователно да престане да съществува заедно с еврейския народ, Христос категорично заявява: „Съботата е направена за човека“ (Марк 2:27). Той добавя: „Затова Човешкият Син е Господ и на съботата“ (ст. 28). Тя принадлежи на Него; Той е „Господар“ на нея. Никой да не я нарушава, защото няма право да го прави. Това е „Моят свят ден“, казва Бог (Исая 58:13).

Съботата Господня. Това е еквивалентно на „това е събота Господня“ и показва собственост. Ако Бог беше говорил за първия ден от седмицата като за „Моят свят ден“ или „събота Господня“, никой днес не би бил сигурен какво е имал предвид. Вместо това, Той използва същите тези изрази по отношение на седмия ден. Това е Неговият ден.

5. Господната Пасха. Пасхата не е установена до избавлението на Израел от Египет (Изх. 12:14, 27). Тя отбелязва спасителната сила на Бог, упражнена в тяхна полза по време на това историческо събитие, и следователно за тях е била „Господната Пасха“. В ярък контраст, „съботата Господня“ става такава, когато в края на седмицата на сътворението самият Бог си почива в този ден и го отделя за употреба и полза.

на цялото човечество (Бит. 2:1–3; Изх. 20:8–11; Марк 2:27, 28). Всички хора дължат самото си съществуване на съзидателната сила на Бога и следователно са задължени пред Него да пазят винаги свят определения от Него ден за почивка.

Както беше посочено, Пасхата е установена в памет на освобождението на Израел от египетско робство. На 10-ия ден от първия месец за всяко домакинство се избираше агне „според броя на душите“ или, ако домакинството било малко, две или повече домакинства могли да се обединят за една жертва. Агнето се държало до 14-ия ден, когато било заклано в късния следобед и кръвта му се поръсвала върху стълбовете на вратите (вижте Изх. 12:1–10). Същата нощ месото се яло, не варено както обикновено, а печено. Можело да се използва само безквасен хляб с горчиви билки (ст. 8). В по-късните години имало промени в този ритуал, но той останал по същество същият.

Пасхалната жертва се отличава с това, че е наречена „моята жертва“ (Изх. 23:18; 34:25). Пасхата отбелязвала излизането на Израел от Египет. Но тя също така очаквала с нетърпение „Христос, нашата Пасха“, който трябвало да бъде „принесен в жертва за нас“ (1 Кор. 5:7). В различни отношения Пасхата подходящо предвещавала разпятието. При разпятието нито една кост от тялото на Христос не била счупена (Йоан 19:36); нито една кост от пасхалното агне не можела да бъде счупена (Изх. 12:46; Числа 9:12). Пасхалното агне било заклано на 14-ия ден от месец Авив и изядено същата нощ (Изх. 12:6–10); Христос умрял по време на Пасха (Йоан 19:14). Поръсването с кръвта означавало „преминаване“ в милост, избавление от смъртта (Изх. 12:13); така чрез Христовата кръв е имало прощаване на извършените и изповядани грехове (Римляни 3:25). Пасхалната жертва е била агне (Изход 12:3); така Христос е бил „Божият Агнец“ (Йоан 1:29). Агнето е трябвало да бъде без недостатък (Изход 12:5); Христос е бил без недостатък (1 Петрово 1:19). Месото му е трябвало да се яде (Изход 12:7); по същия начин ние трябва да участваме в Неговата плът (Йоан 6:51).

Пасхата и празникът на безквасните хлябове са изпълнени с евангелска истина. В За закланото агне беше предвидено спасението на първородното. Но смъртта на агнето не беше достатъчна, за да гарантира спасението; кръвта трябваше да бъде удряна по стълба на вратата.

Пасхата е символ на Христовата смърт. Той е нашата Пасха (1 Кор. 5:7). На кръста Той осигури спасението на всеки. Но кръстът сам по себе си не спасява никого. Той само направи спасението достъпно (виж Йоан 1:12). Смъртта на агнето осигури средствата за спасение; прилагането на кръвта направи осигурените средства ефикасни. И двете бяха необходими. Така за християнина изкуплението на кръста, макар и съществено и достатъчно за всички, не спасява никого, докато не е имало индивидуално приложение на кръвта. Поръсването с кръвта беше също толкова важно, колкото и смъртта на агнето. Но дори това не беше достатъчно; месото трябваше да се изяде и трябваше да се изяде при определените условия (Изх. 12:11). И това не беше достатъчно; всеки квас трябваше да бъде премахнат. Небрежността, дори и най-малката подробност, би била изпълнена с трагични последици (Изх. 12:13, 19, 23).

Едно е да бъдеш спасен от смъртта. Друго е да имаш средства за поддържане на живота. Това се осигуряваше положително чрез яденето на агнето; отрицателно - чрез въздържане от квас. Христос е „живият хляб, слезъл от небето“, от който човек трябва да яде, ако иска „да живее вечно“ (Йоан 6:51). Агнето трябваше да бъде изпечено цяло (Изх. 12:9).

За всяко агне трябваше да има достатъчен брой хора, така че цялото месо да бъде изядено (Изх. 12:4). Нищо не трябваше да се изнася от къщата и нищо да не се оставя до сутринта. Всичко, което остане от тези части, които не можеха да се ядат, трябваше да се изгори (Изх. 12:10, 46). По подобен начин християнинът трябва да усвои напълно живота на Единствения

представен от агнеца. Това означава пълното отъждествяване на вярващия с Христос. Това означава да приемем напълно живота и характера на Исус.

Новозаветният еквивалент на Пасхата се намира в Господната вечеря, службата на причастието. След като Христос е дошъл, не е могло да има повече добродетел в заковането на пасхалното агне, което е предвещавало Неговото идване. Но би имало добродетел в отбелязването на жертвата на Голгота и нейната поддържаща сила. Поради тази причина нашият Господ е установил символичната вечеря на причастието, чиято цел е да ни напомни за осигуряването, направено за нашето спасение на кръста. Подобно на своя прототип, тя сочи както назад, така и напред – ние трябва да помним Голгота, „докато Той дойде“ (1 Кор. 11:26).

6. Празникът на безквасните хлябове. Тясно свързан с Пасхата, но различен от нея, бил Празникът на безквасните хлябове, който последвал. От практическа гледна точка двата празника били считани за един и имената им често се използват взаимозаменяемо. Но по предназначение те били донякъде различни. Пасхата представлявала избавление (Изх. 12:13); безквасният хляб напомнял за бързината, с която Израел напуснал Египет (Изх. 12:33, 39; Втор. 16:3). Бог бил ясен относно начина, по който трябва да се празнува Празникът на безквасните хлябове (Изх. 12:15). За него Павел по-късно казал: „Нека празнуваме не със стар квас, нито с квас на злоба и нечестие, а с безквасен хляб на искреност и истина“ (1 Кор. 5:8).

Квасът трябваше да бъде напълно изключен. Той представлява злоба и нечестие (1 Кор. 5:8), и лъжливо учение, както е илюстрирано в ученията на фарисеите, садукееите и иродианите (Мат. 16:6, 12; Марк 8:15). Квасът на фарисеите е алчност и несправедливост (Мат. 23:14), дух на куче в яслата (ст. 13), фалшива ревност (ст. 15), погрешни оценки на духовните ценности (ст. 16–22), пропускане на справедливост, милост и вяра (ст. 23), суетна педантичност (ст. 24), лицемерие (ст. 25–28), нетолерантност (ст. 29–33) и жестокост (ст. 34–36). Квасът на садукееите е скептицизмът (Мат. 22:23) и липсата на познание за Писанията и за Божиата сила (ст. 29). Квасът на Иродианите е ласкателство, светски ум и лицемерие (ст. 16–21) и кроене на зло срещу Божиите представители (Марк 3:6).

7. Без тежка работа. Първият и последният ден от празника бяха дни на свещено събрание на който не можеше да се върши „трудна работа“. Всеки ден се принасяха два юнеца, един овен и седем агнета за всеизгаряне, заедно с придружаващите ги зърнени приноси, и един козел за жертва за грях (Числа 28:19–24).

10. Сноп от първите плодове. Принасянето на първите плодове е било част от честването на дните на безквасния хляб. Принасянето се е извършвало на „следващия ден след съботата“, 16-ти Авив (гл. 23:11). Този ден не е бил нито „свято събрание“, нито „събота“. Но въпреки това на този ден е била извършена важна работа.

На 14-ия ден от месец Авив беше определена част от ечемичена нива, която да бъде окосена, за да се подготви за представянето на 16-ия. Трима избрани мъже ожениха ечемика в присъствието на свидетели, след като вече бяха завързали снопите заедно, преди да ги отрежат.

След като били отрязани, снопите били свързани заедно в един голям сноп и представени пред Господа като „сноп от първите плодове“. Освен това на Бога били представени перфектно мъжко агне, зърнен принос, смесен с масло, и възлияние (ст. 12, 13). Едва когато това било направено, Израел можел да използва плодовете на полето за себе си. Тази церемония сочела към „Христос, първите плодове; после тези, които са Христови, при Неговото пришествие“.

(1 Кор. 15:23).

14. Вечен закон. Обобщение на пасхалния ритуал подчертава великия централни истини на християнството. Пасхата е символ на смъртта на Христос. Както пасхалното агне умря, така умря и Христос. Кръвта на агнето избави Израел от древността от ангела-унищожител. Кръвта на Христос сега помирява всички, които идват при Него с вяра.

Пасхата е символ и на възкресението, както е изобразено в снопа, който се носи от движещата се жертва. Агнето умря вечерта на 14-ия ден от месец Авив. На 16-ия, „на следващия ден след съботата“, първите плодове, предварително отрязани, бяха представени пред Господа. Христос умря в петък следобед и почиваше в гроба през съботата (Лука 23:53–56). На следващия ден след съботата (Лука 24:1) Христос, „първите плодове“ (1 Коринтяни 15:20), беше възкресен от гроба и се представи пред небесния си Отец (Йоан 20:17).

„След съботата“ (Левит 23:11) не е била нито „свето събрание“, нито „събота“, в преобраз или антитип, но на този ден е била извършена важна работа. Когато Христос възкръснал в първия ден от седмицата, Той се възнесе при Отца, за да чуе думите за Божието приемане на жертвата Му.

Пасхата насърчавала общуването. Яденето на пасхалното агне събирало семейства и съседи. Това било общо хранене, символизиращо избавление, а избавлението изисквало освещаване. Всеки грях трябвало да бъде оставен настрана. В къщата не трябвало да остава квас. Всеки ъгъл трябвало да бъде изследван за следи от него. Нищо по-малко от пълна „святост пред Господа“ не би било прието (виж Пс. 29:2; 96:9). Пасхата беше най-тържествено събитие.

Всичко това, и още повече, Пасхата е означавала за Израел в древността. Господната вечеря не би трябвало да означава по-малко и за нас днес. Съществува сериозна опасност да забравим или да не оценим прекрасните благословии, които Бог е приготвил за онези, които достойно участват в обредите на Господния дом. Би било добре да изучаваме Пасхата, дадена на Израел, за да можем да оценим повече Този, Който е нашият истински пасхален Агнец и чиято смърт се отбелязва в службата на причастие.

15. Седем съботи. Тоест, седем седмици (виж стих 16).

16. Петдесет дни. Този празник се чествал на 50-ия ден след представянето на снопа на движимите дарове на 16-ия Авив, т.е. на 6-ия ден от третия месец – в края на май или началото на юни. Той бил известен като „празник на седмиците“ или „първите плодове“ (Изра. 34:22). В новозаветните времена е бил известен като „Петдесетница“, от гръцка дума, означаваща „петдесет“.

Както снопът за движим принос се представяше в началото на жътвата, преди да може да се използва каквато и да е част от новата реколта, така и Петдесетница бележеше края на жътвения сезон, въпреки че в по-високите планини можеше да остане известно зърно за жънене. Това беше радостното признание за зависимостта на Израел от Бога като дарител на всички добри дарове. По това време не се представяше сноп, а два хляба за движим принос от чисто брашно, изпечени с квас, заедно със седем агнета, един юнец и два овена (Левит 23:17, 18). Те бяха придружени от козел за жертва за грях и две агнета за мирна жертва (ст. 19).

По време на празнуването на Пасха не трябваше да се яде квас, нито да се намира в домовете на хората. На Петдесетница трябвало да бъдат представени два хляба, „изпечени с квас“ (ст. 17). Въртящият се сноп е Христос, „първите плодове“ (вижте стих 14). Той беше без грях.

Петдесетница символизира изливането на Светия Дух. Както хлябовете за движим принос са били принасяни 50 дни включително след снопа за движим принос, така е имало 50 дни включително между възкресението на Христос и изливането на Духа на Петдесетница (Деяния 2:1–4). Четиридесет от тези дни Христос прекара на земята, наставлявайки и помагайки на учениците Си (Деяния 1:3). След това Той се възнесе и в продължение на 10 дни единадесетте ученици продължиха в молитва и молба,

докато „денят на Петдесетница не настъпи напълно“. С Петдесетница дойде пълнотата на Духа (Деяния 1:8; 2:4). На Петдесетница трудът на учениците се добави към този на Христос и резултатът беше славен за небесното царство.

Тези десет дни бяха важни за църквата на земята. Те бяха важни и за на небето. Когато Христос „се възнесе на небето, плени пленниците и даде дарове на човечите“ (Еф. 4:8). Онези, които бяха възкресени при смъртта на Христос и бяха излезли „от гробовете след възкресението Му“, се възнесоха с Него на небето и след това бяха представени пред Отца като един вид първи плодове на възкресението (Мат. 27:52, 53).

22. Бедните. Този стих повтаря наставлението от гл. 19:9, 10. Изглежда уместно да се обърне специално внимание на бедните и чужденците във време, когато има изобилие за всички – време на жътва.

24. Тръбене на тръбите. На първия ден от седмия месец беше събота; трябваше да се проведе „свято събрание“. На този ден тръбите се тръбеха, защото Денят на изкуплението беше близо и първите девет дни от месеца трябваше да бъдат дни за подготовка за него. Първият ден от седмия месец от религиозния календар беше новата година, първият ден от гражданската календарна година.

27. Ден на изкупление. Този ден беше единственият заповядан пост (виж Деяния 27:9). Той беше висок ден в Израел и се нарича „събота на почивката“ (Левит 23:32). Това беше единственият ден, освен седмичната събота, в който всякаква работа беше забранена.

29. Бъдете отсечени. Денят на изкуплението е бил и ден на съд, защото който не е „наказвал“ душата си в този ден, е бил „отсечен“ (вижте Бит. 17:14; Изх. 12:15). Нещо повече, ако човек е работил в този ден, Бог е щял да го унищожи. За по-пълно обсъждане на спазването на деня вижте Лев. 16.

34. Празникът на шатрите. Това беше последният празник на религиозната година и обикновено дойде през настоящия месец октомври, след като есенната жътва приключи и плодовете бяха събрани. Това беше радостно събитие за всички. Денят на изкуплението беше отминал; всички недоразумения бяха изяснени, всички грехове бяха изповядани и оставени настрана. Израилтяните бяха щастливи и щастieto им намери израз в Празника на шатрите.

40. Клони. Те са били използвани за направата на колиби, в които израилтяните е трябвало да живеят по време на празника. В Деня на изкуплението хората е трябвало да смирят душите си. На Празника на шатрите е трябвало да се „веселят“. Това е било най-щастливото събитие в годината, когато приятели и съседи са подновявали другарството си и са живели заедно в любов и хармония. В това отношение е било пророческо за времето, когато ще се състои голямото събиране на Божия народ и „мнозина ще дойдат от изток и запад и ще насядат с Авраам, Исаак и Яков в небесното царство“ (Матей 8:11).

Празникът на шатрите е бил в памет на времето, когато Израел е живял в шатри пустинята по време на 40-те години на скитане (виж Втор. 16:12–15).

Добре е да помним как Бог ни е водил в миналото. Добре е да си припомним Неговото провидение, защото понякога сме склонни да се оплакваме от начина, по който Той ни води днес. Не е ли добре да помислим за многото благословии, които Бог ни е дал, и за прекрасния начин, по който Той е ръковолил живота ни? Това би ни направило по-признателни и благодарни. А благодарността е жизненоважна част от религията.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

1-44Изд. 41-43; PP 537-542 2 Изд.

41 5 Изд. 42;

GC 399; PP 537, 539

6-11ПП 539
15-17ПП 540
24 РК 661
27 ДА 448, 757; ГК 418; 5Т 520
32 1Т 116; 6Т 355
34 ДА 447; Ед 42
34-36РК 665; РР 540
40 ДА 291
40-43ПП 540

ГЛАВА 24

1 Маслото за лампите. 5 Присъдените хлябове. 10 Синът на Саломита хули. 13 Законът за богохулството. 17 За убийството. 18 За повредата. 23 Богохулникът бива убит с камъни.

2. Чисто зехтиново масло. Инструкциите, дадени тук относно маслото за лампите на светилника, са същите като записаните в Изх. 27:20, 21. Маслото се осигурявало от събранието, както и брашното за присъдените хлябове и хлябовете за Празника на седмиците. Аарон бил отговорен за лампите и първоначално сам ги приготвял (Изх. 30:8), но по-късно това станало работа на свещениците.

Обикновеното масло се е изстисквало в преса за масло, но маслото за светилниците се е изчуквало. Плодовете са били внимателно измивани и всички примеси, листа и клонки са били отстранени. След това са били очуквани и смачквани, а маслото е било оставяно да се отдели от само себе си. Това е произвеждало по-малко масло от другия метод, но резултатът е бил по-добър продукт.

Властите не са единодушни относно това дали лампите са горели както денем, така и нощем. Стих 3 казва, че Аарон „ще го нарежда от вечерта до сутринта пред Господа постоянно“, докато стих 2 казва, че лампите трябва да горят постоянно. Според Изх.

30:8, Аарон запалил светилниците вечер, но 1 Царе 3:3 говори за „светилника Божий“, който угаснал. В стандартната практика обаче „светилниците никога не са били угасвани всички наведнъж, а са хвърляли светлина денем и нощем“ (РР 348). Различните твърдения, макар и да изглеждат противоречиви, всъщност са хармонични. Вероятно е „светилникът Божий“ (1 Царе 3:3) да не е бил светилникът. Или може би Илий не е бил толкова внимателен, колкото е бил, в спазването на предписания ритуал. Както винаги трябва да има жертва на олтара и хляб на предложението на масата, така и винаги трябва да има запален светилник. Дори през деня естествената светлина би била недостатъчна, за да могат свещениците да извършват ежедневния ритуал в силно покрита палатка без прозорци.

5. Дванадесет хляба. Сега са дадени специфични инструкции за приготвянето и употребата на хлябовете на предложението, споменати три пъти по-рано (Изх. 25:30; 35:13; 39:36). Всеки хляб е бил направен от 4 кварта (4,41 л) фино брашно. Не се казва нищо за това дали хлябът е трябвало да втасва, но фактът, че е бил поставен пред Господа в първото отделение, изглежда предполага, че не е бил използван квас. Тъй като е бил, така да се каже, непрекъснат „хлебен принос“ (Числа 4:7), той е попадал под разпоредбите за хлебни приноси и следователно е трябвало да бъде направен без квас (Лев. 2:4, 11). Йосиф Флавий изрично заявява, че не е бил използван квас (Древности iii 6.6). В по-късни времена приготвянето и подреждането на хлябовете са се считали за дело на левитите (1 Лет. 9:32).

6. Два реда. Тоест, купчини. Думата означава подредена подредба от всякакъв вид (виж Съдии 6:26, в полето). Размерът на хлябовете би изисквал подреждане един върху друг, а не подреждане в „редове“.

7. Тамян. Той се поставял в две златни чаши и когато хлябът бил премахнат, тамянът беше изгорен на огнени въглени като жертва на Господа.

8. Всяка събота. Присъдният хляб се премахваше всяка седмица в съботния ден от четирима Според Талмуда, двама свещеници са били отредени за изваждане на хлябовете и двама за изваждане на тамянните чаши. Когато били готови да извадят хлябовете и тамянните чаши, влезли четирима други свещеници от новия порядък за предстоящата седмица, носейки новия хляб и новите тамяни чаши. Тези, които внасяли новия хляб, стояли от северната страна, обърнати на юг; тези, които вземали стария хляб, стояли от южната страна, обърнати на север. Докато свещеникът от едната страна свалял хлябовете, свещеникът срещу него слагал новия. Правейки това, те внимавали да не изваждат стария, докато новият не е готов да бъде поставен на мястото си. Така хлябът винаги е бил на трапезата. Старият хляб след това е бил изядан от свещениците като тяхна порция, в свещените места на светилището. Именно този хляб Авимелех е дал на Давид и неговите хора (1 Царе 21:4–6; Матей 12:3, 4).

Това често се нарича „хлябът на присъствието“ и е символизирано Христос, истинския Хляб на живота (виж Йоан 6:51). Хлябът свидетелствал също за постоянната зависимост на Израел от Бога за всички техни нужди, както духовни, така и материални (виж Матей 6:31–34). Трапезата винаги била слагана и запасите от хляб се подновявали всяка седмица. Както пламъкът в лампите на светилника се издигал към небето, така и тамянът на трапезата с хлябовете на предложението се възнасял като сладък аромат към Дарителя на всички добри неща.

Само една крачка е от Господната трапеза в светилището до Господната трапеза в Новия завет. Свещениците са яли от хляба, представящ Този, Който е слезъл от небето; ние ядем от хляба, за който Христос казва, че е Неговото тяло (1 Кор. 11:24).

10. Син на израилтянка. Фактът, че младият мъж е бил син на египтянка и че „излезе сред израилтяните“, показва, че не му е било позволено да влезе в самия лагер, но въпреки това е влязъл. Тук възникнала кавга и младият мъж похулил името Господне. Тъй като не принадлежал към лагера, а бил смятан за чужденец, той бил затворен, докато се установила волята Господня, тоест, докато научат как законите на Израел се прилагат към някой, който е поне отчасти чужденец. Когато влязъл в лагера, целта му била да разпъне палатката си там (PP 407).

11. Богохулства. Вместо да се покае, той се оказа извратено непокаян.

22. Един вид право. Случката, спомената в стихове 10–14, даде повод за изясняване на някои граждански закони, особено що се отнася до това, че те се отнасят до „чужденеца“ (вж. Изх. 1:1). 21:12, 24, 33). Бог прощава греха, какъвто и да е той, но гражданските престъпления не могат да бъдат уредени на тази основа. Израел е бил както нация, така и църква, и Бог е дал правила и за двете. Ако един човек убие друг, Бог с милост ще му прости, когато той се покае. Всъщност, какъвто и грях да извърши човек, колкото и отвратителен да е той, той все още е достоен за изобилната Божия милост. Бог познава сърцето и следователно може да прости и дори да забрави. Но ако наказанието се отменяше всеки път, когато човек се покае, всеки престъпник би се покалял и би се спасил от бесилката! Ако се разбере, че наказанието се опрощава при покаяние, всички затвори скоро щяха да бъдат изпразнени!

Някои забравят, че макар Бог да прощава, Той не често премахва наказанието за прегрешението. Давид може да съгреша и да се покае, но не избягва резултата от греха си. Той страда, докато е жив. Човек нарушава правилата на живота и каквото и да е прегрешението, колкото и дълбоко да е съгрешил, Бог може и ще прости. Но само под

При най-необичайните обстоятелства човекът избягва естествените последици от стореното. Той бива прощен, но обикновено също страда за своите злодеяния.

Правителството „е служител на Бога за твое добро. Но ако вършиш зло, бой се; защото Той не носи меч напразно; понеже е служител на Бога, отмъстител, за да извърши гняв върху онзи, който върши зло“ (Римляни 13:4). Гражданското право има своето място.

Следователно Божието изискване „око за око, зъб за зъб“ не е нещо, което трябва да се спазва. лекомислено отхвърлено като старозаветна наредба. Именно върху този принцип е основано управлението днес. Ако нямаше наказание за зло, условията щяха да бъдат дори по-лоши, отколкото са сега. „Управниците не са ужас за добрите дела, а за злите. Няма ли тогава да се боиш от властта?“ (Римляни 13:3).

Но ако има наказание за зло, как ще се определи това наказание? Отговорът е, че наказанието трябва да съответства на престъплението. Следователно, „който убие животно, ще му плати; животно за животно“. Това изглежда изключително справедливо. Това е справедливост и равнопоставеност.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

5-9ПП 348

10, 11 ПП 407

10-16ПП 408

20 МБ 109

ГЛАВА 25

1 Съботата на седмата година. 8 Юбилеят на петдесетата година. 14 На потисничеството. 18 Благословието на послушанието. 23 Изкупването на земята. 29 На къщите. 35 Състраданието към бедните. 39 Упражняването на робите. 47 Изкупването на слугите.

2. Земята пази събота. Седмичната събота е създадена за човека; сега Бог обявява „съботна“ почивка и за земята. Всяка работа по земята трябва да спре и земята трябва да си почине. Това, което израсне от само себе си, може да се използва от всеки, богат или беден, включително и от чужденеца.

8. Седем съботи от години. Тоест, след 49 години. В края на Деня на За изкуплението трябваше да се засвири тръбата и да се обяви юбилейната година.

10. Петдесетата година. Мненията отдавна се различават относно това дали юбилеят е годината след 49-ия отпуск, което е довело до две последователни години без реколта, или 50-ата година, броена включително, е била същата като 49-ата. Едно преобладаващо еврейско мнение е, че първото е било вярно по време на първия храм, а второто – след това. Стихове 8–11 и аналогията с изчислението за Петдесетница (гл. 23:15, 16) изглежда предполагат отделна юбилейна година, но стихове 20–22 са двусмислени. Единствените отпускни години, споменати в историята, са след изгнанието и те не се наричат юбилеи.

Нямаме исторически доказателства за това как или дали Израел е следвал тези инструкции преди пленничеството. Няма съмнение, че след пленничеството евреите са спазвали поне седмата година и че Бог ги е благословил. Най-доброто доказателство за това спазване е фактът, че Александър Велики, а по-късно и Юлий Цезар, са освободили евреите от плащане на данъци в съботните години, с мотива, че те няма да имат доходи през тази година (Йосиф Флавий, Древности, xi. 8. 6; xiv. 10. 6).

15. Брой години. Никой не можеше да продава земя завинаги, а само до годината на юбилей. През тази година цялата земя се върна на първоначалния си собственик. Това не беше затруднение за човека, който беше купил имота и сега трябваше да го върне, защото го беше купил с ясното разбиране, че трябва да го върне в годината на юбилей. Така, ако човек продаде своята

имот пет години преди юбилейната година, той нямаше да получи много за него; защото до тази година щеше да има само малко реколти.

20. Какво ще ядем? Как би могъл Израел да съществува цяла година, може би две, без да обработват нивите си и да събират реколта? Бог беше предвидил това.

23. Земята е моя. Въпреки че Бог беше дал земята Палестина на Своя народ, Той все още притежаваше правото на собственост върху нея. Израилтяните бяха управители, а не собственици.

Съботната година и юбилейната година бяха уникални институции без аналог в всяка друга религия. Коя друга религия освен тази на Йехова би се осмелила да заповяда на своите последователи да се въздържат от работа една година на седем и да им обещае Божията благословия и защита, така че на шестата година земята да дава достатъчно за две години? Не би ли провалът на техния Бог да им даде такова феноменално увеличение бил гибелта на тяхната религия? Ако Бог не успее да се погрижи за това, след едно такова преживяване хората никога повече няма да се покланят на Йехова.

В края на Деня на изкуплението в Тишри (ст. 9) бяха затръбени тръбите и беше провъзгласено освобождение. Какъв щастлив момент трябва да е бил това за онези, които са били в робство и които в този ден са получили изкупление за греховете си, а сега са били освободени. Те можеха да се приберат у дома, за да започнат живота си наново.

24. Откупуване на земята. Цялата собственост автоматично ще се върне на първоначалния собственик в годината на юбилея, но може да бъде откупена по всяко време от собственика или от някой от неговите роднини след плащане на дължимата сума. Дължимата сума трябваше да се изчислява според броя на реколтите между времето на откупуване и годината на юбилея. Този, който беше купил имота, плащаше за него според броя на реколтите до годината на юбилея - разбира се, като се пропускат сабатичните години, когато нямаше реколта - и трябваше да му бъде възстановено съответно. Тази разпоредба позволяваше на човек да си възвърне собствеността по всяко време.

25. Брат ти да обеднее. Това законодателство облагодетелства бедните и го насърчава да работи за възстановяване на имуществото си. Бог се стреми да предотврати някои хора да станат много богати, а други много бедни. Ако първоначалният Божи план за земята и за робството беше спасен, крайностите на бедността и богатството щяха да бъдат непознати.

29. Жилищна къща. Тук ситуацията беше съвсем различна и се прилагаше различно правило. Според обичайните правила за обратно изкупуване, купувачът на градски имот можеше да бъде лишен от собственост по всяко време. Но такъв имот можеше да бъде „откупен“ само през първата година след продажбата му. Ако не беше откупен в рамките на този срок, купувачът можеше да го задържи за постоянно. Доколкото къщата не беше продадена с оглед на юбилейната година, това беше директна продажба и следователно не можеше да бъде откупена.

31. Къщите в селата. Те се считаха за принадлежащи към „нивата“ и следователно можеха да бъдат откупени по всяко време и щяха да се върнат на първоначалния собственик в годината на юбилея. Левитите обаче бяха освободени от това разпореждане. Имуществото им можеше да бъде откупено по всяко време и във всеки случай щяха да се върнат на собствениците в годината на освобождаване. Нивите в предградията на градовете им бяха обща собственост и никога не можеха да бъдат продадени.

35. Ако брат ти. Брат, чужденец или пришълец в нужда трябваше да бъде облекчен. Този, който е добре зает, не трябва да взема лихва от беден брат, нито да печели от храна, която му е продадена (виж Изх. 22:25). Така отново е показана Божията грижа за бедните. Бог беше избавил Израел от Египет и щеше да ги отведе в земята на...

Ханаан. Тъй като бяха получили толкова много доброта, Бог искаше те да бъдате добри към нещастните (виж Матей 10:8). Само така можеха да получат Божието одобрение.

39. Служете като роб. Израилтянин, който е бил продаден да служи на друг, не е трябвало да бъде третиран като роб, а като наемник. Не е трябвало да бъде третиран грубо и е трябвало да бъде освободен в юбилейната година. Не е било необходимо слугата да чака юбилейната година, за да бъде откупен. Законът е предвиждал освобождаването му след шест години служба, ако е желал това (вижте Изх. 21:1–6).

47. Да се продаде на чужденеца. Израилтянин, който е обеднял и се е продал в робство, е можел да се откупи, ако е могъл, или да бъде откупен дори от не-израилтянин. Плащаната цена е вариала в зависимост от годините, оставащи до годината на освобождаването, защото през тази година той автоматично е излизал свободен. По този начин цената, платена за слуга, и цената, платена за неговото откупване, са били изчислявани спрямо продължителността на службата преди годината на освобождението.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

4 FE 323

4, 5, изд. 43; стр. 531

5 ПП 531

8-11 ПП 533

8-13, Изд. 43

10 MX 185

14 MX 188

17 DA 555

21, 22 ПП 531

23 ПП 534

23-28 МН 184

25 DA 327

35 MX 186

35-37 DA 555; PP 532; 1T 534

40 ПП 533

47-49 DA 327

ГЛАВА 26

1 За идолопоклонството. 2 За религиозността. 3 Благословение за онези, които пазят заповедите.

14 Проклятие за онези, които ги нарушават. 40 Бог обещава да помни онези, които се покаят.

3. Ако ходите. Тази глава от Левит е условно пророчество, очертаващо благословиите, които ще дойдат върху Израел за послушание, и наказанията за непослушание. Много от тези пророчества бяха изпълнени в поразителна степен.

4. Дъжд в подходящото време. Палестина е била особено зависима от дъжд в обичайните часове, за просперитет и изобилие. В Египет Израел бил свидетел на редовното разливане на Нил, което напоявало земята и я правело плодородна (вижте върху Бит. 41:34). Палестина била „земя с хълмове и долини“ и затова не била пригодена за напояване (Втор. 11:10–12). Израел не бил свикнал да вали, защото в Египет рядко вали. Сега те идвали в земя, където самото им съществуване зависело от дъжд от небето. За да ги успокои, Бог обещал да изпрати дъждовете навреме, „ранния дъжд и късния дъжд, за да събереш житото си, виното си и маслото си“ (Втор. 11:13, 14). Не бил нужен само дъжд, а дъжд „навреме“.

Бог обаче ги предупредил, че дъждът няма да вали естествено, че наистина „няма да има дъжд“ (Второзаконие 11:17), ако се отвърнат от Него, за да се покланят на идоли. Това се изпълни по време на Ахав (3 Царе 17:1).

14. Ако не послушате. Заплашвани са тежки наказания, ако Израел не успее да служи на Бога и вместо това се обърне към други богове. Предсказани са пет все по-тежки наказания, като след всяко от първите четири Бог обещава да им изпрати седемкратно по-лошо зло (ст. 18, 21, 24, 28). „Седем“ тук вероятно означава значително засилено наказание, а не точно математическо увеличение.

Първата стъпка от петкратното наказание за упорит бунт се появява в стихове 14-17. Цялата история на Израел свидетелства за изпълнението на тази заплаха.

18. И въпреки всичко това. Втората стъпка е описана в стихове 18-20 (вижте също Втор. 28:23, 24). Тази заплаха многократно намира своето изпълнение в историята на Израел. По времето на Агей Бог обяснил на народа Си защо им е отказал дъжд – „Заради дома Ми, който е пуст, а вие тичате всеки в дома си“ (Агей 1:9-11).

21. Ако ходите противно. Третата стъпка е дадена в стихове 21, 22. Един пример за изпълнението на това е дадено в 4 Царе 17:25; друго - в Съдии 5:6.

23. Ако не искате да се поправите. Четвъртата стъпка се появява в стихове 23-26.

25. Спорът за моя завет. Бог беше сключил заветни отношения с Израел и когато те не спазваха своята част от завета, Той щеше да изпрати меч върху тях, а също и мор. Езекиил повтори тази заплаха (Езекиил 5:12), която се изпълни при разрушаването на Йерусалим от Навуходоносор, а по-късно и от римляните.

26. Десет жени. Гладът ще бъде толкова силен, а хлябът толкова оскъден, че само една ще е необходима фурна, където преди са били използвани десет.

27. За всичко това. Петата стъпка е посочена в стихове 27-33. Едно от изпълненията на това се случи при обсадата на Самария (4 Царе 6:28, 29) и друг при тази на Йерусалим (Ер. 19:9; Плач на Йерусалим 4:10).

31. Превърнете градовете си в пустош. Например Самария и Йерусалим (вижте на стих 27).

33. Разпръснете се. Не само в плен от асирийци, вавилонци и римляни, но също чрез разпръскване по различни земи. Вижте том 5, стр. 59-61; том 6, стр. 136 и сл.

34. Тогава земята ще си почине. Бог беше заповядал земята да почива на всяка седма година. Изглежда, че това е било така за известно време, но по-късно обичаят е изчезнал. Без съмнение някои са си мислили, че могат да се обогатят, като откажат да оставят земята да почива на всяка седма година. Но в резултат на това те са загубили земята напълно. Бог е водил отчет за времето, през което земята е била лишена от съботната почивка. И когато дойде разрушението, с идването на халдейците, на земята е дадена „почивка“, за да компенсира времето на прегрешението (2 Лет. 36:21). Седемдесет години биха предполагали, че в продължение на 490 години земята не е спазвала „съботите си“.

40. Ако те ще изповядат. Евреите са страдали много през отминалите векове и настоящото поколение не е изключение. Но Бог не е изоставил нито един отделен евреин, който ще „изповяда“. Нацията може да бъде отхвърлена, но всеки, който се обърне към Бога, все пак може да бъде спасен.

За да не се похвали някой християнин от езичници с това и да си помисли, че е в по-привилегировано положение от юдеина, нека помни, че Бог не гледа на лице (Деяния 10:34; Римляни 11:20, 21). Условието за спасение са едни и същи за всички. Бог е строг и Бог е милостив – към всички еднакво.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

3-6 Ред. 140

4-17ПП 535

5, 6, 19-212Т 661

21 РК 429

23, 24 1С 589; 5С 365

24 2Т 154, 661

28, 33 РК 429

ГЛАВА 27

1 Който дава обет за един човек, той трябва да бъде Господен. 2 Оценката на човека. 9 На добитък, даден чрез обет. 14 На къща. 16 На нива и откупуването ѝ. 28 Нищо обречено не може да бъде откупено.

32 Името на собствеността не може да бъде променено.

2. Единствен обет. По-скоро „специален обет“ (RSV). Обетът е тържествено обещание, дадено на Бог, за да извършиш някаква служба за Него, да представиш дар или да направиш жертва. В Стария завет обетите често са били давани, когато хората са били в беда или опасност или са желали благоволение от Бог. Те дадоха обет с условието Бог да изпълни молбата им. Така Яков се закле, че ако Бог го благослови и му даде просперитет и го върне безопасно обратно, той ще служи на Бога (Битие 28:20–22). Давид даде безусловен обет (Пс. 132:2–5).

Идеалният обет извира от сърце, преливащо от любов към Бога и изпълнено с искрено желание да направиш нещо за Него, без мисъл за награда. Това е духът, който е подтиквал хората от древността да принасят всеизгаряния на Бога. Обетите са били изцяло доброволни.

Бог не ги изискваше. „Ако се въздържиш да дадеш обет, няма да имаш грях“; но ако човек се обрече, Бог очакваше от него да го спазва (Второзаконие 23:21–23).

Под напрежението на обстоятелствата хората понякога дават обет, който след размисъл знаят, че не могат да спазват. Именно за това говори мъдрецът, когато казва: „Примка е за човека, който поглъща светините, а след обет да се пита“ (Притчи 1:1).

20:25). Това може да се тълкува като „Глупаво е човек да даде обет набързо и после да съжалява“. Той е трябвало да помисли за мъдростта на обета, преди да го даде. Пример за такъв вид обет е този на юдеите, които се обединили, „казвайки, че няма да ядат, нито да пият, докато не убият Павел“ (Деяния 23:12). Изглежда също, че Давид е бил донякъде прибързан, като се е закле, че няма да влезе в къщата му, нито да спи, докато не намери място за Божия дом (Пс. 132:2–5). Обетът на Йефтай е бил направен прибързано (Съдии 11:34–40).

Бог знаеше, че хората ще дават обети, които не могат да изпълнят. Той не искаше да обезкуражи хората да дават обети, нито пък искаше да ги освободи от вече дадени обети. Затова Той осигури начин за смекчаване на задължението. Тази глава разглежда изкупуването на обети.

Според този план, обетът може да бъде изкупен чрез парично плащане, според предписана скала. Ако обетът се отнасяше до жертвено животно, той не се превръщаше в пари, а трябваше да бъде принесен в жертва на олтара. Но всички останали обети можеха да бъдат „изкупени“.

Човек може да се закле в себе си или в което и да е лице или нещо, над което има юрисдикция – съпруга, деца, закупени слуги, животни, къщи, ниви. Ако светилището не можеше да приеме дара – както би се случило в много случаи – мъжът все още можеше да изпълни обета си, като плати изкупителната цена.

3. Твоята оценка. Сумата, за която човек може да бъде откупен, е била определена от Бог и е била според градуирана скала, базирана на пол и възраст. За мъж е било 5 шекела за дете до 5 години; 20 шекела до 20 години; 50 шекела до 60 години; и нагоре

това е 15 шекела. За жените това е било приблизително половината от тези суми. Ако обаче мъжът е бил беден, скалата не е трябвало да се спазва стриктно, а може да бъде коригирана от свещеника, за да отговаря на платежоспособността на мъжа. Трябва да се отбележи, че въпреки че е имало разлика в откупната цена, разликата се е основавала на възрастта, а не на ранга. Първосвещеникът е бил оценен не по-високо от обикновения работник.

9. Ако е животно. Когато се дава обет за чисто животно, то става „свято“ и не може да бъде разменено или откупено. То трябва да бъде пожертвано. Човекът може да пожелае да замени животното с по-добро или по-лошо. Но нито едното, нито другото не може да се направи. Ако някой бъде хванат да прави това, и двете животни стават „свети“ и двете трябва да бъдат пожертвани.

14. Освети къщата си. Когато човек обрече къща, свещеникът я оцени и стойността, която той е посочил, трябва да „запази“. Тя не може да бъде променяна и не е била предмет на пазарлък. Човекът можел да я откупи на оценената цена, плюс една пета от цената, и „тя ще бъде негова“ (ст. 15).

16. Нива, собственост на него. Ако човек обрече нива, тя трябваше да бъде оценена според количеството семена, необходими за засяването ѝ. При така определената цена трябваше да се вземе предвид юбилейната година (ст. 17), защото по това време тя щеше да се върне на собственика.

20. Продад нивата. Това твърдение е с неясно значение и са правени много различни интерпретации. Вероятно означава, че той я е продал на друг човек, преди да я е дал обет, в резултат на което изобщо не е имал право да я дае, а е искал да получи признание за нещо, което не е било негово. Ако това е значението на стиха, той по принцип е направил това, което Анания и Сапфира са направили, когато са се престрували, че дават определена сума, но в действителност не са я дали.

22. Нива, която е купил. Ако някой купи нива от човека, който я е притежавал, той може да я обрече само до юбилейната година, защото тогава тя ще се върне на първоначалния собственик.

26. Първородните от животните. Първородните от всички животни принадлежали на Бога и никой не можел да даде на Бога това, което вече било Негово. Тези вече Му принадлежали (Исх. 13:2, 12; 22:30). Нечисто животно обаче можело да бъде откупено. Ако не го откупил, животното било продавано.

28. Нищо посветено. Еврейската дума, използвана тук за „посветено нещо“, означава далеч по-тържествен обет, отколкото е посочено с простия термин „посветен“. Това означава обет, който не може да бъде нарушен или изкупен и който трябва да бъде спазен под страх от тежки наказания, дори проклетия и ругатни. Именно с този вид обет някои мъже се обвързаха да убият Павел – „с клетва за проклетие“ (Деяния 23:12, в полето). Посветено нещо не можеше да бъде изкупено. Ако беше предложено на Господа, не можеше да се направи промяна или заместване.

30. Десятъкът от земята. Тъй като вече принадлежи на Бога, десятиъкът не може да бъде обет. Десятъкът от зърното може да бъде откупен, но не и този от добитъка (ст. 33).

31. Да изкупи десятиъка си. Повдигнат е въпросът дали това е законно сега да се задържи десятиъкът, ако по-късно към него се добави пета. Този въпрос разкрива неразбиране на думите на Писанието. Не ставаше въпрос за задържане на десятиък, което изискваше добавянето на пета. Ставаше въпрос за плащане на десятиъка в натура, в пшеница, ечемик или каквато и да е продукцията, от която се е давал десятиък. Може да има случаи, в които човек се нуждае от пшеница за сеитба и предпочита да плати в пари, отколкото в пшеница. При тези условия той може да осребри десятиъка, като оцени пшеницата и плати тази сума плюс една пета. Задържането на десятиък никога не е било обмисляно. Както бе отбелязано по-горе, ставаше дума само за зърно

и градински продукти, които по този начин можеха да бъдат изкупени. Добитъкът не можеше да бъде изкупен или разменен.

32. Минава под жезъла. Равинските писатели дават следното обяснение: Когато човек трябвало да даде десетъка от овцете или телетата си на Бога, той затварял цялото стадо в една кошара, през която имало тясна врата, през която можело да излиза по едно животно. Собственикът, който се канел да даде десетъка на Господа, стоял до вратата с жезъл в ръка, чийто край бил потопен в цинобър или червена охра. Майките на тези агнета или телета стояли отвън. Когато вратата се отваряла, малките изтичвали да се присъединят към майките си и докато те излизали, стопанинът заставал с жезъла си и докосвал всяко десето, оцветявайки го. Независимо дали било бедно или мършаво, свършено или с недостатъци, то било приемано отново като законен десетък.

34. Това са заповедите. С тези думи Левит завършва, давайки на Бога като авторитетът за неговото съдържание.

КОМЕНТАРИ НА ЕЛЪН Г. УАЙТ

14-164Т 467

30 AA 74, 336; CS 66, 71; CSW 130; Ед 44; МУР 308; 4Т 467

30, 32, изд. 138; стр. 525

32 ЗТ 546

4

⁴Никол, Ф. Д. (1978). Коментар на Библията на адвентистите от седмия ден: Светата Библия с екзегетични и обяснителни коментари. Серия с коментарни справки (Левит 20:1). Вашингтон, окръг Колумбия: Асоциация на издателствата „Ревю енд Хералд“.